

Đački kalendar

1936-37

20623

Prezime i ime: Sbutega
Eugen
učenik: III.b r. IV m. r. g.
Stan: Marulićev trg 12
Mjesto: Zagreb

ĐAČKI KALENDAR

ZA ŠKOLSKU GODINU

1936-1937

XI GODIŠTE

Odobren i preporučen po Ministarstvu Trgovine i Industrije T. br. 27.750 N.

CIJENA DIN 10·—

ĆIRILOMETODSKI NAKLADNI ZAVOD
U ZAGREBU

*

Ovaj kalendar ne smije se skuplje prodavati nego uz cijenu označenu na prednjoj strani.

Važne sitnice

Broj šešira 54

Broj ovratnika 37

Broj orukvica ....

Broj rukavica 4 ½ ....

Broj cipela ....

Broj sata ....

Broj srećke ....

Broj uložne knjižice ....

Broj očala ....

Broj đačke knjižice -43- ....

1.) **Raspored sati**

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota	Od Do
1.	zhs	nov	zhs	mat	franc	vjer	
2.	gim	mat	mat	gim	zhs		
3.	njem	zem	franc	zem	njem	zhs	
4.	vjer	njem	fiz	vjer	fiz	nov	
5.	franc	/	nov	/	/	mat	
6.	/	/	/	/	/	/	
7.	/	/	/	/	/	/	

2.) **Raspored sati**

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota	Od do
1.	zhs	mat	zhs	njem	mat	crt	
2.	gim	nov	fiz	gim	franc	crt	
3.	njem	zem	mat	zem	fiz	nov	
4.	vjer	njem	nov	vjer	zhs	zhs	
5.	franc	/	franc	bio	/	mat	
6.	/	/	/	/	/	/	
7.	/	/	/	/	/	/	

3.)

Raspored sati

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota	Od ... do ...
1.	njem	mat	pov	fiz	zemlj	crt	
2.	gimn	fiz	slj	ja	franc	crt	
3.	franc	hrv	franc	gimn	alis	hrv	
4.	vjer	njem	zem	vjer	mat	alis	
5.	alis	-/-	mat	hig	-/-	mat	
6.	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	
7.	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	

4.)

Raspored sati

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota	Od ... do ...
1.	alis	mat	pov	fiz	zemlj	crt	
2.	gimn	fiz	slj	njem	franc	crt	
3.	franc	hrv	franc	gimn	alis	alis	
4.	vjer	njem	zem	vjer	njem	hrv	
5.	njem	-/-	mat	hig	-/-	mat	
6.	-/-	-/-	-/-	lik	-/-	-/-	
7.	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	

Raspored sati

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota	Od do
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

Raspored sati

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota	Od do
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

Raspored predavanja

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda
7—8			
8—9			
9—10			
10 11			
11—12			
12—13			
14—15			
15—16			
16—17			
17—18			
18—19			
19—20			

Raspored predavanja

Sat	Četvrtak	Petak	Subota
7—8			
8—9			
9—10			
10—11			
11—12			
12—13			
14—15			
15—16			
16—17			
17—18			
18—19			
19—20			

Raspored predavanja

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda
7—8			
8-9			
9-10			
10—11			
11—12			
12—13			
14-15			
15—16			
16—17			
17—18			
18—19			
19—20			

Raspored predavanja

Sat	Četvrtak	Petak	Subota
7-8			
8-9			
9-10			
10—11			
11—12			
12—13			
14—15			
15—16			
16—17			
17—18			
18—19			
19—20			

Raspored predavanja

Sat	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda
7—8			
8—9			
9—10			
10—11			
11—12			
12—13			
14—15			
15—16			
16—17			
17—18			
18—19			
19—20			

Raspored predavanja

Sat	Četvrtak	Petak	Subota
7—8			
8—9			
9—10			
10—11			
11—12			
12—13			
14—15			
15—16			
16—17			
17—18			
18—19			
19—20			

Dnevni red

Sat							
Sat							

Pročitana djela

Ime pisca	Djelo	Bilješka
V. Novak	Tito Dorčić	napisao
[illegible]	[illegible] i grob [illegible]	napisao
A. Šenoa	Blijedi mjesec	napisao
A. Šenoa	Turopoljski top	napisao
A. Šenoa	Prosjak Luka	napisao
V. Nazor	Mrtvo ostrvo	napisao
V. Nazor	Stoimena	napisao
Kumičić	Primorci	
A. Šenoa	Selj. buna	
Kumičić	Začuđeni sv.	napisao

Na početku godine neka učenik pita profesora ili učitelja što bi čitao.

Viđeni pozorišni (kazališni) komadi

Ime pisca	Djelo	Bilješka

Naši skupni izleti

Kada	Gdje	Koliko dana	Viđeno
22-IX	Maksimir	1/2	Zoološki vrt

[Uvjerenje o izostatku od obuke.]

Gospodinu ....

razrednom starješini .... *r(azreda)*

.... *u* Zagrebu ....

Moj sin (ime i prezime), (učenik) .... *r(azreda), nije mogao dolaziti u školu od* .... *do* ...., *zbog toga što* ...., *pa molim da biste mu izvoljeli opravdati* .... *obučnih sati što ih je kroz to vrijeme izostao.*

U Zagrebu, *dne* ....

[Svojeručni potpis roditelja, staratelja ili domaćina.]

[Uvjerenje o izostanku od obuke.]

Gospodinu ....

razrednom starješini .... *r(azreda)*

.... *u* ....

Uč(enica) r(azreda) (ime i prezime) izostala je iz škole dne ...., *jer je bolovala od zubi, pa molim da biste joj izovoljeli opravdati 5 obučnih sati.*

U ...., *dne* ....

[Svojeručni potpis roditelja, staratelja ili domaćina.]

Četiri godišnje dobi

1 Proljeće

počinje 21. marta u 0 sati i 2 minute. Dan i noć jednaki.

2 Ljeto

počinje 22. juna u 5 sati i 30 minuta. Dan je tada najduži: traje 17 sati i 35 minuta, a noć je najkraća: traje 6 sati i 25 minuta.

3 Jesen

počinje 23. septembra u 20 sati i 27 minuta. Dan i noć jednaki.

4 Zima

počinje 22. decembra u 15 sati i 34 minute. Dan je tada najkraći: traje sa sumrakom zajedno, 9 sati 26 minuta, a noć je najduža: traje 15 sati i 36 minuta.

1936 je prestupna.
1937 je obična.

KALENDARIJ

RUJAN **1936** SEPTEMBAR

KIMOVEC

		Rimokatolici		Православни	Narodna imena
U	1	Egidij	19	Андрија	Stanko, Stanka
S	2	Maksima	20	Прп. Самујло	Tomidrag, Premil
Č	3	Serafina	21	Тадеј и В.	Milija, Lijepa
P	4	Rozalija	22	Агатоник	Ozroje, Ružica
S	5	Laurencij	23	Луп и Ир.	Milorad, Milosava
N	**6**	**Rođ. Kr. P. II.**	**24**	**Рођ. Кр. П. II.**	Dragolij, Draginja
P	7	Regina	25	Бартоломеј	Borko, Miona
U	8	**Mala Gospa**	26	Адријан и Н.	Pribat, Vojinka
S	9	Gorgonij	27	Пимен	Svemir, Rakita
Č	10	Nikola Tol.	28	Мојсије	Vlatko, Vlatka
P	11	Proto i Hij.	**29**	**Усековање**	Stamenko, Stam.
S	12	Ime Marije	30	Александар С	Većedrag, Većed.
N	**13**	**Materna**	**31**	**Појас Богор.**	Gvozdan, Gvozd.
P	14	Uzv. sv. Križa	1	**Септембар. С.**	Mojslav, Rajna
U	15	Nikomed	2	Мамант	Veljan, Veljana
S	16	**Kv.** Ludmila	3	Св. Јоан	Svetolik, Ljudm.
Č	17	Hildegarda	4	Вавила и Ј.	Prvan, Miluka
P	18	Jos. K.	5	Захар и Ј.	Momir, Gvozdana
S	19	Januarij	6	Евдоксије	Vitodrag, Smiljka
N	**20**	**Eustakije**	7	**Созонт**	Radobud, Radma
P	21	Matej ev.	8	**Мала господ.**	Ljudislav Drag.
U	22	Mauricij	9	Јоаким	Zemibor, Hvalisl.
S	23	Tekla dj.	10	Минодора	Jelašin, Slava
Č	24	Rupert	11	Теодора	Branko, Branka
P	25	Kleofas	12	Автоном	Vlastimir, Cvjet.
S	26	Ciprijan	13	Корнелије	Ljubiv., Lubinka
N	**27**	**Kuzma i D.**	**14**	**Крстовдан**	Vojdrag Vojdraga
P	28	Većeslav	15	Ницета	Većeslav, Većesl.
U	29	Mihalj ark.	16	Еуфимија	Bogomir, Radom.
S	30	Jeronim	17	Кв. Софија	Stanoje, Stanojka

Bilješke

Tradicionalni boje

Vodene olovke

ili vodene kreode

28 prvo lijepim radom

LISTOPAD **1936** OKTOBAR

VINOTOK

	Rimokatolici		Православни	Narodna imena
Č	1 Remigij	18	Евменије	Pribimir, Dragana
P	2 Anđeli čuv.	19	Трофим	Miran, Mira
S	3 Kandid	20	Еустакије	Bratomir Ljubica
N	4 **Franjo As.**	21	**Кодрат**	Lepoje, Lepava
P	5 Placid	22	Фока и J.	Cvjetan, Sekana
U	6 Bruno	23	Зач. J. К.	Zemidrag, Bistra
S	7 Sv.Krun.	24	Текла	Krasoje, Krasna
Č	8 Brigita	25	Еуфросина	Dragolj., Dražica
P	9 Smrt Kr. Ujed.	26	Смрт Кр. Уjед.	Nadislav, Nadežda
S	10 Franjo Bor.	27	Калистрат	Miloje, Milojka
N	11 **Nikazij**	28	**Харитон**	Kupivoj, Nevenka
P	12 Maksim	29	Циријак	Pribac, Priba
U	13 Koloman	30	Григорије Б.	Desislav, Desisl.
S	14 Kalisto	1	**Октобар. П. Б.**	Budivoj, Stojanka
Č	15 Terezija	2	Кипријан и J.	Ratislav Trnjina
P	16 Hedv. Galus	3	Дионизије	Drživoj, Travica
S	17 Margar. A.	4	Стев. Штиљ.	Radišin, Raduka
N	18 **Luka ev.**	5	**Харитина**	Svetobor, Svetina
P	19 Petar A.	6	Томо ап.	Spasoje, Spasen.
U	20 Felicijan	7	Сергије и В.	Predislav, Raša
S	21 Uršula	8	Пелагија	Stojislav, Stojisl.
Č	22 Kordula	9	Стев. д. с.	Zorislav, Zorisl.
P	23 Ivan Kap.	10	Евлампије	Živoje, Živana
S	24 Rafael, arh.	11	Филип	Gostivit, Stam.
N	25 **Hrizanto**	12	**Пров. и Т.**	Vladeta, Zlatija
P	26 Amando	13	Карло б.	Novimir, Stojna
U	27 Frumencij	14	**Мати Парас.**	Vlastibor, Grlica
S	28 Šimun i Juda	15	Јевтимије	Dobrogost, Mila
Č	29 Narcis b.	16	Лонгин	Gradimir, Vojisl.
P	30 Klaudije	17	Осија	Bratoljub, Vladika
S	31 Vuk bisk.	18	Петар б., Лука	Vuk, Vukana

Za ružno vrijeme

TIVAR hubertusi Din 320·—

Bilješke

Mirić Jerolim

Franjusko redovo

2-X-1936

Počinima više

nije vaz nedumica

~~Mirić~~ ostaje

Počinima ostaje

u 1 nedumoko

2 mišli ispovak

njema i kod dobro-ih

27 [illegible] njem [illegible] [illegible]

STUDENI 1936 LISTOPAD NOVEMBAR

		Rimokatolici		Православни	Narodna imena
N	1	**Svi Sveti**	19	**Пророк Јоел**	Gorazd, Bisernica
P	2	Dušni dan	20	Артемије	Velisav, Velisava
U	3	Hubert	21	Хиларион	Vojin, Vojina
S	4	Karlo Bor.	22	Аверкије	Dobrivoj, Ljubav.
Č	5	Mirko	23	Јаков	Mirko, Mirka
P	6	Leonard	24	Арета	Ratislav, Ratisl.
S	7	Engelbert	25	Маркијан	Milinko, Milinka
N	8	**Bogomir**	26	**Митровдан**	Boguhv., Miladina
P	9	Teodor	27	Нестор	Božidar, Božetj.
U	10	Andrija	28	Арсеније	Većemir, Golubica
S	11	Martin, b.	29	Анастас	Nemanja, Višnja
Č	12	Martin p.	30	Св. Стефан	Godoje, Obrenija
P	13	Stanislav	31	Стахије и А.	Veljko, Veljka
S	14	Jozafat V.	1	**Новембар. К.**	Radul, Radula
N	15	**Lavoslav**	2	**Акиндин**	Vlastislav, Vlast.
P	16	Otmar	3	О. х. в. Т. Ак.	Večerin, Krunija
U	17	Grgur, čud.	4	Јоаникије	Dobrivoj, Ljubav
S	18	Odon, opat	5	Галакт. и Е.	Dragoš, Koraljka
Č	19	Jelisava	6	Павао и В.	Gradislav, Grad.
P	20	Feliks Val.	7	33 муч. у Мел.	Vladivoj, Svetosl.
S	21	Pr. b. d. Mar.	8	**З. Арх. Мих.**	Njegomir, Tatork
N	22	**Sv. Cecilija**	9	**Онисифор**	Jezdimir, Zvjezd.
P	23	Klement	10	Ерасто	Gojko, Ružica
U	24	Ivan od K.	11	Стеван Д.	Zoran, Zorana
S	25	Katarina	12	Јован, муч.	Rajko, Rajka
Č	26	Konrad b.	13	Јован злат.	Stanimir
P	27	Virgilij	14	Филип	Svetopuk, Darink.
S	28	Sosten	15	Гурије	Kralimir, Kralis.
N	29	**1 adv. Satur.**	16	**Матеј ев.**	Vukelja, Captisl.
P	30	Andrija ap.	17	Григорије	Ljubosav, Ljub.

Bilješke

Z[illegible] upravak
njen zadaće iz koje
sam dobio odličan
o [illegible] upravak
vrane zad. iz koje
sam dobio [illegible] (1)

PROSINAC **1936** **DECEMBAR**

GRUDEN

Rimokatolici			Православни		Narodna imena
U	1	**Ujedinjenje**	18	**Уједињење**	Hranislav, Hran.
S	2	Bibijana	19	Авдија	Tihomir, Tihosl.
Č	3	Franjo Ks.	20	Григорије	Kresoje, Ljiljana
P	4	Barbara	21	**Увед. Богор.**	Hotimir, Velika
S	5	**Sava, op.**	22	Филемон	Skorosav, Skoros.
N	6	**2 adv. Nikola**	23	**Амфилох**	Draško, Mirosava
P	7	Ambrozije	24	Катарина	Veselin, Veselina
U	8	**Bezgr. začeće**	25	Климент	Dobrinja, Dobr.
S	9	Leokadija	26	Алимпије с.	Ljubobrat, Domos.
Č	10	Judita	27	Јаков, п.	Tatomir, Biserka
P	11	Damas	28	Стеван Н.	Hrvatin, Krba
S	12	**Maksencij**	29	Парамон	Rastimir, Vitača
N	13	**3 adv. Lucija**	30	**Андрија**	Slavko, Slavka
P	14	Spiridion	1	Децембар. Н.	Vojmir, Vjera
U	15	Kristina	2	Цар Урош	Uroš, Urica
S	16	Kv. Adelajda	3	Прп. Софрон.	Smiljan, Smiljana
Č	17	Lazar	4	Барбара	Šišman, Dušana
P	18	Gracijan	5	Сава, осв.	Resoje, Kraja
S	19	**Nemezij**	6	**Никола**	Ulješa, Danica
N	20	**4 adv. Liber.**	7	**Амброзиј**	Beživoj, Zrnka
P	21	Tomo	8	Патапије	Tomislav, Tomisl.
U	22	Demetrij	9	**Зач. Богор.**	Prerad, Zvjezdana
S	23	Viktorija	10	Јован д. с.	Ozrislav, Kupina
Č	24	Adam i Eva	11	Данило С.	Stojadin, Dunja
P	25	**Božić**	12	Спиридион	Božićko, Božana
S	26	**Stjepan m.**	13	Евстратије	Zlatko, Zlatka
N	27	**Ivan ev.**	14	**Тирсо, Праоци**	Ratibor, Dragana
P	28	Nevina dj.	15	Елеутериј	Vukajlo, Vukana
U	29	Tomo b.	16	Агеј	Vratoje, Vrhosl.
S	30	David kralj	17	Данило	Tihomil, Rusmir
Č	31	Silvestar	18	Себастијан	Hodislav, Hodisl.

Biljeike

4, 5, 7 nam fali [illegible] bio

15, 7 [illegible] folio I bolestan

predao ispričnicu

22 [illegible] doma škole

Prva tri dana bio

pušten na polikliniku

SIJEČANJ **1937** **JANUAR**

PROSINEC

		Za katolike		Православни	Narodna imena
P	1	**Nova god.**	19	Бонифациј	Čedomir, Biserka
S	2	Makarije	20	Данило	Radinko, Mileva
N	3	**Ime Is., Gen.**	21	**Јулијан**	Slavomir, Bistra
P	4	Tito b.	22	Анастазија	Dobromir, Bosilj.
U	5	Telesfor	23	Прп. Никон	Berivoj, Vojinka
S	6	**Sv. tri kralja**	24	Бадњи дан	Svetozar, Bojana
Č	7	Valentin	25	**Рожд. Христ.**	Svetislav, Vukmir
P	8	Severin	26	**Збор. Бог.**	Radosav, Rados.
S	9	R. Nj. V. Kr. M.	27	**Стеван муч.**	Živan, Živana
N	10	**Pavao p.**	28	**20.000 муч.**	Dobroje, Ljiljana
P	11	Higin	29	Невина деца	Bjelimir, Rumen.
U	12	Ernest	30	Анисија	Blagoje, Dafina
S	13	Hilarij	31	Меланија	Bogašin, Božena
Č	14	Feliks	1	**Нова год. 1937.**	Tvrdislav, Neda
P	15	Mavro	2	Силвестар	Dragilo, Mironjeg.
S	16	Marcel	3	Малахија	Strezivoj, Stan.
N	17	**Anton pust.**	4	**Јевстатије**	Milašin, Boljemil
P	18	Priska	5	Теопемпт	Trpimir, Deša
U	19	Kanut	6	**Богојављење**	Hranimir, Bjelosl.
S	20	Fab. i Seb.	7	**Јован Крст.**	Živojin, Tomislav
Č	21	Agneza	8	Георгије	Viševit, Janja
P	22	Vincenc i A.	9	Полијевтко	Sviloje, Dikosava
S	23	Z. bl. D. M.	10	Григориј	Vratislav, Vratisl.
N	24	**Sed. - Timot.**	11	**Теодозиј**	Časlav, Milisava
P	25	Obr. sv. Pav.	12	Татјана	Radušin, Ljubav.
U	26	Polikarp	13	Јермило	Svevlad, Dušana
S	27	Ivan zlat.	14	**Св. Сава**	Selimir, Smilja
Č	28	Julijan	15	Павао Тив.	Dragomir, Drag.
P	29	Franjo S.	16	Вер. ап. Петра	Branimir, Gorisl.
S	30	Martina	17	Антоније	Desislav, Desisl.
N	31	**Šest. - Petar e.**	18	**Атанасије**	Utješen, Divna

Bilješke

11 prvi dan škole

11 pisali ispravak

njemačke zadaće

dobio 4 (vrlo dobar)

23

25

26 bio bolestan

28

29

30.

VELJAČA 1937 FEBRUAR
SVEČAN

		Rimokatolici		Православни	Narodna imena
P	1	Ignacij	19	Макариј	Budimil, Stanuša
U	2	Svijećnica	20	Јефтимије	Dobrašin, Bisern.
S	3	Blaž b.	21	Максим	Vojislav, Vojisl.
Č	4	Veronika	22	Тимотеј и А.	Daroslav, Darin.
P	5	Agata	23	Климент	Berislav, Berisl.
S	6	Doroteja	24	Ксенија, П.	Vladan, Malina
N	**7**	**Ped. - Rom. A.**	25	**Григориј**	Većerad, Drenka
P	8	Ivan Mat.	26	Ксенон и др.	Branilo, Bogosl.
U	9	Poklade, Ap.	27	Јован злат.	Obrad, Obrada
S	10	Pepelnica, S.	28	Јеврем	Stojak, Slava
Č	11	Deziderij	29	Игнацијe	Tratorko, Tratork.
P	12	Eulalija	**30**	**Три Јерарха**	Zvonimir, Dobr.
S	13	Katarina	31	Кир. и Јов.	Slavin, Slavina
N	**14**	**Čista - Val.**	1	**Фебруар. Тр.**	Zdravko, Cvjetna
P	15	Faustin	**2**	**Сретеније**	Vujadin, Ljubosl.
U	16	Julijana	3	Симеон	Miodrag, Dobrana
S	17	**Kv. Konst.**	4	Изидор	Strahinja, Vesela
Č	18	Simeon	5	Агата	Bratomil, Dragosl.
P	19	Konrad	6	Вукол	Ostoja, Malojka
S	20	Eleuterij	7	Партеније	Dragovan, Drag.
N	**21**	**Pačista - El.**	8	**Тр. Сава II.**	Milosav, Milos.
P	22	St. sv. Petra	9	Никифор	Gojislav, Gojisl.
U	23	Romana	10	Хараламије	Čedomil, Koviljka
S	24	Matija	11	Ђорђе К.	Vladoje, Naranča
Č	25	Valpurga	12	Мелентије	Krešimir, Višemila
P	26	Aleksandar	13	Симеон	Inoslav, Boljenj.
S	27	Leander	14	Аксентије	Ostromir, Zlatna
N	**28**	**Bez. - Rom. I.**	15	**Онисим**	Miladin, Miladina

Bilješke

2 ili 3 dolčinu knjižice

4

		Za katolike		Православни	Narodna imena
P	1	Albin	16	Памфил	Tješimir, Milena
U	2	Simplicij	17	Теодор	Bjeladin, Bjelava
S	3	Kunigunda	18	Лав п.	Radić, Kruna
Č	4	Kazimir	19	Архип ап.	Kazimir, Kazimira
P	5	Euzebij	20	Леон б., К.	Radomir, Danica
S	6	Miroslav	21	Тимотеј	Ninoslav, Ninosl.
N	7	**Sred. - Tomo**	22	**Мјасопуст, Н.**	Svebor, Kosana
P	8	Ivan od B.	23	Поликарп	Sladoje, Slada
U	9	Franciska	24	Глав. Јов. К.	Ljubidrag, Bojna
S	10	40 muč.	25	Тарасије	Dragoje, Stana
Č	11	Heraklij	26	Порфирије	Radoje, Radoja
P	12	Grgur vel.	27	Прокопиј	Božo, Božana
S	13	Rozalija	28	Василије	Svetovid, Ruža
N	14	**Glušna - Mat.**	1	**Март. Сироп.**	Desimir, Desanka
P	15	Longin	2	Муч. Тодор	Velislav, Velisl.
U	16	Heribert	3	Еутропије	Bribislav, Ljubisl.
S	17	Gertruda	4	Герасим	Budimir, Buđim.
Č	18	Eduard	5	Конон	Slavoljub, Zvijez.
P	19	Josip hr. I.	6	42 мученика	Boljeslav, Boljesl.
S	20	Niketa	7	Василиј	Zlatoslav, Zlata
N	21	**Cvijetna - Ben.**	8	**Теофилакт**	Vladis., Vlada
P	22	Oktavijan	9	40 мученика	Milojko, Milojka
U	23	Oton	10	Кодрат	Dražen, Draža
S	24	Gabrijel	11	Кв. Софрон.	Božetjeh, Božetj.
Č	25	Vel. čet.	12	Теофан	Predrag, Predr.
P	26	Vel. petak	13	Нићифор	Srđan, Srđana
S	27	Vel. subota	14	Бенедикт	Stanimir, Stanača
N	28	**Uskrs**	15	**Агапије**	Prosigol, Pelinka
P	29	**Uskrsni pon.**	16	Савин и П.	Branivoj, Dobr.
U	30	Kvirin	17	Алексије	Ranko, Ranka
S	31	Amos e.	18	Кирил	Slavuš, Slavuša

Bilješke

8, 9 i 10 na dubrovnice
rijeka.
13 nema vlade
25, 26, 27, 28, 29 i 30
nema vlade

TRAVANJ 1937 APRIL
MALI TRAVEN

		Rimokatolici		Православни	Narodna imena
Č	1	Hugo	19	Хризант и Д.	
P	2	Franjo	20	О. Ј. и С.	Gojimir, Milosava
S	3	Rikard	21	Јаков, епис.	Žarko, Bratoslava
N	**4**	**Izidor**	**22**	**Василије**	Selislav, Dobrava
P	5	Vinc., Blagov.	23	Никон	Dabiživ, Dabiživa
U	6	Siksto	24	Захарије	Borilo, Budna
S	7	Herman	**25**	**Благовести**	Radivoj, Hvalis.
Č	8	Dionizij	26	Габријел	Stanojko, Stan.
P	9	Marija El.	27	Матрона	Ljuboje, Milija
S	10	Ezekiel	28	Хиларион	Krasoje, Miluša
N	**11**	**Leo I. p.**	**29**	**Марко ев.**	Vitoslav, Strežisl.
P	12	Julije	30	Јован Л.	Gostirad, Rakita
U	13	Hermenogen	31	Св. Ипатије	Tješivoj, Leposl.
S	14	Tiburcij	**1**	**Април. Мар.**	Radojica, Gradisl.
Č	15	Anastazija	2	Тито	
P	16	Turibij	3	Никита	Tihorad, Tiha
S	17	Rudolf	4	Јос. и Георг.	Bogoje, Gospava
N	**18**	**Apolonij**	**5**	**Теодул**	Radulin, Radulina
P	19	Celestin	6	Еутихије	Gostimir, Gostim.
U	20	Sulpicij	7	Георгије М.	Vojtjeh, Vojdraga
S	21	Anzelmo	8	Иридион	Đurislav, Đurisl.
Č	22	Soter i K.	9	Еупсихије	Tugomir, Kita
P	23	Juraj	10	Терентије	Zdeslav, Zdeslava
S	24	Fidelis	11	Антипа	Radun, Raduna
N	**25**	**Marko ev.**	**12**	**Базилије**	Živko, Živka
P	26	Klet i Marcel	13	Артемон	Radovit, Tankosl.
U	27	Peregrin	14	Мартин п.	Ljubom., Ljubava
S	28	Pavao	15	Аристарх	Domoslav, Dom.
Č	29	Petar m.	16	Вел. четвртак	Strezislav, Strez.
P	30	Katarina S. m.	**17**	**Вел. петак**	Trdoje, Večenj

Bilješke

[illegible]
28 aprila

VELIKI TRAVEN

Rimokatolici			Православни		Narodna imena
S	1	Filip i Jakob	18	Вел. суоота	Vojko, Vojka
N	2	**Atanasij**	**19**	**Ускрс**	Vladun, Vladava
P	3	N. sv. Kr.	**20**	**Ускрсни пон.**	Mladen, Mladena
U	4	Florijan	**21**	**Ускрсни утор.**	Cvijetoje, Cvijeta
S	5	Pio V. p.	22	Теодор С.	Desirad, Kućana
Č	**6**	**Spasovo**	**23**	**Ђурђевдан**	Dragovit, Draga
P	7	Stanislav	24	Сава Ст.	Stanislav, Stanisl.
S	8	Miholjice	25	Марко ев.	Budislav, Budisl.
N	**9**	**Grgur**	**26**	**Јоаникиј В.**	Skorovoj, Skorsl.
P	10	Izidor	27	Симеон	Njegoslav, Njeg.
U	11	Franjo, G.	28	Јасон и С.	Tihomil, Lijerka
S	12	Pankracij	29	Св. Василиј	Stojimir, Utvija
Č	13	Servacij	30	Јаков ап.	Dragoslav, Drag.
P	14	Bonifacij	1	**Maj.** Јермило	Svetolik, Jasna
S	15	Sofija	2	Атанасије	Borna, Kćerana
N	**16**	**Duhovi**	**3**	**Тимотије**	Vukovoj, Vukova
P	**17**	**Duhov. pon.**	4	Пелагија	Dušoje, Smiljana
U	18	Venancij	5	Ирина	Medjan, Dobrija
S	19	**Kv.** Celestin	6	Јов	Predivoj, Miluna
Č	20	Bernard	7	Пр. св. Крста	Milodar, Pauna
P	21	Feliks	8	Јован ев.	Dubravko, Dubr.
S	22	Julija	9	Изаија	Obren, Obrenka
N	**23**	**Deziderij**	**10**	**Симон З.**	Željko, Grozda
P	24	Ivana dj.	**11**	**Кирил и Мет.**	Vitoš, Vitača
U	25	Urban	12	Епифамије	Nosimir, Jagljika
S	26	Filip	13	Гликерија	Milivoj, Milkana
Č	**27**	**Tijelovo**	14	Изидор м.	Vukašin, Vukna
P	28	Vilim	15	Пахомиј	Jaromir, Jaromira
S	29	Maksimilijan	16	Теодор п.	Krajisav, Krajis.
N	**30**	**Ferdinand**	**17**	**Андроник**	Goluban, Golubica
P	31	Anđelina	18	Теодол и П.	Mirčeta, Mirka

Bilješke

LIPANJ 1937 JUNI
ROŽNIK

		Rimokatolici		Православни	Narodna imena
U	1	Gracijan	19	Патрикије	Radovan, Radov.
S	2	Erazmo	20	Талалеј	Velimir, Ljuba
Č	3	Klotilda	21	Конст. и Ј.	Radmil, Raduša
P	4	Srce Is., Kvir.	22	Св. Јован в.	Milojko, Milojka
S	5	Bonifacij	23	Михаило	Pribivoj, Veselica
N	**6**	**Norbert**	**24**	**Симеон**	Dobroslav, Dobr.
P	7	Lukrecija	25	III Обр. Св. С.	Milutin, Milava
U	8	Medardo	26	Карпо	Vukan, Vukana
S	9	Prim. i Felic	27	Терапонт	Brštanko, Kalina
Č	10	Margareta	28	**Спасовдан**	Predimir,Dostana
P	11	Barnaba	29	Теодозиј	Rusmir, Rusmira
S	12	Ivan F.	30	Изакије	Hrvoje, Sunčanica
N	**13**	**Anton pad.**	**31**	**Јермије**	Ninko, Ninka
P	14	Bazilij	1	**Јун. Јустин**	Zlatan, Zlatana
U	15	Vid muč.	2	Нићифор	Žitomir, Vidosava
S	16	Beno	3	Лукилијан	Vladislav, Vladisl.
Č	17	Adolf	4	Митрофан	Milan, Milana
P	18	Gervazij	5	Пет. Кор.	Vlativoj, Dragica
S	19	Julijana	6	Висарион	Vukoje, Vukosava
N	**20**	**Silverij**	**7**	**Духови**	Miljen, Miljena
P	21	Alojzije G.	8	**Духов. пон.**	Vjekoslav, Sokol.
U	22	Paulin	9	Кирил арх.	Miloš, Miloša
S	23	Albin Ed.	10	Кв. Тимотеј	Gostimir, Gostim.
Č	24	Ivan krst.	11	Бартоломеј	Stanojlo, Stanojla
P	25	Prosper	12	Онуфрије	
S	26	Virgilij	13	Акилина	Hranko, Hrana
N	**27**	**Ladislav**	**14**	**Јелисеј**	Dragobrat, Mijona
P	**28**	**Vid. dan, L.**	**15**	**Видовдан**	Tomislav, Zorana
U	**29**	**Petar i Pavao**	16	Тихон	Večemil, Večemila
S	30	Sp. sv. Pavla	17	Манујло	Pavlimir, Gospava

Bilješke

MALI SRPAN

		Rimokatolici		Православни	Narodna imena
Č	1	Teobald	18	Леонтиј	Bogosav, Bogos.
P	2	P. bl. d. Mar.	19	Јуда ап.	Vukmir, Vukmira
S	3	Heliodor	20	Методиј	Rutko, Nada
N	**4**	**Uldarik**	**21**	**Јулијан**	Ljubinko, Ljubin.
P	5	Ćiril i Metod	22	Еузебије	Gostislav, Gost.
U	6	Izaija pr.	23	Агрипина	Domagoj, Drag.
S	7	Vilibald	**24**	**Јован Крст.**	Veličko, Velja
Č	8	Kilijan	25	Февронија	Zemislav, Zemisl.
P	9	Brcko, A.	26	Давид	Hvalimir, Grozd.
S	10	Amalija	27	Самсон	Stojan, Ljubica
N	**11**	**Pio I. p.**	**28**	**Кирил и Јов.**	Medoja, Košuta
P	12	Mohor	**29**	**Петар и П.**	Jaroslav, Jarosl.
U	13	Margareta	30	Збор апост.	Dragan, Dragana
S	14	Bonaventura	1	Јул. Кузма	Bogoljub, Drag.
Č	15	Rast. ap.	2	Хаљ. Бог.	Radaj, Jasika
P	16	Gospa od K.	3	Јакинт	Bogdan, Bogdana
S	17	Aleksij	4	Андрија	Sverad, Sveslava
N	**18**	**Kamilo**	5	**Атанасије**	Vitomir, Zora
P	19	Vinko P.	6	Сизоје Вел.	Pribinja, Radava
U	20	Ilija pr.	7	Тома и А.	Miroslav, Mirosl.
S	21	Danijel pror.	8	Прокопије	Radoš, Raduna
Č	22	Marija Mag.	9	Панкрациј	Držislav, Držisl.
P	23	Apolinarij	10	45 мученика	Ratimir, Tankosa
S	24	Kristina	11	Еуфимија	Svetomir, Jaglika
N	**25**	**Jakob, ap.**	**12**	**Прокло**	Boško, Božena
P	26	Sv. Ana	13	Габријел	Bratoslav, Bratsl.
U	27	Pantaleon	14	Акила	Dušan, Dušana
S	28	Viktor, P.	15	Прп. Кира	Vladimir, Vladna
Č	29	Marta dj.	16	Антиноген	Klonimir, Karanf.
P	30	Abdon i S.	17	Марина	Predoje, Preda
S	31	Ignacij L.	18	Јакинт	Ognjan, Ognjana

Bilješke

KOLOVOZ 1937 AUGUST
VELIKI SRPAN

		Rimokatolici		Православни	Narodna imena
N	1	**Petar u okov.**	**19**	**Макрина**	Radojko, Radojka
P	2	Porcijunkula	**20**	**Илија пророк**	Miljeta, Milica
U	3	Augustin	21	Симеон	Miroljub, Mirača
S	4	Dominik	22	Марија Магд.	Nedeljko, Nedj.
Č	5	Mariji Snij.	23	Трофим	Tihoslav, Tihosl.
P	6	Preobr. Is.	24	Христина	Boris, Borislava
S	7	Kajetan	25	Ана	Dobrovit, Stajka
N	8	**Cirijak**	**26**	**Јерм. и П.**	Godeslav, Godesl.
P	9	Roman	27	Л. Клим.	Boljemir, Milja
U	10	Lovro	28	Прохор	Lovorko, Lovorka
S	11	Suzana	29	Калиник	Stojko, Stojka
Č	12	Klara opat.	30	М. Ангел	Dobrogost, Malj.
P	13	Kasijan	31	Јевдоким	Boroje, Neda
S	14	Euzebij	1	Авг. Н св. К.	Ozren, Milahna
N	15	**Vel. Gospa**	**2**	**Пр. м. ар. Ст.**	Dragomir, Drag.
P	16	Rok	3	Изак и Дал.	Branislav, Bran.
U	17	Julijana	4	7 мл. у Ефезу	Milorad, Milenija
S	18	Helena	5	Евсигније	Želimir, Sekana
Č	19	Ljudevit	**6**	**Преобр. Кр.**	Ljudevit, Svemila
P	20	Stjepan kr.	7	Дометиј	Krunoslav, Krun.
S	21	Ivana Fr.	8	Емилијан	Želidrag, Mirjana
N	22	**Timotej**	**9**	**Матеј ап.**	Milovuk, Milunka
P	23	Filip B.	10	Лаврентије	Zemovid, Paunka
U	24	Bartolomej	11	Еупло и С.	Borivoj, Planinka
S	25	Ljudevit	12	Фотије и А.	Dragorad, Draga
Č	26	Zefirin	13	Максим	Vlastibor, Perun.
P	27	Josip Kal.	14	Михеј	Jaropuk, Mirava
S	28	Augustin	15	Вел. Госпа	Milovan, Milov.
N	29	**Gl. Iv. Kr.**	**16**	**Убрус Христ.**	Ljuboje, Stanava
P	30	Ruža L.	17	Мирон	Ljutomir, Milka
U	31	Rajmund	18	Флор и С.	Miodrag, Zorka

Bilješke

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

MUSLIMANSKI KALENDAR

za godinu 1355/56 po hidzri

(god. 1937)

1. januara	18.	ŠEVAL	
13. „	1.	DZILKADE	Mojsija. Post
16. „	4.	„	7 spavajućih
17. „	5.	„	Abraham gradi Kaabu
19. „	7.	„	Mojsija prelazi Nil
25. „	13.	„	Sretni dani
26. „	14.	„	
27. „	15.	„	
12. februara	1.	DZILHEDŽE	
19. „	8.	„	Objava božjeg grada
21. „	10.	„	Dan žrtve. M. Bajram
24. „	13.	„	Sretni dani
25. „	14.	„	
26. „	15.	„	
5. marta	22.	„	Svetkovina mira
8. „	25.	„	Povratak Alij. prstena
14. „	1.	MOHAREM.	Nova god. 1356.
23. „	10.	„	Ašura. Smrt Huseina
26. „	13.	„	Sretni dani
27. „	14.	„	
28. „	15.	„	
29. „	16.	„	Jerusalem se proglašuje Kiblom
13. aprila	1.	SAFAR	
25. „	13.	„	Sretni dani
26. „	14.	„	
27. „	15.	„	

11. maja	29.	SAFAR	Svetkovina trublji
12. „	1.	REBIJUL AVEL	
19. „	8.	„	Medina postaje prijestolnicom
22. „	11.	„	Sveta noć
23. „	12.	„	Mevlud. Rođenje Muhameda
24. „	13.	„	Sretni dani
25. „	14.	„	
26. „	15.	„	
3. juna	23.	„	Muhamedova smrt
11. „	1.	REBIJUL ARHER	
23. „	13.	„	Sretni dani
24. „	14.	„	
25. „	15.	„	
10. jula	1.	DŽEMIZIJUL-EL-AVEL	
17. „	8.	„	Rođenje Alije
22. „	13.	„	Sretni dani
23 „	14.	„	
24. „	15.	„	
29. „	20.	„	Osvojenje Carigrada
9. augusta	1.	DŽEMIZIJUL-EL-ARHER	
17. „	9.	„	Rođenje Ebubekra
21. „	13.	„	Sretni dani
22. „	14.	„	
23. „	15.	„	
28. „	20.	„	Rođenje Fatime
7. septembra	1.	REDŽEB	Gradnja arke
10. „	4.	„	Noć tajnosti
19. „	13.	„	Sretni dani
20 „	14.	„	
21. „	15.	„	

4. oktobra	28.	„		Muhamed postaje prorokom
5. „	29.	„		Noć odlaza u nebo
7. „	1.	ŠABAN		
9. „	3.	„		Rođenje Huseina
19. „	13.	„	}	Sretni dani
20. „	14.	„	}	
21. „	15	„	}	Noć proročtva
22. „	16.	„		Meka se proglašuje Kaabom
5. novembra	1.	RAMAZAN		
7. „	3.	„		Abraham dobiva knjigu s neba
8. „	4.	„		Koran postaje zakon svijeta
11. „	7.	„		Thora silazi s neba
17. „	13.	„	}	
18. „	14.	„	}	Sretni dani
19. „	15.	„	}	
22. „	18	„		Evanđ. Is. postaje zakon svijeta
24. „	20.	„		Dan žalosti
1. decembra	27.	„		Noć svemoći
5. „	1.	ŠEVAL		Vel. Bajram
6. „	2.	„		„ „
7. „	3.	„		„ „
11. „	7.	„		Smrt Hamzije
17. „	13.	„	}	
18. „	14.	„	}	Sretni dani
19. „	15.	„	}	
20. „	16.	„		Bitka kod Ohuda

ŽIDOVSKI KALENDAR

za god. 5697 98

(god. 1937)

1. januara	18.	TEBET		
6. „	23.	„		Tekufah
13. „	1.	ŠEBAT		Roš-Hod.
27. „	15.	„		Svetkovina drveća
11. februara	30.	„		Roš-Hod.
12. „	1.	„		ADAR Roš-Hod.
18. „	7.	„		Rođenje i smrt Mojsije
24. „	13.	„		Post, Estera
25. „	14.	„		Purim
26. „	15.	„		Sušan-purim
13. marta	1.	NISAN		Roš-Hod.
26. „	14.	„		U oči Pesaha
27. „	15.	„		1. dan sv. Pesaha
28. „	16.	„		2. dan sv. Pesaha
29. „	17.	„	}	
30. „	18	„	}	
31. „	19.	„	}	Polublagdani
1. aprila	20.	„	}	
2. „	21.	„		7. dan sv. Pesaha
3. „	22.	„		8. dan sv. Pesaha
7. „	26.	„		Tekufah
11. „	30.	„		Roš-Hod.
12. „	1.	IJJAR		Roš-Hod.
19. „	8.	„		Post
22. „	11.	„		Post
26. „	15.	„		Post
29. „	18.	„		Učenička svetkovina
11. maja	1.	SIVAN		Roš-Hod.
15. „	5.	„		U oči tjedne svetkovine

5

16.	maja	6.	SIVAN	1. dan tjedne svetk
17.	,,	7.	,,	2. dan tjedne svetk.
9.	juna	30.	,,	Roš-Hod.
10.	,,	1.	THAMUS	Roš-Hod.
27.	,,	18.	,,	Post. Osvoj. hrama
8.	jula	29.	,,	Tekufah
9.	,,	1.	AB	Roš-Hod.
18.	,,	10.	,,	Post. Razorenje hrama
23.	,,	15.	,,	Dan radosti
7.	augusta	30.	,,	Roš-Hod
8.	,,	1.	ELUL	Roš-Hod.
29.	,,	22.	,,	Selihot
5.	sept.	29.	,,	Predvečerje Nove godine
6.	,,	1.	TIŠRI	1. dan Nove god. 5698. Roš-H.
7.	,,	2.	,,	2. dan Nove god. Roš-Hod.
8.	,,	3.	,,	Post Gedaljah
14.	,,	9.	,,	U oči svetk. pomirbe
15.	,,	10.	,,	Dan pomirenja (Jon Kipur)
19.	,,	14.	,,	U oči svetk. sjenica
20.	,,	15.	,,	1. dan svetk. sjenica
21.	,,	16.	,,	2. dan svetk. sjenica
22.	,,	17.	,,	
23.	,,	18.	,,	Polublagdani
24.	,,	19.	,,	
25.	,,	20.	,,	
26.	,,	21.	,,	Svetkovina palmi
27.	,,	22.	,,	Konac svetk. sjenica
28.	,,	23.	,,	Radost zdravlja
5.	oktobra	30.	,,	Roš-Hod.
6.	,,	1.	MARŠEVAN	Roš-Hod.
7.	,,	2.	,,	Tekufah
11.	,,	6.	,,	Post
14.	,,	9.	,,	Post
18.	,,	13.	,,	Post
4.	novemb.	30.	,,	Roš-Hod.
5.	,,	1.	KISLEV	Roš-Hod.
28.	,,	24.	,,	Palenje svijetla
29.	,,	25.	,,	Posveta hrama
4.	decemb.	30.	,,	Roš-Hod.
5.	,,	1.	TEBET	Roš-Hod. Molitva za kišu
6.	,,	2.	,,	Konac posvete hrama
14.	,,	10.	,,	Post. Podsijed. Jerusolima
23.	,,	19.	,,	Post
30.	,,	26.	,,	Post

Njeg. Vel. Kralj Petar II Karadjordjević, kralj Jugoslavije

RODOSLOV KRALJEVSKOG DOMA

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ JUGOSLAVIJE

PETAR II. KARAĐORĐEVIĆ

rođen 6. septembra 1923. u Beogradu.

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA MAJKA

MARIJA

rođena u Gothi 9. januara 1900. godine. Vjenčana za blaženopočivšeg kralja Jugoslavije Aleksandra I. Karađorđevića 8. junija 1922. godine u Beogradu.

NJEGOVO VISOČANSTVO KRALJEVIĆ

TOMISLAV

rođen u Beogradu 18. siječnja 1928.

NJEGOVO VISOČANSTVO KRALJEVIĆ

ANDRIJA

rođen na Bledu 28. lipnja 1929.

NJEGOVO KR. VISOČANSTVO KNEZ NAMJESNIK

PAVLE KARAĐORĐEVIĆ

sin Vis. kneza Arsenija, rođen u Petrogradu 27. aprila 1893.

NJEGOVO KRALJEVSKO VISOČANSTVO

ĐORĐE (brat blagopok. Nj. Vel. Kralja Aleksandra I.) rođen na Cetinju 8. septembra 1887. god.

NJEZINO KRALJEVSKO VISOČANSTVO KNEGINJA

JELENA (sestra blagopok. Nj. Vel. Kralja Aleksandra I.) rođena na Rijeci 4. novembra 1894. god. Vjenčana 3. septembra 1911. god. sa Njegovim Visočanstvom knézom Jovanom Konstantinovićem. Udova.

NJEGOVO VISOČANSTVO KNEZ

ARSENIJE KARAĐORĐEVIĆ

stric blagopok. Nj. Vel. Kralja Aleksandra I., rođen u Temišvaru 16. aprila 1859. god.

NJEZINO VISOČANSTVO KNEGINJA

OLGA

kći Njeg. Vis. kneza grčkog Nikole, rođena u Tatoju 1903. god Vjenčana sa Njeg. Vis. knezom Pavlom 1923. godine.

PRAZNICI U ŠKOLAMA

Državni, koji vrijede za svu školsku omladinu.

1. 9. Dan Rođenja Nj. V. Kr. Marije, 1. 12. Dan proglašenja ujedinjenja Srba, Hrvata i Slovenaca, 6. 9. Dan rođenja Nj. V. Kr. Petra II., 24. 5. Sv. Ćiril i Metodije, 28. 6. Vidovdan.

Crkveni, koji vrijede za učenike pojedinih vjeroispovijesti.

1. Pravoslavni

Nedjelja, Velika Gospa, Mitrov Dan, Aranđelov Dan, Sv. Nikola, Božić (Od Badnjeg Dana do 3. dana Božića zaključno), Nova Godina, Bogojavljenje, Sv. Sava, Blagovesti, Uskrs (od Velikog Petka do 3. dana Uskrsa zaključno), Đurđev Dan, Spasov Dan, Drugi Dan Duhova.

Učenik koji želi o svoj slavi uzostati iz škole, dužan je da o tome ranije izvjesti razrednog starješinu.

2. Katolički

Nedjelja, Svi Sveti, Bezgrešno Začeće, Božić (prvi i drugi dan), Nova godina, Sv. Tri Kralja, Svijećnica, Blagovesti, Uskrs (od Velike Srijede do drugi dan Uskrsa zaključno), Spasovo, Drugi Dan Duhova, Tjelovo, Sv. Alojzije, Petrovo, O Velikoj Srijedi, Četvrtku i Velikom Petku drže se duhovne vježbe.

3. Protestantski

Nedjelja, Božić, Veliki Petak, Uskrs, Spasov Dan.

4. Muslimanski

Nova godina, Mevlud (jedan dan), Leilen Regaib (jedan dan), Leilen Berat (jedan dan), Leilen Mirađ (jedan dan), Leilen Kader (jedan dan), Ramazanski Bajram (tri dana), Kurban Bajram (četir dana). Svi se ovi praznici, osim prva dva i posljednja dva, svetkuju samo poslije podne.

5. Izraelski

Roš-Ašana (Nova Godina, (dva dana), Jom Kipur (Dan oproštenja grijehova ili dan izmirenja t. zv. Veliki Dan (jedan dan), Sukot (Praznik koliba ili žetve, četiri dana, t. j. prva dva i posljednja dva dana), Pesah (Pasha ili praznik Prijesnog hljeba Maces, četiri dana t. j. prva dva i posljednja dva dana), Šabuot (Praznik sedmica ili Prvih usijeva, dva dana).

ŠKOLSKE KNJIGE

Školske knjige ne valja kupovati, prije dok sami nastavnici za svaki predmet, u školi, službeno, ne kažu koji će se udžbenici, po odluci, razrednoga vijeća, a od onih koje je odobrilo Ministarstvo prosvjete, upotrebljavati za tu godinu. Preko godine se više ne smiju udžbenici mijenjati.

To vrijedi za škole koje stoje pod upravom Ministarstva prosvjete, ali je i u drugim školama najbolje počekati dok nastavnik ne kaže kojim će se udžbenikom služiti.

NARODNE ŠKOLE

Narodne škole jesu: osnovne škole i više narodne škole. Narodne škole su i zabavišta, škole za nedovoljno razvijenu i defektnu djecu i ustanove koje služe općem narodnom prosvjećivanju: analfabetski tečajevi, škole i tečajevi za domaćice, privredni tečajevi, higijenski tečajevi i slično

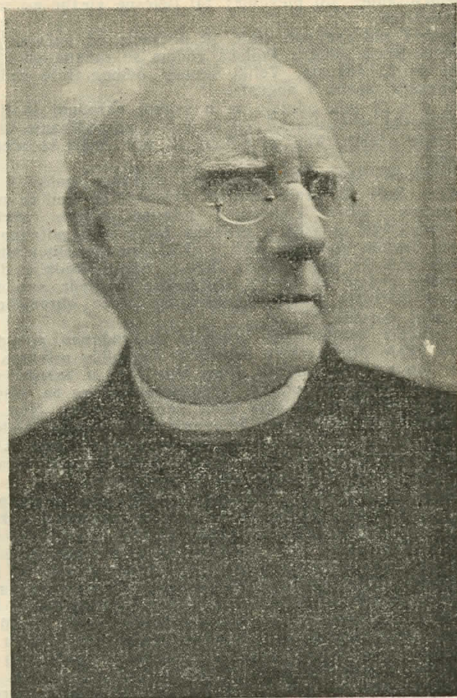
Nastava je u narodnim školama besplatna. Ne plaća se upisnina niti kakve druge dažbine.

Nastava u osnovnoj školi traje četiri godine (I—IV razred), a u višoj narodnoj također četiri (I—IV razred). Školovanje u jednoj i drugoj školi je obavezno od navršene sedme do navršene četrnaeste godine.

Od pohađanja više narodne škole oslobađaju se djeca koja poslije svršenog IV razreda osnovne škole produže školovanje u građanskoj, srednjoj ili kojoj stručnoj školi, a od već započetog daljeg školovanja u višoj narodnoj školi djeca koja prije navršene 14 godine odu u zanat, trgovinu ili pohode zanatsku ili trgovačku školu. Tko iz pomenutih škola, odnosno zanata, stupi prije vremena - kada bi svršio obavezno školovanje u narodnoj školi, mora se vratiti u nju da dovrši osmogodišnje školovanje.

U osnovnoj školi vrši se samo redovna nastava, a u višoj narodnoj redovna ili skraćena.

Nastavni predmeti u narodnim školama jesu: 1) nauka o vjeri sa moralnim poukama; 2) narodni (srpskohrvatski-slovenački) jezik; 3) narodna povijest (historija) s najznamenitijim događajima iz opće povijesti: 4) zemljopis naše države s osnovnim poznavanjem drugih zemalja; 5) račun sa osnovima geometrije i geometrijskoga crtanja; 6) poznavanje prirode; 7) praktična privredna znanja i znanja prema potrebama kraja: 8) higijena: 9) domaćinstvo; 10) ručni rad sa naročitom primjenom narodnih motiva; 11) crtanje:

Don Frane Bulić,
veliki naš naučenjak- arheolog, umro 30. VII 1935. u Zagrebu

12) lijepo pisanje; 13) pjevanje; 14) tjelesne vježbe po sokolskom sistemu.

Školski rad redovno traje 10 mjeseci: od početka septembra do kraja juna, a školska godina se računa od 1 septembra do 31 augusta. Veliki školski odmor traje redovno dva mjeseca, aprila i augusta.

Na dan 28 jula održaje se u svakoj narodnoj školi završna školska svečanost. Tada se vrši i nagrađivanje ili pohvaljivanje učenika koji su odlični ili vrlo dobri iz učenja i vladanja.

U osnovnu školu se upisuju sva sposobna muška i ženska djeca koja do kraja dotične kalendarske godine navršuju sedmu godinu. Tjelesno i duševno osobito razvijena djeca mogu biti upiasna u osnovnu školu i sa potpuno navršenom šestom godinom, ako u školi ima dovoljno mjesta.

Upis učenika vrši mjesni školski odbor najdalje do 1. jula svake godine na osnovi ljekarskog pregleda sve djece za školu dorasle. U spisku neupisane djece obrazlaže se zašto nisu upisana.

U slučaju neotklonivih prepreka za redovno pohađanje narodne škole Ministarstvo prosvjete dozvoliće privatno polaganje ispita. Ovo važi za djecu koja žive u kulama svjetiljama (na morskoj pučini), u opservatorijima, na visokim planinama, na ostrvima gdje nema škola i slično. Ovo važi i za djecu koju dugotrajno bolovanje sprječava da redovno pohađaju školu. Takva djeca moraju polagati ispit svake godine u neajbližoj školskoj općini. Privatnog učenika ne može ispitati ono lice koje ga je poučavalo.

Učitelj vodi točnu evidenciju o izostajanju učenika od škole, pa ih prema prilikama opravda ili neopravda. O neopravdanim izostancima sastavlja poseban izvještaj, najmanje svakog prvog i petnaestog dana u mjesecu, i dostavlja ga preko upravitelja mjesnom školskom odboru. Mjesni školski odbor preko poglavarstva općine poziva roditelje ili staratelje na pismeno saslušanje i izriče kaznu koja može biti: 1) opomena, 2) novčana kazna od 10 do 20 dinara za jedan izostali dan. Novčane kazne izriču se u korist Državnog školskog fonda, a naplaćuje ih općinstvo poglavarstvo u roku od 15 dana po prijemu presude. U slučaju da općina ne naplati kaznu od roditelja u određenom roku, plaća je pretsjednik (poglavar) dotične općine. Novčana kazna se može siromašnim roditeljima na njihovu molbu, zamijeniti radom na školskim ili općinskim poslovima.

Učenički napredak u nastavnim predmetima ocjenjuje se dva put godišnje: krajem prvog polugodišta mjeseca januara i krajem drugog polugodišta mjeseca juna. Uspjeh učenika u pojedinim predmetima ocjenjuje se ocjenama: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), slab (2), rđav (1). Učeničko vladanje ocjenjuje se ocjenama: odlično, vrlo dobro, dobro, loše.

Prevođenje učenika u stariji razred vrši se krajem školske godine na osnovi ocjene uspjeha. Kod odlučivanja o tom uzima se u obzir cjelokupan napredak učenika u školi. Onaj učenik koji pokaže uopće slab uspjeh, a nema izgleda da će dostići drugove u starijem razredu, ostavlja se da ponovi razred.

Prevođenje učenika iz jedne škole u drugu vrši se na zahtjev roditelja naročitim prevodnicama, koje upravitelj škole neposredno šalje upravitelju one škole u koju učenik prelazi. Prevodnicu dobijaju i oni učenici koji prije navršenog obaveznog školovanja prelaze u građansku, srednju, stručnu školu, ili odu na zanat ili trgovinu.

Upravitelj škole ima po naročitom spisku voditi brigu o svima učenicima, koji stupe u druge škole i paziti da se ne čine zloupotrebe.

Učenici koji su svoju školsku dužnost po navršetku godina obaveznog školovanja ispunili, ispisuju se iz škole i dobijaju svjedočanstvo o svršenoj narodnoj odnosno višoj narodnoj školi.

U toku osmogodišnjeg školovanja učenik se može ispisati iz škole u ovim slučajevima: 1) kada teško oboli od kakve neprebolne bolesti: 2) kada zbog poznijega upisa ili ponavljanja razreda za školu prestari, te muškarac navrši 16, a djevojčica 15 godina. O ispisu u takovim slučajevima riješava mjesni školski odbor, a njegovu odluku odobrava opća upravna vlast.

Tjelesna kazna je zabranjena a druge se kazne mogu primijeniti, ali samo u mjeri koja neće ubijati volju i samopouzdanje učenika.

OPĆE ZANATSKE ŠKOLE

Ove škole stoje uz osnovne, a nastava u njima traje 3 godine. Oni šegrti koji imaju 2 ili 3 razreda srednje škole, imaju pravo da pohađaju školu »Merkur«. Ako ne idu u »Merkur«, polaze šegrtsku školu 1 to prvi 2 godine, a drugi 1 godinu.

Dob: do 20 godina.

Struke: industrijska i trgovačka. — **Konobarski šegrti** imadu posebnu školu, koja stoji uz građanske škole, i traje 2—3 godine. — Industrijska se struka, po nastavnom planu razlikuje od trgovačke u tome, što se u prvoj uči stručno risanje, a u drugoj knjigovodstvo.

Broj obučnih sati na sedmicu: 7, i 1 sat nauka vjere.

Ako šegrt nema potpune osnovne škole, ide u pripravni tečaj.

Popravnih ispita nema u šegrtskoj školi.

GRAĐANSKE ŠKOLE

Građanske škole su državne ustanove, a njihov je zadatak da pruže svojim učenicima pored socijalnog obrazovanja i opsežnije opće obrazovanje. One pripremaju svoje učenike za zanatska, trgovinska, industrijska i poljoprivredna zanimanja, koja će im u životu biti potrebna.

Građanske škole imaju rang niže srednje škole i učenici koji završe ovu školu mogu se upisivati u Trgovačke akademije, Učiteljske škole, Tehničke srednje škole.

Upis u prvi razred se vrši sa svjedočanstvom o svršenoj osnovnoj školi i krštenicom (rodnim listom).

Školovanje u građanskim školama ne podleži plaćanju školarine.

Građanske škole mogu biti: muške, ženske i miješovite. Svuda građanska škola ima svoje područje sa koga prvenstveno prima učenike. Školsko područje građanskih škola određuje Ministar prosvjete.

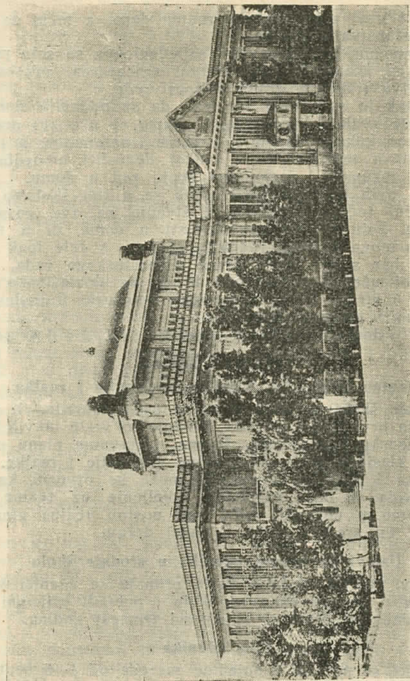
Učenje u građanskoj školi traje 4 godine. Školski rad počinje 1 septembra upisom učenika, a svršava se 20 juna za učenike od I—III razreda zaključno, a za učenike IV razreda na kraju maja. Školska godina počinje 1 septembra i traje do 31 augusta naredne godine.

Predavanja počinju odmah po svršenom upisu, a najdulje do 10 septembra.

Zakonski propisi o upisu učenika, ljekarskom pregledu, njihovom vladanju i kažnjavanju, o školskim uvjerenjima i svjedočanstvima, koji važe za učenike srednjih škola važe i za učenike građanskih škola.

DOMAĆINSKE ŠKOLE

Obuka u domaćinskim školama počinje 1 septembra, a svršava 30. juna svake godine. U tim školama se održavaju

Sveučilišna knjižnica u Zagrebu

obično tri tečaja: tečaj za domaćice, tečaj za voditeljice kućanstva, tečaj za svršene učiteljice osnovnih i stručnih škola.

Prvi i treći tečaj traje 1 godinu dana, a tečaj za voditeljice kućanstva 2 godine.

U domaćinskim tečajevima sa učenicima sa sela predaju se osnovna znanja iz živinarstva, stočarstva, mljekarstva, gradinarstva i drugih grana poljoprivrede.

Zadatak je svih ovih tečajeva da se odgajaju domaćice za vođenje svakog kućanstva. U njima se uče svi praktični radovi, kao kuhanje, šivanje, krpanje i spremanje, a poduka se popunjava teorijom, koja svakoj domaćici omogućuje da sprovede razumno i racionalno svaki rad u domu.

Osim ovih tečajeva obdržavaju se u tim školama još i tromjesečni tečajevi kuhanja i šivanja za sve gospođe i gospođice koje uslijed zaposlenosti u domu ili u namještenju ne mogu polaziti redovitu obuku, a žele ipak da se upoznaju bar s ove dvije grane domaćinskoga rada.

Svakoj učenici omogućeno je da uz domaćinske predmete uči i strane jezike (njemački, francuski i engleski), a eventualno i glasovir (klavir).

Upisi u domaćinske škole obavljaju se 1, 2 i 3 septembra.

SREDNJE ŠKOLE

Realne gimnazije, Klasične gimnazije i realke

Srednje škole su potpune — sa osam razreda, ili nepotpune — sa prva četiri razreda. Postoje tri vrste takvih škola: muške, ženske i mješovite. Prema nastavnom planu one se djele na klasične gimnazije, realne gimnazije i realke.

Realka i klasična gimnazija može se otvoriti kao zasebna škola ili kao paralelno odjeljenje uz realne gimnazije samo u mjestima gdje već postoji realna gimnazija kao opći tip srednje škole u našoj državi.

Uslovi za prijem učenika u srednje škole

U prvi razred srednjih škola primaju se učenici koji su svršili četir razreda osnovne škole i položili prijemni ispit, a nisu mlađi od deset ni stariji od trinaest godina.

Upis učenika

Učenici se upisuju u pojedine razrede od 1—5 septembra zaključno, i to po rasporedu koji raspiše direktor. U izuzetnim i naročito opravdanim slučajevima može nastavnički

savjet po predlogu direktorovom dopustiti upis do 20 septembra, a Ministar prosvjete do 10 oktobra. Poslije ovoga roka upisivanje nije dopušteno.

Upis se vrši prijavom taksiranom sa 50.— dinara. Ovu prijavu podnosi svaki učenik lično. Uz prijavu za upis svaki učenik je dužan da priloži svjedočanstvo o svršenom predhodnom razredu, a učenici za prvi razred svjedočanstvo o svršenoj osnovnoj školi sa potvrdom na poleđini da su položili i prijemni ispit.

Kod upisa u I razred učenik podnosi krštenicu (rodni list), kojom će dokazati da nije mlađi od 10 ni stariji od 13 godina.

Kod upisa u peti razred učenik mora dokazati da nije prekoračio sedamnaestu, a kod upisa u sedmi razred devetnaestu godinu života.

Školske teritorije

Svaka državna srednja škola ima svoju školsku teritoriju koju određuje Ministar prosvjete.

Svaka srednja škola dužna je primati: 1) učenike iz svoje školske teritorije, 2) učenike iz drugih školskih teritorija, ako u njima nema srednjih škola s otsjekom u koji se žele upisati, i 3) djecu preseljenih roditelja.

Učenike sa drugih školskih teritorija primaće samo u slučaju, ako dotični razred nije popunjen dopuštenim brojem učenika.

Učenik koji mjenja zavod dužan je da se javi u novu školu najdalje poslije 8 dana, ako je škola u koju prelazi u drugom mjestu, a ako je ta škola u istom mjestu, u roku od 3 dana računajući od dana kad mu je izdato školsko uvjerenje.

Svi su učenici redovni pa su dužni redovno pohađati nastavu i podvrgavati se školskom redu.

Učenici IV i VIII razreda, koji su na tečajnom ispitu odbijeni na godinu dana, smatraju se također za redovne učenike, ali ipak ne mogu posjećivati predavanja. Ako se ovi učenici u određenom roku ne jave na ispit, ili se prijave i od ispita odustanu, ili na ispitu ponovno budu odbijeni na godinu dana, prestaju se smatrati redovnim učenicima.

Školska predavanja ne mogu posjećivati nikakvi drugi učenici osim redovnih.

Početak i prestanak predavanja

U školama sa manje od 16 odjeljenja predavanja počinju 10 septembra, a u školama sa više od 16 odjeljenja najdalje 14 septembra.

U potpunim srednjim školama predavanja prestaju 6 juna, a u nepotpunim 15 juna Za učenike IV i VIII razreda predavanja prestaju 15 maja.

Veliki školski odmor traje od 29 juna do 23 augusta zaključno. Božićni i Uskršnji odmor određuje Ministarstvo prosvjete svake godine svojim rješenjem.

U slučaju potrebe može i direktor, po svom nahođenju dati tri dana odmor u jednoj školskoj godini.

Prijemni ispit

Prijemni ispit moraju položiti, i to prije upisa u I razred, svi učenici koji žele da se školuju u srednjim školama bilo kao redovni, bilo kao privatni učenici.

Prjemni se ispit sastoji iz pismenog i usmenog ispita iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika i usmenog ispita iz matematike, a polaže se u grupama u kojima može biti najviše 20 učenika.

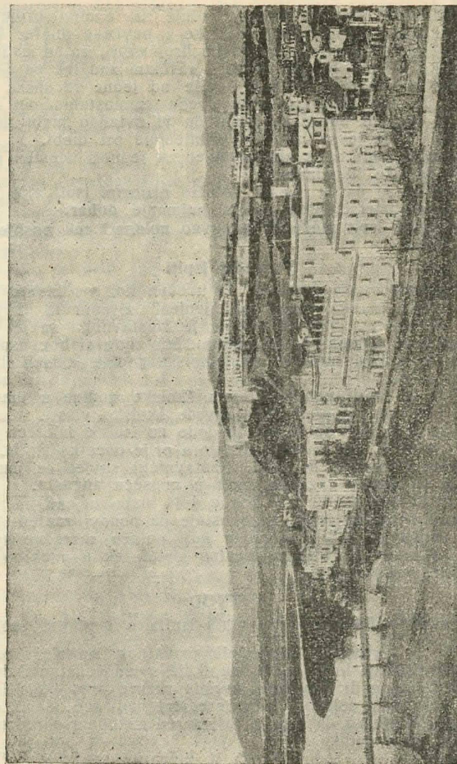
Za polaganje prijemnog ispita učenici se prijavljuju 20, 21, 22 i 23 juna zaključno molbom taksiranom sa 5 dinara. Ovoj molbi se mora priložiti svjedočanstvo o svršenom četvrtom razredu osnovne škole i krštenicu (rodni list).

Na pismenom ispitu iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika učenik treba da pokaže da zna čitko i pravilno pisati po diktatu. Diktat može trajati najviše 15 minuta, a piše se do polovine ćirilicom, a od polovine latinicom.

Na usmeni ispit iz nastavnog jezika puštaju se učenici bez obzira kakovu su ocjenu dobili na pismenom ispitu. Na tom usmenom ispitu traži se: da učenik pokaže pouzdano poznavanje nastavnog jezika; da lijepo, tačno i razumljivo čita; da zna pročitano štivo lijepo pripovijedati, da pokaže točno poznavanje vrsta riječi; da u prostoj rečenici zna pronaći predmet i prirok i da izgovori naizust po koju pjesmu, prvenstveno narodnu.

Učenici koji dobiju slabu opću ocjenu iz nastavnog jezika ne puštaju se na dalje polaganje ispita

Na ispitu iz matematike, koji je samo usmen, učenik mora pokazati da pouzdano zna: pisanje cijelih brojeva do

Narodno pozorište u Skoplju

1.000.000 četiri osnovne računske radnje sa cjelim brojevima na praktičnim zadatcima; metarske i novčane mjere: četiri vida računanja sa višeimenovanim brojevima; zatim da pokaže koliko je sposoban da shvati i raščlani zadatak za čije je rješenje potrebno primijeniti i više od jedne računske radnje, i da zna takav zadatak riješiti samostalno bez tuđe pomoći. Sasvim pouzdano treba da je svladao malu tablicu množenja i da je sa lakoćom primjenjuje pri diobi.

Usmeni ispit za svaki predmet za jednog učenika može trajati najviše 10 minuta.

Smatra se da je učenik položio prijemni ispit ako je iz svakog predmeta dobio ocjenu najmanje **dobar.**

Prijemni ispit može se ponovno polagati tek poslije godinu dana.

Razredni ispiti

Razredne ispite polažu: 1) učenici koji su iz ma kojeg opravdanog uzroka ostali neocijenjeni iz svih ili iz pojedinih predmeta; 2) učenici koje je Nastavnički savjet udaljio iz škole krajem prvog polugodišta zbog slabog uspjeha; i 3) učenici koji su se u toku školske godine izpisali ili napustili školu.

Ovi se ispiti polažu krajem školske godine u junskom roku, i to po rasporedu koji utvrde školske vlasti.

Ako je učenik spriječen da dođe na ispit u mjesecu junu, dužan je da o tom izvjesti direktora prije početka ispita. Ako su njegovi razlozi dovoljni, Nastavnički savjet će mu dopustiti da polaže razredni ispit u mjesecu augustu.

Učenk koji u augustu dobije koju slabu ocjenu, ne može polagati popravni ispit, nego ostaje da ponovi razred.

Učenici IV i VIII razreda koji polažu razredni ispit u augustu, mogu da polažu tečajne ispite tek u mjesecu junu naredne godine.

IZVOD

iz pravila o polaganju privatnih ispita u srednjim školama.

Čl. 1. Pravo na polaganje privatnog ispita iz jednog ili više razreda ima svako lice, koje svjedočanstvom dokaže da je redovno ili privatno svršilo razred pred onim iz kojega želi ispit polagati, a uvjerenjem nadležne vlasti da je dobrog vladanja i da ima za taj razred zakonom određeni minimalni broj godina.

Učenik koji redovno uči u državnoj srednjoj školi ne

može u istoj godini polagati spit iz starijeg razreda, koji bi privatno učio.

Čl. 2. Privatni se ispiti polažu samo juna mjeseca u državnim školama. Ispit polažu u srednjoj školi, na čijoj teritoriji stalno stanuju. U izuzecima rješava Ministarstvo prosvjete.

Čl. 4. Privatni ispiti iz pojedinih razreda polažu se u junu, a u septembru samo popravni ispiti iz jednog ili dva predmeta.

Čl. 6. Za privatni ispit učenik podnosi svjoručno napisanu molbu i razloge zbog kojih želi da polaže privatni ispit. Uz molbu će podnijeti:

a) školsko uvjerenje da je svršio prethodni razred;

b) uvjerenje nadležne vlasti o vladanju s ovjerenom fotografijom;

c) ako se prvi put u toj školi javlja za ispit, podnijeće i krštenicu ili, u dokazanoj nemogućnosti da se ona nabavi propisano potvrđeno uvjerenje.

Prijave se podnose najdalje do 15 maja.

Čl. 8. Privatni učenici plaćaju pored propisane državne takse za pojedine ispite, redovni u junu, popravni, viši i niži tečajni, ponovni, još i isto toliku sumu u gotovu za fond škole u kojoj će polagati ispit.

Osim toga izaslaniku Ministra prosvjete:

a) za razred po Din 50.—

b) za niži tečajni ispit Din 100.—

c) za viši tečajni ispit Din 150.—

Čl. 12. Niži i viši tečajni ispit, prvatni učenici polažu zajedno sa redovnim.

Čl. 13. Privatni učenik ne može polagati ispit iz dva ili više razreda zajedno, nego iz svakog razreda posebno.

Čl. 18. Ako je učenik na pismenom ispitu na tri predmeta pokazao slab uspjeh, neće se pustiti na dalje polaganje i smatraće se da ispit nije položio.

Čl. 20. Ako privatni učenik u junu mjesecu dobije opću ocjenu slab iz jednog ili dva predmeta, ima pravo da iz tih predmeta polaže popravni ispit augusta mjeseca .

Riješenjem Minist. Prosvjete S. n. br. 12788 31 ne mogu redovni učenici koji se u toku školske godine ispišu ili napuste školu u junu iste školske godine privatno polagati i ispit iz starijeg razreda, već samo iz onoga razreda u koji su se bili upisali.

POPRAVNI ISPITI

Popravne ispite polažu oni učenici koji na kraju školske godine ili na razrednom ispitu u junskom roku dobiju dvije a u IV, V, VI, VII i VIII razredu jednu slabu ocjenu.

Učenici IV i VIII razreda polažu popravni ispit između 7 i 10 juna, a učenici svih ostalih razreda između 24 i 31 augusta zaključno. Oni su dužni da prije toga, u vremenu od 15 do 20 augusta, podnesu direktoru molbu taksiranu sa 5.— dinara i za svaki predmet koji polažu još 10.— dinara u taksenim markama. Molbi se prilaže i svjedočanstvo.

Popravni se ispiti polažu samo jedamput, a ne mogu se ni u kojem slučaju odlagati niti polagati prije propisanog vremena.

Učenici koji ga ne polože ponavljaju razred.

NIŽI TEČAJNI ISPIT

Niži tečajni ispit polažu učenici koji su redovno ili privatno svršili IV razred, a iz vladanja dobili ocjenu najmanje **dobar.** Taj ispit polažu učenici u onom zavodu u kojem su učili školu.

Redovni učenici koji su svršili IV razred najmanje sa vrlo dobrim uspjehom, bez ijedne dobre ocjene iz naučnih predmeta, a uz to su odličnog ili vrlo dobrog vladanja, oslobađaju se od polaganja nižeg tečajnog ispita, a u svjedočanstvo im se unose godišnje ocjene, sa napomenom da su od ispita bili oslobođeni.

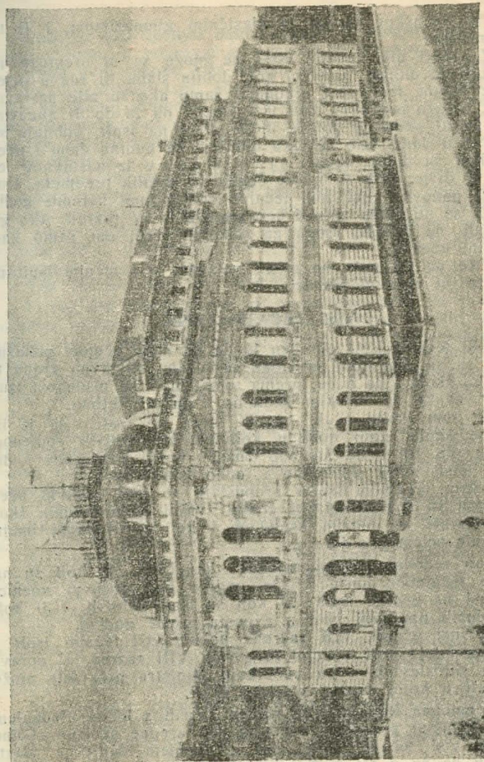
Odluku o puštanju na niži tečajni ispit, kao i o oslobođenju od njea donosi razredno vijeće.

Privatni učenici ne mogu biti oslobođeni od polaganja ovoga ispita.

Niži tečajni ispit se sastoji iz pismenog i usmenog, a polaže se pred ispitnim odborom od najmanje tri člana. U ispitni odbor ulaze direktor ili razredni starješina IV razreda kao pretsjednik i nastavnici koji su u IV razredu predavali predmete iz kojih se polaže niži tečajni ispit. Ispitu prisustvuje izaslanik Ministarstva prosvjete.

Pismeni ispit se polaže iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika, a u školama sa nedržavnim nastavnim jezikom i iz nastavnog jezika.

Usmeni ispit se polaže: 1) iz srpskohrvatskoslovenačkog (nastavnog) jezika, 2) iz narodne istorije i zemljopisa Jugoslavije; 3) iz francuskog (u realkama ili realnim gimnazija-

Narodna galerija u Ljubljani

ma) ili latinskog jezika (u klasičnim gimnazijama, i 4) iz matematike.

Započeti niži tečajni ispit ne može se ni prekidati ni odlagati za august. Učenici koji dobiju slabu ili rđavu ocjenu iz jednog ma kojeg predmeta samo ako to nije nastavni jezik, polažu popravni ispit u vremenu od 24 do 31 augusta. Ako ga ni onda ne polože ili ne dođu na ispit, odbijaju se na godinu dana. Isto se tako odbijaju na godinu dana i učenici koji su dobili ocjenu s l a b ili r đ a v iz nastavnog jezika ili dvije slabe ili rđave ocjene iz ostalih predmeta. Oni polažu ponovno cijeli niži tečajni ispit u junu naredne godine, ali se ne mogu upisati kao ponovci u IV razred. Ako ga ni onda ne polože, mogu ga polagati treći put samo kao privatni učenici.

Više od tri puta ne mogu polagati niži tečajni ispit ni privatni ni redovni učenici.

VIŠI TEČAJNI ISPIT

Viši tečajni ispit određen je da na njem učenici pokažu, da li su sa uspjehom savladali propisanu nastavnu građu u srednjoj školi, i da li će, prema tome, moći sa uspjehom izučavati nauke na visokim školama i univerzitetima.

Na tom ispitu svaki učenik mora pokazati da je iz srednje škole iznio solidnu količinu harmonijski spojenog znanja, da to svoje stečeno znanje umije primjeniti i da svoje misli umije pouzdano i točno iskazivati.

Višem tečajnom ispitu propuštaju se kao redovni učenici koji su u toj školskoj godini svršili cjelu srednju školu najmanje sa dobrim uspjehom i koji iz vladanja imaju najmanje ocjenu d o d b r o.

Kao redovni učenici polažu i kandidati: 1) koji su na višem tečajnom ispitu prošle godine kao redovni učenici odbijeni na godinu dana; 2) koji su ispit odložili, i 3) koji su položili popravni ispit u augustu prošle godine.

Svršeni učenik VIII razreda polaže viši tečajni ispit u onoj srednjoj školi u kojoj je svršio VIII razred. U opravdanim slučajevima i po odobrenju Ministra prosvjete može polagati u kojoj drugoj srednjoj školi.

Učenicima koji su VIII razred svršili s lošim vladanjem može Ministar prosvjete dopustiti da naredne školske godine polažu viši tečajni ispit, ako uvjerenjem nadležne vlasti dokažu da su u toj godini bili dobrog vladanja.

Redovni viši tečajni ispit, pismeni i usmeni, drži se u mjesecu junu, a popravni u mjesecu septembru.

Izvan ovih rokova viši tečajni ispit ne može se polagati.

Za viši tečajni ispit učenici se prijavljuju u određenom roku pismenom molbom. Uz taksiranu molbu učenik će položiti svjedočanstvo o svršenom VIII razredu, a ako je neke razrede svršio u drugoj školi priložiće još i svjedočanstvo iz tih razreda.

Učenici koji su privatno svršili VIII razred srednje škole polažu i viši tečajni ispit kao privatni, ali samo u državnim srednjim školama i zajedno sa redovnim učenicima. Oni svojoj molbi, uz priloge propisane za redovne učenike, prilažu još i dokumente predviđene pravilima o privatnim ispitima.

Viši tečajni ispit je pismeni i usmeni.

U realnim gimnazijama na pismenom ispitu se rade: 1) pismeni sastav iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika; 2) pismeni rad iz jednog jezika, po izboru, i 3) matematički zadaci. U odjeljenjima sa nedržavnim nastavnim jezikom rade se na pismenom ispitu: 1) pismeni sastav iz nastavnog jezika; 2) pismeni sastav iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika, i 3) matematički zadaci.

U klasičnim gimnazijama na pismenom ispitu se rade: 1) pismeni sastav iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika; 2) pismeni ispit iz živog jezika, i 3) prevod na srpskohrvatskoslovenački s latinskog ili grčkog, po izboru.

U realkama se pismeni ispit polaže: 1) iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika: 2) iz živog jezika; 3) iz matematike, i 4) iz nacrtne geometrije.

U srednjim školama u Dravskoj banovini polaže se još i pismeni ispit iz srpskohrvatske književnosti.

Izrada svakog pismenog zadatka traje najviše četiri sata (časa).

Pri obradbi pismenog sastava iz srpskohrvatskoslovenačkog ili nastavnog jezika učenici treba da pokažu dovoljno poznavanje činjenica, dobar raspored građe, pravilno suđenje i dobru pismenost.

U Dravskoj banovini za pismeni zadatak iz srpskohrvatske književnosti, koji se radi na jeziku te književnosti, davaće se pitanje iz narodne ili pismene književnosti, naročito u vezi sa kojim pročitanim djelom.

Zadatak iz živog jezika sastojaće se u tom da učenik

obavi prevod jednog težeg teksta na srpskohrtaskislovenački. Pri tom se učenik može služiti samo rečnikom.

U klasičnoj gimnaziji ima se prevesti iz latinskog ili grčkog jezika jedan duži i teži sastav iz poznatijeg klasika u prozi na srpskohrvatskoslovenački, odnosno nastavni jezik, uz pomoć riječnika.

Iz matematike imaju se izraditi: 1) u realnim gimnazijama: jedan algebarski zadatak, jedan zadatak iz planimetrije ili stereometrije i jedan iz trigonometrije ili iz analitičke geometrije; 2) u realkama: jedan algebarski zadatak, jedan zadatak iz planimetrije ili stereometrije, jedan iz trigonometrije ili iz analitičke geometrije i jedan matematčko-fizički zadatak.

Pri izradbi pismenih zadataka pripravnicima je dopušteno služiti se logaritamskim tablicama.

Pismeni ispit ima se svršiti za tri odnosno četiri uzastopna dana, bez obzira na praznik. Zadaci se rade samo do podne.

Ako ne dospije da svrši prepis, učenik će predati samo koncept. Ako ni s ovim do određenog vremena nije mogao biti gotov, predaće ga onako kako je i koliko je mogao da izradi.

Sve sastave u konceptu i prepisu treba učenik da ispiše čisto i razgovjetno na polovini presavijenog arka kako bi nastavnici poslije mogli svoje ispravke i bilješke stavljati sa strane.

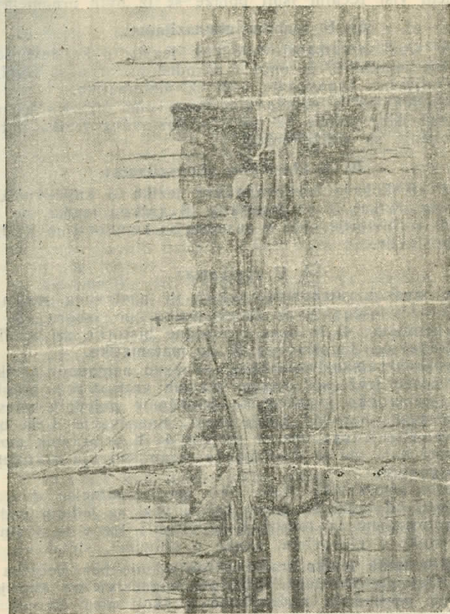
Učenik koji na pismenom višem tečajnom ispitu iz svih predmeta dobije vrlo dobre i odlične ocjene neće polagati usmeni ispit, ako je iz svakog predmeta u VIII razredu, a iz prirodopisa po prosječnoj ocjeni iz V, VI i VII razreda imao ocjenu vrlo dobar ili odličan i bio primjernog vladanja.

Privatni učenici ne mogu biti oslobođeni od polaganja usmenog ispita.

Na usmeni ispit puštaju se pripravnici koji su položili pismeni ispt sa ocjenom najmanje dobar iz svih predmeta ili su u najgorem slučaju dobili slabu ocjenu iz jednog predmeta.

Pripravnici koji su na pismenom ispitu dobili slabe ocjene iz dva ili više predmeta odbijaju se na godinu dana.

Pripravnici u realkama koji na pismenom ispitu, pored slabe ocjene iz nacrtne geometrije, dobiju još jednu slabu

Luka u Splitu

ocjenu ma iz kojeg predmeta pustiće se na polaganje usmenog ispita. Slaba ocjena iz nacrtne geometrije, dobivena na pismenom ispitu, utvrđuje se kao opšta ocjena iz ovog predmeta.

Usmeni viši tečajni ispit polaže se iz ovih predmeta:

A) U realnim gimnazijama:

1) iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika s književnošću, 2) iz živog jezika; 3) iz opće i narodne historije sa zemljopisom Kraljevine Jugoslavije i 4) iz matematike.

U odjeljenjima s nedržavnim nastavnim jezikom usmeni viši tečajni ispit polaže se još i iz nastavnog jezika dotičnih odijeljenja sa književnošću.

B) U klasičnim gimnazijama:

1) iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika o književnošću; 2) iz živog jezika; 3) iz latinskog ili grčkog jezika, po izboru; i 4) iz historije opće i narodne sa zemljopisom Kraljevine Jugoslavije.

C) U realkama:

1) iz srpskohrvatskoslovenačkog ili nastavnog jezika s novom književnošću; 2) iz živog jezika, po izboru; 3) iz fizike s hemijom; 4) iz opće i narodne historije sa zemljopisom Kraljevine Jugoslavije; 5) iz matematike.

Iz srpskohrvatskoslovenačkog, odnosno nastavnog jezika, s književnošću traži se: znanje glavnih gramatičkih pravila jezika i gramatičko i stilističko tumačenje pojednih mjesta novijih pisaca i narodne književnosti; poznavanje djela boljih pisaca. Pored toga ima se motriti da li pripravnik može da u stvari koja mu je data iskaže jasan sud i u pravilnim oblicima govora.

Svakom pripravniku treba dati po tri pitanja: dva iz književnosti, od kojih će drugo biti u vezi sa jednim podudarnim potpitanjem iz teorije književnosti: treće iz gramatike (iz nauke o glasovima, nauke o oblicima, sintakse).

Iz živih tuđih jezika traži se prevođenje bez rječnika i stvarno i gramatičko tumačenje, po mogućstvu na tom jeziku, koga odeljka iz knjige koje u školi nisu čitane. U odjeljenjima s nedržavnim nastavnim jezikom traži se još pored prevođenja i gramatičkog tumačenja spisa srpskohrvatskoslovenačke nove književnosti (bez rječnika i iz knjiga koje nisu čitane u školi), pregled srpskohrvatskoslovenačke narodne usmene i nove književnosti s poznavanjem glavnih pisaca.

Iz latinskog, odnosno grčkog jezika, traži se prevođenje i stvarno i gramatičko tumačenje latinskih i grčkih pisaca koji su predviđeni programom, izuzimajući one odjeljke koji su u školi već čitani.

Iz opće i narodne historije i iz geografije (u obimu poznavanja domovine) postaviće se kandidatu tri pitanja: prvo iz opće hiktorije, drugo iz narodne historije, i treće iz geografije Kraljevine Jugoslavije.

Ako pripravnik na jedno od ovih pitanja vrlo rđavo odgovori, ispitni mu odbor može dati opću ocjenu s l a b, makar je na druga pitanja dobro odgovorio. Ova će se mjera primjenjivati prvenstveno kod rđavih odgovora iz narodne historije i geografije, a iz opće historije samo onda ako kandidat pokaže apsolutno neznanje najvažnijih momenata.

Iz fizike s kemijom tri pitanja: jedno iz fizike, jedno iz mehanike i jedno iz kemije. Sva tri pitanja treba da sadrže poznavanje glavnih fizičkih i kemijskih pojava i zakona kojima se one tumače.

Iz matematike tri zadatka: jedan iz algebre, jedan iz geometrije, a jedan izvođenje neke teoreme. Sva tri zadatka u obima građe viših razreda srednjih škola.

Učeniku koji na višem tečajnom ispitu dobije slabu ocjenu iz jednog predmeta dopušteno je da krajem mjeseca augusta iste godine polaže popravni ispit samo iz tog predmeta, i pismeni i usmeni, ako taj predmet ima oba ispita.

Ako učenik i na popravnom ispitu dobije slabu ocjenu ili ne dođe da ponovi ispit, odbija se na godinu dana.

Popravni ispiti polažu se samo u školi u kojoj su kandidati polagali viši tečajni ispit.

Pripravnik koji dobije slabu ocjenu iz dva predmeta odbija se na godinu dana.

Učenik koji je odbijen na godinu dana ne može ponoviti VIII razred, nego će u narednom roku polagati ponovo ceo ispit.

Učenik koji se prijavio za ispit, ali je teškom bolešću ili drugim kakvim jakim razlogom spriječen da dođe na ispit, dužan je o tom obavjestiti direktora dan prije ispita ili na sam dan ispita, i o tome podnijeti dokaze. Ispitni odbor će odlučiti da li su razlozi za odlaganje ispita opravdani ili ne, pa će se prema tome učeniku dopustiti da naknadno polaže ispit u toku tog mjeseca, najdalje do 28 juna, ili će biti upu-

ćen da cijeli viši tečajni ispit polaže mjeseca juna naredne školske godine.

Ovakova će se odluka donijeti i za pripravnike koji iz gornjih razloga prekinu odtpočeti viši tečajni ispit.

Učenik koji ne bi polagao viši tečajni ispit iste godine kada je svršio VIII razred u srednjoj školi, a za svoj izostanak nije dobio odobrenje ispitnog odbora, moći će polagati viši tečajni ispit samo kao privatni učenik.

Viši tečajni ispit može se polagati najviše tri puta, i to dva puta redovno i jedamput privatno ili jedamput redovno i dva puta privatno, ili, najzad sva tri puta privatno.

Ocjenjivanje učenika i prevođenje u stariji razred

U svakoj školskoj godni vrši se ocjenjivanje učenika dva puta: na kraju prvog i na kraju drugog polugodišta.

Za ocjenjivanje učeničkog uspjeha ima pet ocjena, i to: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), slab (2) i rđav (1).

Za ocjenjivanje učeničkog vladanja postoje četiri ocjene: odlično (5), vrlo dobro (4), dobro (3), i loše (1). Ocenu iz vladanja vrši razredno veće krajem svakog polugodišta.

Učenik, koji dve uzastopne školske godine dobije lošu ocjenu iz vladanja gubi pravo na dalje školovanje u tom mjestu za jednu školsku godinu.

Učenici kojima se godišnja ocjena ne može pouzdano izvršiti bilo zbog dužeg bolovanja, bilo iz kojeg drugog opravdanog razloga, upućuju se na razredni ispit iz svih ili iz pojedinih predmeta.

Na kraju prvog polugodišta nastavnički savjet ima pravo da udalji iz škole svakog učenika koji u prvom polugodištu iz naučnih predmeta ima više od polovine slabih ili rđavih ocena. Ovakvi učenici mogu polagati u junu mesecu iste školske godine razredni ispit iz svih predmeta kao redovni učenici.

U stariji razred prevode se oni učenici koji na kraju školske godine nemaju ni jedne slabe ocjene. Učenici I. II i III razreda mogu polagati popravni ispit iz dva, a učenici IV, V, VI, VII i VIII razreda samo iz jednog naučnog predmeta. Učenici koji iz naučnih predmeta imaju više slabih ocena od ovoga broja ponavljaju razred.

O prevođenju učenika u stariji razred, o polaganju popravnog ispita iz pojedinih predmeta i o ponavljanju razreda odlučuje razredno veće.

Razred se može ponoviti samo jedamput.

Otok Hvar

PRAVILA O VLADANJU UČENIKA SREDNJIH I SREDNJIH STRUČNIH ŠKOLA

Čl. 1 Učenici se moraju vladati, u školi i van nje, onako kako dolikuje vaspitanoj omladini i klonit se svega što bi bilo štetno po njihov ugled, zdravlje i dostojanstvo.

Stariji učenici treba u ovome da služe za ugled mladima.

Čl. 2 Učenici treba uvek da govore istinu i da su iskreni, skromni, pažljivi i ljubazni prema svakome.

Laganje, pretvaranje i neiskrenost nisu dostojni učenika.

Čl. 3 Dužnost je učenika da svoje poslove svršavaju tačno i na vreme, da rade savesno i sa ljubavlju jer samo takav rad nosi u sebi zadovoljstvo i vodi napretku.

Čl. 4 Učenici treba da paze na čistoću tela i odela, jer je čistoća prvi uslov zdravlja, a čuvanje zdravlja jedna od prvih dužnosti.

Stoga učenik ne sme dolaziti u školu prljav, pocepan, neumiven i neočešljan.

Čl. 5 Odelo učeničko mora biti uvek uredno i skromno i mora u svemu odgovarati školskim propisima o odevanju učenika (školske kecelje, kape i dr.).

Zabranjena je upotreba sretstava za ulepšavanje lica, kao i nošenje svih nepotrebnih ukrasa.

Čl. 6 Učenici su dužni paziti da su im knjige i sveske čiste i u redu. Ne smiju biti uprljane kojekakvim šarama.

Isto tako zabranjeno je brljanje i šaranje po zidovima. klupama i ostalim školskim stvarima.

Čl. 7 Dužnost je učenika da između sebe neguju drugoljublje da su pažljivi i trpeljivi jedan prema drugome. Ako bi se među učenicima desile razmirice, treba da se trude da ih sami otklone na lep drugarski način; a ako to nije moguće, da se obrate školskoj vlasti.

Za nanesenu uvredu učenik ne sme sam sebi pribaviti zadovoljenje.

Čl. 8 Učenici pozdravljaju nastavnike i druge poznate starije ličnosti skidanjem kape ili poklonom, ako su gologlavi, a učenice samo poklonom.

Čl. 9 Učenici ne treba da dolaze u školu ranije od 15 minuta pre prvog časa, sem ako saobraćajne prilike zahtevaju drukčije.

Zabranjeno je svako nepotrebno zadržavanje u školskim prostorijama, u dvorištu i ispred školske zgrade.

Čl. 10 Pre ulaska u školu učenici su dužni dobro očistiti svoju obuću. Gornje haljine, kape, kišobrane i kaljače treba ostaviti na mestu određenom za to.

Čl. 11 U učionici svaki učenik sedi samo na mestu koje mu je odredio razredni starešina.

Čl. 12 Za održavanje reda u učionicama, kad nastavnici nisu u njima, staraju se redari, koje u potrebnom broju, redom i za utvrđeno vreme određuje razredni starešina. Njihove su dužnosti:

1) da čitaju molitvu pred početak prvog i na svršetku poslednjeg časa;

2) da se staraju da bude sav potrebni školski pribor na svom mestu i u redu;

3) da se pobrinu da se učionice provetre za vreme odmora;

4) da javljaju izostale učenike;

5) da paze da se u učionici održava red i čistoća; i

6) da izvršuju i druga naređenja školskih vlasti.

Čl. 13 Učenicima je zabranjeno da po učionicama i hodnicima jure, skaču i viču, i uopšte remete red.

Čl. 14 Učenici dočekuju i ispraćuju nastavnike ustajanjem. Sedaju tek kad nastavnik sedne ili izađe iz učionice, ili im da znak da sednu.

Čl. 15 U školu učenici mogu donositi samo ono što im je potrebno za nastavu.

Čl. 16 Učenici su dužni da donesene predmete i knjige za učenje u školi čuvaju i odnose po svršetku predavanja ne ostavljajući ih u učionici, sem ako ima naročito udešenih ormara za ostavu.

Školske i drugarske stvari moraju učenici čuvati kao svoje. Ko učini štetu, naknadiće je; a ko namerno učini štetu, biće uz to i kažnjen. Ne pronađe li se krivac, štetu plaća ceo razred ili cela škola.

Čl. 17 Učenicima je zabranjeno neopravdano izostajati sa časova i ostalih dužnosti. Za neopravdane izostanke od 1—7 časova kažnjavaće razredni starešina, od 8—15 časova razredno veće, a preko 15 neopravdanih časova nastavnički savet. Neopravdani izostanci sabiraju se neopravdanim izostancima iz prethodnog tromesečja u istoj godini.

Čl. 18 Učenik može izostati po odobrenju predmetnog nastavnika samo sa njegovog časa. Za izostanak sa časova do jednog dana potrebno je odobrenje razrednog starešine

ili direktora ako razredni starešina nije tu, a za izostanak preko jednog dana odobrenje direktora škole.

Čl. 19 Ako učenik izostane zbog bolesti ili kakve druge iznenadne nedaće mora odmah, a najdalje u roku od 48 časova, izvestiti o tome razrednog starešinu ili direktora. Ako se pošalje izveštaj u roku od 6 dana, smatraće se da je napustio školu.

Učinjene izostanke učenik je dužan opravdati prvog dana po dolasku u školu uverenjem roditelja ili staratelja.

Ako se posumnja u doneseno uverenje, izdato zbog bolesti, učenik je dužan na zahtev razrednog starešine ili direktora doneti lekarsko uverenje.

Čl. 20 Zadocnjeli ulazak na čas, ako nema dovoljno opravdanja, smatra se kao neurednost, za koju se učenik kazni.

Čl. 21 Izlazak sa časa dopušten je samo po odobrenju predmetnog nastavnika.

Čl. 22 Zabranjen je izlazak van dvorišta bez odobrenja.

Čl. 23 Dnevni i poludnevni izleti (ekskurzije) obavezni su. Izostanci sa njih računaju se kao izostanci sa časova.

Čl. 24 Učenici u čijim se stanovima pojavi zarazna bolest ne smeju dolaziti u školu sve dok im ne dopusti lekar.

Čl. 25 Učenicima se zabranjuje kartanje i kockanje ma u kom obliku, a isto tako i zaduživanje i trgovanje.

Čl. 26 Učenicima je zabranjeno pušenje.

Čl. 27 Bez dopuštenja školske vlasti učenicima je zabranjeno skupljanje novca i priloga ma za kakvu svrhu.

Čl. 28 Bez odobrenja školske vlasti zabranjeno je učenicima:

1) da sazivaju ma kakve zborove ili učestvuju na zborovima;

2) da sastavljaju svoje družine ili stupaju u druge družine; i

3) da objavljuju svoje sastave ili da pokreću ili uređuju listove.

Odobrenim đačkim družinama dopušta se rad samo u školskoj zgradi i pod nadzorom školske vlasti.

Čl. 29 Zabranjeno je učenicima da se skupljaju u gomile po ulicama i javnim mestima i da prave nered.

Čl. 30 Zabranjeno je učenicima zadržavanje na ulicama zimi posle 19, a leti posle 20 časova, sem po prekoj potrebi koju učenik ima dokazati potvrdom roditelja i staratelja. Di-

Boka Kotorska

rektor može ovo zadržavanje po ulicama produžit ili skratiti prema mesnim prilikama.

Čl. 31 Učenicima je zabranjeno nositi štapove i značke koje nije odobrilo Ministarstvo prosvete.

Čl. 32 Bez odobrenja školske vlasti učenicima je zabranjeno pohoditi: pozorište, bioskope, cirkuske i druge pretstave, svadbe i dnevne zabave s igrankama.

Čl. 33 Učenicima je zabranjeno posećivanje svih noćnih zabava s igrankama.

Čl. 34 Zabranjeno je učenicima pohoditi gostionice i kavane, barove i uopšte lokale sa zabavama.

Čl. 35 Po odobrenju direktorovu đačke družine mogu priređivati u školskim dvoranama koncerte sa literarnim i muzičkim programom i pozorišne pretstave, i to samo danju i pod nadzorom nastavnika. Alkoholna pića ne mogu se u tom slučaju ni za koga točiti. Ako u školi nema podesnih prostorija za te zabave, onda po odobrenju direktorovu mogu se one održati i van škole ali pod pojačanim nadzorom nastavnika.

Čl. 36 Pri upisu u školu svaki učenik kazuje ulicu i broj svoga stana, ime domaćina i gde se hrani i ime staratelja i njegov stan, ako mu roditelj ne živi u mestu školovanja. Svaku promenu u ovome, u toku školske godine, dužan je prijaviti razrednom starešini.

Ako školska vlast nađe za potrebno, učenik mora promeniti stan ili mesto gde se hrani.

Čl. 37 Učenici se mogu ispisati iz škole samo po pismenom odobrenju ili pismenoj molbi roditelja ili staratelja.

Čl. 38 Školska svedočanstva i uverenja javne su isprave i za svako njihovo falsifikovanje kazni se učenik isključenjem ili izgnanjem (§ 43, tač. 3 i 4 Zakona o srednjim školama).

Čl. 39 Krivice koje bi bile učinjene za vreme praznika i školskih odmora kazniće se posle praznika ili odmora, kao da su učinjene za vreme školskog rada.

Čl. 40 Kazne kojima se učenici mogu kazniti ove su:

1) opomene i stajanje van klupe (za učenike nižeg tečaja);

2) ukor razrednog starešine

3) ukor razrednog veća;

4) ukor direktora;

5) ukor nastavničkog saveta;

6) udaljenje iz škole za jednu školsku godinu po odluci

direktorovoj, a na predlog razrednog veća (§ 43, tač. 1, Zakona o srednjim školama);

7) isključenje iz dotične škole ili iz drugih srednjih škola u tom mestu za jednu ili dve školske godine, po odluci nastavničkog saveta, koja se donosi većinom glasova (§ 43, tač. 2 Zakona o srednjim školama);

8) isključenje iz dotične škole ili iz drugih srednjih škola u tom mestu za tri ili više školskih godina, po odluci najmanje dve trećine prisutnih članova nastavničkog saveta (§ 43, tač. 3. Zakona o srednjim školama);

9) izgnanje iz svih srednjih škola u kraljevini, s pravom ili bez prava na polaganje privatnog ispita, po odluci najmanje dve trećine prisutnih članova nastavničkog saveta (§ 43, tač. 4. Zakona o srednjim školama).

Poslednje dve kazne (tač. 8 i 9) izvršne su kad ih odobri Ministar prosvete ali se kažnjenom učeniku odmah uskraćuje daljnje pohođenje škole.

Čl. 41 Opomenom i stajanjem van klupe može kazniti učenika svaki nastavnik.

Stajanjem van klupe (za učenike nižeg tečaja) može kazniti učenika nastavnik samo na svom času.

Ove se kazne prvi put ne beleže, a izrečene drugi put ubeležavaju se u dnevnik i đačku knjižicu.

One se ne mogu ponavljati u istom tromesečju.

Veće krivice, za koje nastavnik ne može izreći kaznu, ubeležava u dnevnik, da bi kaznu izrekao razredni starešina, razredno veće, direktor ili nastavnički savet.

Čl. 42 Ukor, koji izriče razredni starešina, razredno veće, direktor ili nastavnički savet, saopštava se uvek pred razredom i ubeležava u upisnicu i đačku knjižicu, koju uvek treba da pročita i potpiše roditelj ili staratelj.

Te kazne povlače za sobom ovakve ocene iz vladanja:
ukor razrednog starešine ocenu **vrlo dobro;**
ukor razrednog veća ocenu **dobro;**
ukor direktora ili nastavničkog saveta ocenu **loše.**

Ocenu **vrlo dobro** iz vladanja može dobiti i nekažnjeni učenik, ako razredno veće nalazi da on ne zaslužuje ocenu **odlično.**

Kazna razrednog starešine i razrednog veća može se ponoviti u narednom tromesečju, ako učenik do tada nije bio kažnjen od direktora ili nastavničkog saveta; kazna razrednog starešine ne može se ponoviti u novom tromesečju,

ako je prethodnom bila izrečena i kazna razrednog veća, kazne direktora i nastavničkog saveta ne mogu se ponavljati.

O godišnjim ocenama iz vladanja učenika VIII razreda, koje je kaznio direktor ili nastavnički savet donosi odluku nastavnički savet po predlogu razrednog veća.

Čl. 43 Učeniku udaljenom iz škole za dotičnu školsku godinu (čl. 40, tač. 6) izdaje se uverenje s pozivom u napomeni na ovaj član pravila. Ova se kazna upisuje u upisnicu i đačku knjižicu. Đak kažnjen po ovome članu ne može se podvrći razrednom ispitu krajem školske godine, nego može odmah preći u koju drugu istovetnu školu ili se privatno spremati, pa krajem školske godine polagati privatno ispit ma u kojoj drugoj školi, ali nikako ne u onoj iz koje je udaljen. Po položenom ispitu u kojoj drugoj školi đak se može druge iduće godine vratiti u školu iz koje je udaljen.

Čl. 44 Učenik kažnjen isključenjem (čl. 40, tač. 7 i 8) može odmah preći u koju drugu istovetnu školu (u mestu ili izvan mesta prema kazni) ili se spremati za privatno polaganje ispita, ali taj ispit ne može polagati u onoj školi ili u onim školama iz kojih je isključen za onoliko vremena za koliko je isključen. Ni u školama izvan dotičnog mesta takav đak ne može privatno svršiti više razreda nego što bi svršio da je redovno učio i napredovao.

Ako je učenik kažnjen izgnanjem s pravom na polaganje privatnog ispita (čl. 40, tač. 9), pa želi da se koristi tim pravom Ministarstvo prosvete će mu odrediti školu u kojoj će polagati ispit.

I kazna isključenja (čl. 40, tač. 7 i 8) i kazna izgnanja (čl. 40, tač. 9) unose se u upisnicu, đačku knjižicu i uverenje.

Čl. 45 Svaka kazna, prema veličini učinjene krivice, utiče na ocenu iz vladanja (čl. 42). Taj se uticaj može ublažiti ili sasvim uništiti ako se učenik docnije očito popravi u vladanju.

Čl. 46 Učenik je dužan stalno nositi sa sobom svoju đačku knjižicu i na zahtev svake vlasti pokazati je radi legitimisanja.

Čl. 47 Učenici moraju svoje molbe ili žalbe upućivati preko svoje školske vlasti.

Bakarski zaljev

STRUČNE ŠKOLE

Srednje trgovačke škole

U kraljevini Jugoslaviji postoie dva tipa srednjih škola: dvorazredne trgovačke škole i trgovačke akademije.

1) Dvorazredne srednje škole

U dvorazredne trgovačke škole primaju se učenici koji su završili 4 razreda gimnazije ili građanske škole sa nižim tečajnim ispitom, odnosno završnim ispitom.

Po završetku školovanja u dvorazrednim trgovačkim školama dozvoljen je prelaz u trgovačke akademije, ako se položi dopunski ispit.

2) Trgovačke akademije

U trgovačke akademije primaju se učenici koji su svršili 4 razreda gimnazije ili građanske škole sa nižim tečajnim odnosno završnim ispitom.

Zadatak je trgovačkih akademija da učenicima uz stručnu spremu dadu i opšte obrazovanje.

Nastava traje 4 godine. Školska godina počinje 1 septembra. Upisi se vrše od 1 do 3 septembra zaključno. Predavanja počinju najdalje 7 septembra i traju za učenike četvrte godine do 25 maja, a za učenike ostalih razreda do 10 juna.

Po završnom školovanju u trgovačkim akademijama dobivaju učenici svedočanstva, na osnovu kojih se mogu upisati na visoku ekonomsku i komercijtlnu školu u Zagrebu.

Trgovačke akademije nalaze se u Banjaluci, Beogradu, Dubrovniku, Ljubljani, Novom Sadu, Oseku, Podgorici, Sarajevu, Skoplju, Somboru, Splitu, Subotici, Sušaku, Zagrebu, Zemunu.

Trgovačke škole nalaze se u Beogradu, Celju, Čakovcu, Daruvaru, Karlovcu, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Našicama, Nišu, Novome mestu, Oseku, Pančevu, Podgorici, Ptuju, Sarajevu. Skoplju, Slovenjgradecu, Slovenskoj Bistrici, Splitu, Šapcu, Šoštanju, Vinkovcima, Zagrebu.

Osim toga trgovačka odelenja nalaze se uz više zanatske škole, uz građanske škole, uz produžne zanatske škole, uz niže zanatske škole.

Učiteljske škole

U učiteljske škole primaju se učenici koji imaju niži tečajni ispit srednje škole (gimnazije) ili završni ispit građanske škole.

Upis se vrši 11, 12 i 13 septembra. Učenici koji se upisuju u I razred podnose: prijavu, svedočanstvo o svršenom tečajnom ili završnom ispitu, krštenicu, domovnicu i polažu prijemni ispit.

Svi učenici i učenice koji se prijave za upis u I razred učiteljskih škola moraju odmah biti lekarski pregledani. Pregled vrši školski lekar, ili ako njega nema, sreski sanitetski referent iz mesta u kome je učiteljska škola. Pregled se vrši 14 i 15 septembra i njemu redovno prisustvuje diretokr ili njegov zamenik i još jedan nastavnik, koga direktor odredi.

Učenici koji boluju od dugogodišnjih bolesti ili su naklonjeni bolestima opasnim po druge učenike, ili imaju ma kakve telesne nedostatke bilo po rođenju jilo inače, ili nisu za svoje doba uzrasta dovoljno i pravilno fizički razvijeni, ne mogu biti pušteni na prijemni ispit.

Prjemni ispit je dvojak: a) za učenike koji imaju niži tečajni ispit srednje škole, b) za učenike sa završnim ispitom građanske škole.

Učenici sa nižim tečajnim ispitom iz srednje škole moraju biti muzički ispitani. Na muzičkom ispitu se utrvđuju sluh i glas. Učenik koji nema sluha, i ako je telesno zdrav, ne može biti primljen u učiteljsku školu.

Ispitni odbor za muzičku sposobnost čine direktor ili njegov zamenik, nastavnik muzike i još jedan nastavaik koji je muzikalan.

Prijemni ispit za učenike sa završnim ispitom građanske škole je pismeni i usmeni. Pismeni ispit je iz narodnog jezika u obimu gradiva za učenike IV razreda srednjih škola. Njegova obrada traje dva časa (sata). Usmeni ispit se polaže iz narodnog jezika, narodne istorije sa zmljopisom Jugoslavije i matematike u obimu gradiva za učenike nepotpunih (četverorazrednih) gimnazija.

Muzička sposobnost se ispituje zajedno sa učenicima srdnjih škola.

Ispitni odbor za učnike građanskih škola čine: direktor ili njegov zamenik i stručni nastavnik ispitnih predmeta koje odredi direktor. n

Po izvršenom pismenom i usmenom ispitu ispitni odbor donosi odluku, da li je kandidat primljen ili ne.

O ispitu se vodi zapisnik, u koji se unosi zadata tema za pismeni ispit, imena učenika i odluka o njihovom pri-

manju ili odbijanju. Odluku potpisuju svi članovi, a zapisnik vodi član komisje koga odredi dirnktor.

U I razred se mogu primiti i učenici sa svršenim V i VI razredom gimnazije, ako nisu prestareli, ako su telesno i duševno zdravi, i ako imaju sluh i glas.

Učiteljska škola traje pet godina, a učenici koji je svrše sa odličnim ili vrlo dobrim ispitom mogu, po odluci Filozofskog fakulteta, biti primljeni za redovne slušače pedagoške grupe.

Tehničke srednje škole

Tehničke srednje škole imaju zadatak da pruže svojim učenicima. pored obrazovanja u duhu jugoslovenskog narodnog i državnog jedinstva, i stručnu spremu u pojedinim granama tehničke struke.

Tehničke srednje škole imaju različite otseke. U njih se mogu upisati svi oni učenici koji su svršili: četiri razreda gimnazije ili realke sa nžim tečajnim ispitom, građansku školu sa završenim ispitom, ili trogodišnju zanatsku školu — ako polože dopunski ispit. Nastava u tim školama traje 4 godine. Na svršetku četvrte godine polaže se u njima viši tečajni diplomski isti i svršeni učenici dobivaju diplome.

Srednje tehničke škole, nalaze se u Beooradu, Drvaru za industriju drveta, Ljubljani, Sarajevu, Splitu, Zagrebu. Niža tehnička škola u Kragujevcu.

Srednje poljoprivredne škole

To su državne ustanove u kojima nastava, zajedno sa praktičkim radovima traje četiri odine. U njih se mogu upisati oni učenici koji su s uspehom svršili 4 razreda gimnazije, građansku školu, ili nižu poljoprivrednu školu, a pri tom su telesno zdravi i dobro razvijeni. Na molbu za upis mora učenik priložiti i odobrenje svojih roditelja da može stupiti u ovu školu. Nastava počinje prvog oktobra svake odine. Učenici moraju stanovati i hraniti se u internatu škole dok god traje školovanje, a njihovo uzdržavanje dužni su plaćati roditelji, i to po 400.— dinara mesečno.

Tekstilna škola u Leskovcu

Zadatak joj je spremanje tehničkog osoblja za tekstilnu industriju. U tu se školu primaju učenici koji su svršili 4 razreda imnazije ili građanske škole. Nastava traje 4 godine. Svaka godina dijeli se u dva semestra.

U prvi razred prima se 35 učenika, od kojih 10 mogu biti ženske. Kandidati treba da imaju: 1) najmanje 15 godina; 2) da su telesno dobro razvijeni. Upis se vrši od 20 septembra do 6 oktobra Škola ima rang srednje stručne škole. Svi su učenici eksterni, jer škola nema internat.

Državna kožarska škola u Visokom

Državna kožarska škola u Visokom, u Drinskoj banovini, ima zadatak da teoretski i praktički spremi kožarske stručnjake. U nju se mogu upisati svi oni učenici, koji su navršili najmanje 14 godina života, a svršili su s uspehom: 6-razrednu osnovnu školu, dva razreda srednje škole ili zanat sa zanatskom školom. Upis se vrši od 1—3 septembra. Za upis valja priložiti propisno taksiranu molbu, školska svedočanstva, kalfinsko pismo, lekarsku svrdožbu i uverenje nadležne upravne vlasti o urednom vladanju. Učenici stanuju po privatnim stanovima, jer škola nema internat. Izdržavanje učenika iznosi prosečno 400—600 dinara mesečno. Molbe za upis predaju se na upravu Državne kožarske škole u Visokom.

ZANATSKE, INDUSTRIJSKO-ZANATSKE I ZANATSKO-TRGOVAČKE ŠKOLE

Sve trgovačke i stručne (profesionalne) škole stoje pod upravom Ministarstva trgovine i industrije.

One se dele: u niže zanatske škole, produžne i više.

U prvi razred niže zanatske škole upisuju se učenici s prvim razredom srednje ili građanske škole, a u drugi učeniki koji su svršili dva razreda srednje ili građanske škole.

U prvi razred produžne zantske škole upisuju se učenici sa trećim razredom srednje ili građanske škole, a u drugi oni sa četvrtim razredom srednje ili građanske škole.

U više zanatske škole mogu se upisati samo oni učenici koji su svršili 4 razreda gimnazije ili građanske škole.

Produžne i više zanatske škole, jednostručne ili višestručne nalaze se u ovim mjestima:

Bakar, Banjaluka, Beograd, Celje, Crikvenica, Čakovec, Dubrovnik, Đevđelija, Gospić, Jesenice, Karlovac Kastav, Korčula, Kostajnica, Kotor, Kragujevac, Kranj, Krško, Leskovac, Loznica, Ljubljana, Ljubovija, Maribor, Mostar, Opu-

zen, Pag, Pecka, Petrovaradin, Požarevac, Radovljica, Rakovnik pri Ljubljani, Sarajevo, Selce, Senj, Sinj, Split, Sremska Mitrovica, Sremski Karlovci, Sušak, Šabac, Šibenik, Šent Vid, Trbovlje, Tuzla, Vinkovci, Visoko, Zagreb.

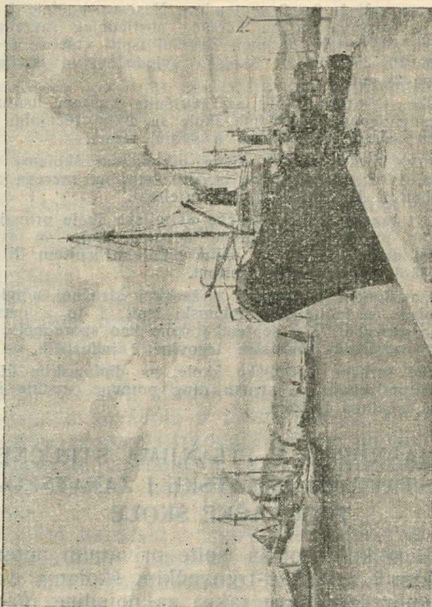
Industrijsko - zanatske niže i produžne škole nalaze se u ovim mjestima: Apatin, Bačka Palanka, Bačka Topola, Banjaluka, Baška, Bela Crkva, Benkovac, Beočin, Bihać, Bileća, Blato na Korčuli, Bosanska Dubica, Bosanski Novi Bosiljgrad, Brčko, Brežice, Slavonski Brod, Bugojno, Carevo Selo, Celje, Crikvenica, Čabar, Čakovec, Delnice, Đakovo, Đurđevac, Dobanovci, Donja Lendava, Donji Miholjac, Drniš, Dubrovnik, Erdevik, Gospić, Gračac, Grubišno Polje, Hercegnovi, Hvar, Imotski, Irig, Ivanić-grad, Jajce, Janjina, Jaša Tomić, Jelsa, Jesenice, Karlobag, Kastav, Klanjec, Kavadar, Kočane, Kočevje, Komiža, Korčula, Kovin, Kraljevica, Kragovo, Krška Kula, Kutina, Ljubljana, Loznica, Ljutomer, Ludbreg, Makarska, Maribor, Mekinje, Metković, Mežica, Mol, Mostar, Mrkonjićgrad, Našice, Novi Vinodolski, Novi Bečej, Novi Sad, Novo Mesto, Odaci, Opuzen, Ormož, Osijek, Pakrac, Pančevo, Petrovac, Plaški, Požega Slavonska, Ptuj, Radovište, Ribnica, Risan, Rogatica, Samobor, Sarajevo, Slatina, Sjenica, Slovenjgrad, Slovenska Bistrica, Slonj, Sombor, Split, Srpske Moravice Stapar, Stara Kaniža, Starigrad, Strumica, Sušak, Sv. Lenart, Sv. Nikola, Šibenik, Šid, Škofja, Loka, Šmihel, Soštanj, Tigel, Travnik, Trogir. Tržić. Tuzla. Varaždin Varoš, Velaluka, Velika Kikinda, Veliki Bečkerek, Vinkovci, Virje, Vis, Vlasotinci, Vojnić, Vrbnik, Vrgorac Vršac, Zagreb, Zemun, Zenica, Zvornik, Županja. — **Ima ih i u drugim mjestima gdje imade zanata i industrije.** Svega ih ima 346.

ŽENSKE ZANATSKE I ŽENSKE UČITELJSKE STRUČNE ŠKOLE

Zadatak je ženskih zanatskih škola da učenicama daju potrebnu opštu i stručnu spremu i osposobe ih za samostalan rad u njihovim zanatu, a ženskih stručnih učiteljskih škola, da učenice spreme za učiteljice ženskog rada.

Nastava u ženskoj zanatskoj školi traje tri godine, i to: dve godine u dva stručna razreda a jednu godinu u školskoj radionici (ateljeu).

U prvi stručni razred ženske zanatske škole primaju se učenice: 1) koje su svršile drugi pripravni razred; 2) koje

Luka u Sušaku

su svršile najmanje dva razreda srednje škole (gimnazije, realne gimnazije, građanske škole) ili 6 razreda osnovne škole i navršuju u toj školskoj godini najmanje 14 a najviše 16 godina života.

Upis se vrši 1, 2 i 3 septembra, Nastava počinje 5 septembra, a svršava sa za učenice posljednjeg razreda 10 juna, a za sve ostale 20 juna. Završni ispiti vrše se u vremenu od 10—25 juna, a školska svjedočanstva izdaju se učenicama 28 juna.

Ženske zanatske škole sa završnim ispitom imaju za struku rang nepotpune srednje škole sa nižim tečajnim ispitom, ako apsolventice ostanu u svojoj struci.

Nastava u ženskim stručnim učiteljskim školama traje 5 godina, i to: četiri godine u četiri stručna razreda a jednu godinu u školskoj radionici (atelieu).

U prvi razred ženske stručne učiteljske škole primaju se konkursom prvenstveno odlične učenice, koje su svršile nepotpunu srednju školu sa nižim tečajnim ispitom ili građansku školu sa završnim ispitom.

Po završenom školovanju u ženskoj stručnoj učteljskoj školi polaže se učiteljski diplomski ispit, i to u junskom roku kao glavnom, a u septembarskom kao sporednom, a u prisustvu izaslanika Ministra trgovine i industrije.

Ženske stručne učiteljske škole, sa diplomskim učiteljskim ispitom imaju za struku rang potpune srednje škole sa višim tečajnim ispitom.

OBJAŠNJENJE U PITANJIMA STRUČNE NASTAVE ZA ZANATSKE I ZANATSKO-TRGOVAČKE ŠKOLE

1) Lica koja polažu ispite privatnim putem u zanatskim i zanatsko-trgovačkim školama dužna su, da pored državne takse za pojedine razrede plate honorar nastavnicima-ispitivačima za vreme oko ispita u visini honorar od časa za svaki predmet.

2) Rang svršene Građevinsko-zanatske škole u Beogradu, odgovara rangu četiri razreda srednje stručne škole ili četiri razreda realke.

3) Učenici Doma maloletnika, koji pri istome izuče zanat i svrše zanatsku školu, mogu se proizvesti za pomoćnika u samome Domu, pred komisijom koja se obrazuje po odobrenju Ministarstva trgovine i industrije.

4) Rang više ženske zanatske škole, bez učiteljskog tečaja, s obzirom na njen program, odgovara rangu šest razreda gimnazije.

5) Opšte zanatske i zanatsko-trgovačke škole i niže ženske zanatske škole, imaju se smatrati nižim stručnim školama u rangu dva razreda gimnazije.

6) Produžne ženske zanatske škole odgovaraju spremi propisanoj za III kategoriju po Uredbi za razvrstavanje i raspoređivanje činovnika (čl. 11 tač. 2).

7) Trgovački učenici moraju posećivati zanatsko-trgovačke škole u mestu učenja. U mestima u kojima postoje i trgovačke škole pojedinih korporacija sa najmanje 3 razreda oni mogu posećivati umesto zanatsko-trgovačke škole ovu školu.

8) Svi zanatski i trgovački učenici imaju pohađati, u onim mestima gde nema opšte zanatske i zanatsko-trgovačke škole, produžnu (opetovnu) školu, ako u mestu njihovog učenja ova postoji.

9) Učenici, koji su svršili dva razreda više osnovne škole ili građanske škole, pri stupanju

na zanat ili trgovinu, upisuju se u drugi razred opštih zanatskih ili zanatsko-trgovačkih škola.

10) Kalfensko pismo nije nikakav dokaz o kvalifikacijama u smislu odredaba pojedinih zakona o državnim službenicima.

U slučaju postavljenja lica sa kalfenskim pismom, važi za njihovo postavljenje i razvrstavanje prethodna školska sprema.

11) Naknadni upis učenika u opšte zanatske i zanatsko-trgovačke škole, može odobriti školska uprava samo u prvoj polovini školske godine, po mišljenju nastavničkog veća.

12) Stručna sprema elektro-instalatera, rukovaoca električnih postrojenja i rukovaoca stalnom parnom mašinom i kotlom, koji su položili propisan ispit u Ministarstvu trg. i industrije, ravna je spremi predviđenoj za III kategoriju, ali samo za slučajeve, ako ovakova lica ostaju u svojoj struci.

13) Zanatlijski, trgovački i industrijski učenici, koji su svršili četiri razreda srednje škole, odnosno punu građansku školu ne moraju pohađati opšte zanatske ili zanatsko-trgovačke škole i mogu bez istih biti proizvedeni za pomoćnike.

14) Zanatsko-trgovački i industrijski učenici, koji imaju 18 i više godina starosti, mogu biti izuzetno pripušteni privatnom polaganju ispita pri opšte zanatskim i zanatsko-trgovačkim školama ali s tim, da se ispiti održavaju u samoj školi pred ispitnom komisijom, u koju ulazi, pored upravnika i nastavnika, još najmanje jedan član mesnog zanatskog školskog odbora.

15) Svršena škola za delovođe-poslovođe (građevinsko-zanatska, delovodska škola za poslovođe) pri srednje-tehničkim školama, daje spremu propisanu za III kategoriju, ali samo za slučajeve, ako lica sa ovom spremom ostaju u svojoj struci.

16) Pri upisu u opšte zanatske i zan.-trgovačke škole onih učenika, koji su polazili produžnu (opetovnu) školu, postupa se ovako:

a) Učeniku, koji je bio na zanatu ili trgovini i svršio dva razreda ovakve škole, priznaje se dva razreda opšte zan. ili zanatsko-trgovačke škole.

b) Učeniku, koji nije bio na zanatu ili trgovini, a pohađao je ovakvu školu, priznaju se dva razreda za jedan razred opšte zan. ili zanatsko-trgovačke škole.

17) Rang bivše Srpske više trgovačke škole u Eksu u Francuskoj, koja je postojala za vreme rata, ima rang svršene trgovačke akademije, ako su kandidati položili završni ispit.

18) Niže stručne zanatske i obrtne škole daju kvalifikaciju za pomoćnika, a stručne škole za delovođe pri srednjim tehničkim školama i građevinsko zanatska škola u Beogradu, daju spremu za majstore-obrtnike, bez polaganja drugih ispita.

19) Svršena niža i produžna ženska zanatska škola daje propisanu spremu potrebnu za samostalan krojački rad ženskog kroja bez daljeg polaganja majstorskog ispita.

20) Svršena državna zidarska škola, odnosno Državna škola za građevinske i obrtne poslo-

vode u Crikvenici, daje spremu za III (treću) kategoriju drž. službenika.

21) Lica koja žele polagati privatnim putem opštu zanatsku ili zanatsko-trgovačku školu, a od spreme imaju tri ili četiri razreda trgovačke škole trgovačkih omladina, imaju polagati samo ispit za treći razred.

22) Prilikom prijema zanatskih i trgovačkih učenika u opšte zanatsko-trgovačke škole, koji su nepismeni ili koji nemaju potpuno dovršenu osnovnu školu, postupa se ovako:

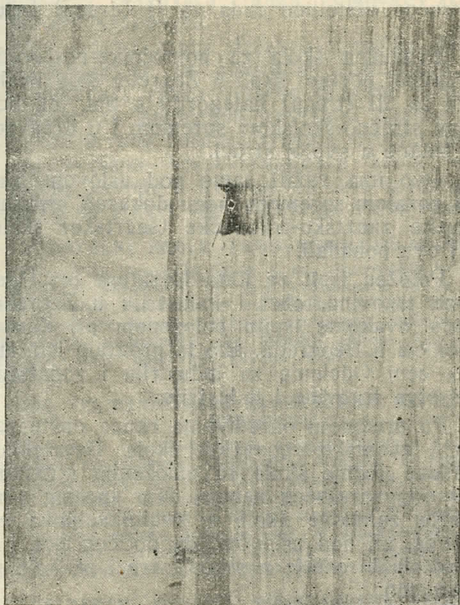
a) Oni zanatski i trgovački učenici koji nemaju potpunu osnovnu školu, polagaće prijemni ispit prethodno upisu u zanatsko-trgovačku školu i to pred nastavnicima zan. trg. škole koje zato odredi pismenim aktom upravnik škole s tim, da se o svakom ispitu vodi zapisnik.

b) Učenik, koji je primljen na zanat i trgovinu kao analfabeta ima se uputiti da prethodno prijemu u zan. trg. školu svrši analfabetski tečaj.

23) Svršene učenice III (trećeg) razreda ženske opšte zanatske škole mogu produžiti školovanje u redovnim nižim ženskim zanatskim školama sa pravom prelaza u III (treći) razred ovih škola uz polaganje prijemnog ispita i to odgovarajući odnosnom odeljenju u koji želi da stupi i to samo iz stručnog dela.

24) Ovo može važiti samo do donošenja novog zakona o ženskim zanatskim stručnim školama.

25) Po pitanju ranga svršene Više ženske zanatske škole i učiteljskog tečaja, važi odluka

Utišano more

ovoga Saveta, doneta na 215 sjednici tač. 4 od 19-VI-1926 god. s tim, da svršene učenice navedene škole i učiteljskog tečaja ,imaju kvalifikacije stručne učiteljice rada za II (drugu) kategoriju.

26) Produžna škola za pomoćnike-poslovođe pri Državnoj obrtnoj školi u Zagrebu daje kvalifikaciju za III (treću) kategoriju s tim, ,da lice sa ovom stručno-školskom spremom i u državnoj službi ostane u svojoj struci.

27) Ovo ima važiti samo pod uslovom, ako lica sa gornjom spremom mogu dokazati otpusnicom opšte zanatsko-trgovačke (šegrtske) škole, da su i ovu pohađali.

28) Položen ispit za kino-operatera pri Odeljenju za trgovinu, obrt i industriju u Zagrebu, odgovara ovakome ispitu položenom pri Zanatskoj komori u Beogradu, ako je program isti, što ima da ceni Odeljenje za industriju i zanatstvo Ministarstva trgovine i industrije.

29) Po predmetu određivanja ranga opšte zanatske i zanatsko-trgovačkih škola (šegrtskih), da svršene gornje škole sa položenim stručnim ispitom odgovarajućeg zanata daju spremu svršene niže zanatske škole s kvalifikacijama za zvaničnika, ali pod uslovom, da dotično lice i u državnoj službi ostaje u svojoj struci za koju je kvalifikovano.

30) Zanatskim učenicima, koji pohađaju trgovačke škole trgovačkih omladina (korporacija) ovo školovanje treba priznati pri proizvađanju

za pomoćnika s tim, da moraju imati svršena najmanje tri razreda navedene škole.

31) Svršena Inženjerska akademija u Vajmaru (Njemačka) odgovara rangu tehničke srednje škole naše Kraljevine.

32) Svršena ranija državna nautička škola u našoj Kraljevini, sa položenim zaključnim ispitom, odgovara rangu svršene državne pomorske akademije sa položenim završnim ispitom koje škole imaju rang potpune srednje stručne škole.

33) Svršena Vojno-zanatlijska škola Vojno-tehničkog zavoda u Kragujevcu daje spremu propisanu § 45 stav 1 (prvi) Zakona o činovnicima.

TRGOVAČKE ŠKOLE «TRGOVAČKIH OMLADINA»

Niže i više trgovačke škole t. zv. «trgovačkih omladina» u Kraljevini Jugoslaviji ne daju kvalifikacije ni za kakvu vrstu državnih činovnika ni zvaničnika, jer one nisu škole nego specijalni tečajevi raznog ustrojstva. Njihovi kandidati nemaju podjednaku iste školske spreme kao oni sa drž. trgovačkih nastavnih zavoda. (Nar. M. P. S. n. br. 22204 30).

DRŽ. ŽELJEZNIČARSKA SAOBRAĆAJNA ŠKOLA U BEOGRADU

Ova škola ima zadatak da spremi potreban kadar železničkih saobraćajnih službenika. Nastava u njoj traje dve godine. Mogu se u tu školu upisati oni učenici koji su svršili najmanje 7 razreda srednje škole, a pri tom dobro vide i čuju, nisu mladi od 17 niti stariji od 21 godine. Prvi upisu učenici polažu prijemni ispit iz srpskohrvatskoslovenačkog jezika, aritmetike i geometrije, iz građe za niže razrede gimnazije, i iz zemljopisa Kraljevine Jugoslavije.

GEOMETARSKI OTSJECI MINISTARSTVA FINANSIJA

Takvi otseci postoje pri Drž. srednjim tehničkim školama u Beogradu i Sarajevu i pri Tehničkom fakultetu u Zagrebu, a zadatak im je da obrazuju stručne geometre.

DRŽAVNE POMORSKE TRGOVAČKE AKADEMIJE

Takve akademije postoje u Bakru, Dubrovniku i Kotoru, a zadatak im je da učenici u njima steknu potrabnu teoretičku i praktičnu spremu za poziv da se posvete časničkom zvanju trgovačke mornarice.

U 1 razred može da se primi kandidat uz sledeće uslove: 1) da je fizički zdrav, da dobro vidi, čuje i da dobro raspoznaje sve boje; 2) da je već navršio 14 godinu života ili da će ih navršiti u tekućoj godini; 3) da je sa uspehom svršio 4 razreda srednje škole ili 8 razreda više građanske škole. Osim toga svaki ima da polaže prijemni ispit iz srpsko-hrvatskog jezika i realnih predmeta u opsegu 4 razreda srednje škole. — Ovog se ispita oslobođavaju kandidati koji iz svih predmeta u svedočanstvu imaju najmanju ocenu »dobar«. — Troškovi su mesečno 700 do 1000 dinara, a škola počinje 1 septembra.

Na kraju svršenih nauka polaže se zaključni ispit.

Zadatak je zaključnom ispitu u pomorskim akademijama, da se dokaže, dali su učenici stekli dovoljnu opštu naobrazbu i ono stručno znanje koje je propisano kao učevni cilj tih zavoda.

Na zaključni ispit primaju se učenici, koji su uspehom svršili najviši tečaj pomorske akademije, a koji imadu iz vladanja najmanje ocenu »prilično«.

Učenik, koji ima da polaže razredni ispit, pustiće se na zaključni ispit u mesecu oktobru, pošto položi razredni ispit.

Učenici, koji žele polagati razredni ispit, prijavljuju se pismenim podneskom direktoru u roku koji on odredi.

Prijavi, koji potpisuje otac ili staratelj učenikov valja priložiti krsni ili rodni list te godišnja svedočanstva svih razreda pomorske akademije.

Za zaključni ispit određuju se tri roka: letni, jesenski i zimski.

Letni rok (koncem školske godine) glavni rok za učenike, koji su iste godine svršili IV razred pomorske akademije te za kandidate koji ponavljaju celi zaključni ispit.

Jesenski rok (početkom školske godine) određen za one ispitnike, koji zbog bolesti ili drugih kojih razloga nisu mogli pristupiti ispitu u ljetnom roku ili ga u tom roku nisu mogli završiti, odnosno za one, koji su u letnom roku upućeni da ponove zaključni ispit iz jednog predmeta nakon 3 meseca, nanokon za one, koji su imali da prave razredni ispit.

Zimski rok (u mesecu januaru) određen je 1) za one ispitnike, koji su u prošlom letnjem ili jesenskom roku odbijeni na pola godine, 2) za one koji u jesenskom roku nisu uspeli na ponovnom ispitu, 3) za kandidate, koji su odbijeni, radi nepovoljne radnje ili kojegod druge radnje.

1) **Umetnička škola u Beogradu.** Nastava u toj školi traje četiri godine, a primaju se u nju svršeni učenici nižih srednjih škola, koji na prijemnom ispitu pokažu zadovoljavajući uspjeh.

Zadatak ove škole je da spremi nastavnike crtanja i pisanja u srednjim školama.

Pri umetničkoj školi postoji i otsek za čistu umetnost. U ovaj se otsek mogu upisati samo oni učenici koji pokažu kod polaganja prijemnog ispita smisao i sposobnost za umetničko stvaranje. Nastava u tom otseku traje šest godina.

2) **Umetnička akademija u Zagrebu.** U nju se primaju učenici sa svršenom srednjom školom. Nastava traje 4 godine.

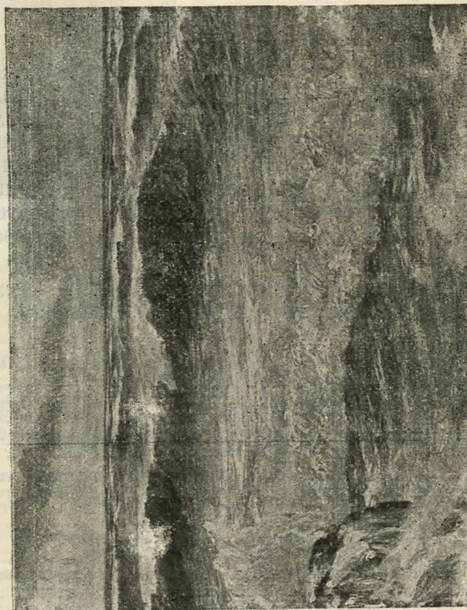
I pri umetničkoj akademiji postoji razdioba za čistu umetnost, a za njegovo pohađanje vrede isti uslovi kao i za pohađanje otseka za čistu umetnost pri Umetničkoj školi u Beogradu.

Музичке школе

1) **Drž. muzička akademija u Zagrebu.** Ima tri tečaja: niži, srednji i visoki. Nastava u nižem i srednjem tečaju traje tri godine, a u visokom 4 godine. U niž i srednji tečaj primaju se učenici sa svršenom osnovnom školom, a u visoki koji su s uspjehom svršili niži i srednji tečaj ili najmanje 4 razreda srednje škole.

2) **Državni konzervatorium u Ljubljani.** Po rangu je ekvivalentan Drž. muzičkoj akademiji u Zagrebu i Muzičkoj školi u Beogradu.

Музичка школа у Београду. Има три отсека: нижи, виши и наставни. Задатак нижег и вишег отсека је опште музичко образовање, а задатак наставног отсека, у који се примају само она лица која су свршила најмање 4 разреда средње школе и положила пријемни испит, је спремање наставника музике и певање у средњим школама.

Uzburkano more

Музичка школа »Станковић« у Београду. По рангу је равна Музичкој школи у Београду. Услови пријема су исти.

ПРАВОСЛАВНЕ БОГОСЛОВИЈЕ

Задатак им је спремање свештеничког кадра. Настава у њима траје 5 година, а примају се у њих ученици са најмање 4 разреда гимназије. Уз богословије постоје интернати и сви ученици морају у њима становати. По завршеном школовању могу се свршени ученици уписати на Православни богословски факултет Београду, али без права прелаза на друге факулетете.

Православне богословије постоје у Срем. Карловцима, Сарајеву, Цетињу, Призрену и Битољу.

Pri upisu učenici treba da podnesu sa molbom školsko svjedočanstvo, a zatim još i ove dokumente: krštenicu, pismenu obavezu roditelja, ili staratelja i svoju ličnu obavezu, da će po svršetku bogoslovije stupiti u sveštenički čin, pismeni pristanak ahrijereja, obavezu roditelja da će uplate za izdržavanje polagati svakog meseca unapred.

Ako kandidat želi da bude blagodejanac podneće uverenje o visini neposredne porcze. Molbe sa dokumentima treba što pre uputiti nadležnom arhijereju.

KATOLIČKE BOGOSLOVSKE ŠKOLE

To su škole srednjoškolskoga obrazovanja sa internatom (sjemeništem). Izdržavanje učenika redovno nije o privatnom trošku. Učenici ne smeju imati telsnih ni duševnih mana. Takve se škole nalaze u Đakovu, Ljubljani, Mariboru, Mostaru, Sarajevu, Travniku i Zagrebu. Bogoslovske škole u Đakovu, Sarajevu i Splitu imaju rang bogoslovskog fakuleta.

1) **Šerijatske škola u Sarajevu.** Ima rang realne gimnazije. Pored obrazovanja koje učenici stiču u realn.m gimnazijama u ovoj školi polaže se naročita pažnja muslimanskom verskom obrazovanju i učenju istočnih jezika (arapskoga). Po završenoj šerijatskoj gimnaziji mogu se učenici upisati na sve fakultete naših i stranih fakulteta. Uz školu ima internat.

2) **Šerijatska sudačka škola u Sarajevu.** U nju se primaju učenici sa najmanje 4 razreda gimnazije ili medrese, koja je u rangu srednje škole. Pre upisa polaže se prijemni ispit. Zadatak ove škole je da spremi šerijatske sudije i druge muslimanske verske službenike. Uz šerijatsku sudačku školu ima internat, a uzdržavanje je o državnom trošku. Nastava u školi traje 5 godina i svršeni učenici mogu se upisati na ponovni fakultet kao redovni slušaoci, ako polože dopunski ispit.

3) **Velika medresa u Skoplju.** Njen nastavni program je kombinovani program realne gimnazije i islamske srednje teološke škole. Zadatak ove škole je obrazovanje muslimanskog sveštenićkog kadra. Nastava u Velikoj medresi traje 8 godina i svršeni učenici moou se upisati na pravnički fakultet za studije šerijatsko-pravne ili na filosofski fakultet za studije orijentalistike.

I uz ovu školu postoji internat u kojem su učenici obavezani da stanuju. Za sve troškove izdržavanja plaća se 600.— dinara mesečno, tri meseca unapred.

ВОЈНА АКАДЕМИЈА У БЕОГРАДУ

Дијели се у два одсјека: а) нижу школу која спрема питомце за попуну официрских мјеста у родовима војске и б) вишу школу, у којој млади официри добивају више војно научно образовање.

У нижој школи Војне академије питомци добивају од државе: плату, храну, одијело и опрему, стан са огријевом и освијетљењем, бесплатно лијечење и све школске потребе.

Услови пријема: доба 16—20 година. Затим: да су добрим успјехом свршили најмање 6 разреда средње школе. Потпуно тјелесно и душевно здравље. Од оних који ступају у школу из војске тражи се, да су свршили најмање 5 разреда средње школе, да су служили најмање годину дана у војсци и да положе пријемни испит.

Пријемни испит не полажу они који су свршили 8 разреда гимназије или реалке, и они који су свршили 7 разреда гимназије или реалке са најмање врло добрим успјехом.

ВОЈНО УПРАВНА ШКОЛА У БЕОГРАДУ

Услови за пријем: потпуно тјелесно и душевно здравље, 4 разреда средње школе и поред тога: 2 разреда трговачке академије, средње техничке школе или пољопривредне школе, или цијелу трговачку академију, средњу техничку или пољопривредну школу. Пријемни испит полажу сви осим оних који имају потпуно свршену једну од набројених стручних школа или потпуно свршену другу коју средњу школу која је по рангу равна њима.

ŠKOLSKE TAKSE

Upis u školu

Pri upisu svaki učenik podnosi prijavu taksiranu sa 50.— dinara, a uz to polaže još i 20.— dinara u Fond za zdravstvenu zaštitu učenika.

Školarina

Godišnju državnu školarinu plaća učenik prema veličini neposrednog (osnovnog i dopunskog) poreza, kojim su u te-

kućoj godini oporezovani njegovi roditelji (otac i mati zajedno) ili on sam.

Da bi se ta školarina mogla na vrijeme odmeriti, treba da roditelji (staratelji) predadu ili u preporučenom pismu pošalju direktoru u određenom roku propisno taksirano uvjerenje poreske vlasti o odmjerenom neposrednom (osnovnom i dopunskom) porezu za tekuću godinu, a roditelji koji su državni, banovinski ili samoupravni činovnici te imaju i prihoda, koji podleži neposrednom porezu, treba da predadu uvjerenje poreske vlasti o veličin njihova službeničkog poreza.

Školarina se plaća u gotovu novcu pre upisa prema ovoj tablici:

a) za niže razrede po III grupi;

b) za V i VI razred po II grupi i

v) za VII i VIII razred po I grupi.

Ko na godinu plaća poreza, plaća u grupi III, II. i I;

preko	300	do	1000 Din	100	150	200	Din
preko	1000	do	3000 Din	150	200	250	Din
preko	3000	do	5000 Din	200	250	300	Din
preko	5000	do	10000 Din	300	400	500	Din
preko	10000	do	20000 Din	500	600	1000	Din
preko	20000	do	50000 Din	800	900	1500	Din
preko	50000			1300	1400	1500	Din

Roditelji koji imaju više dece u školama plaćaju:

a) za dete koje se upisuje u školu sa najvećom školarinom, punu školarinu.

b) za ostalu decu polovinu školarine.

Ako se dete za koje se plaća cela školarina upisuje docnije od deteta za koje se plaća pola školarine, roditelji će uz upis deteta predati direktoru na polovini arka napisanu izjavu da će doneti na uvidaj priznanicu cele plaćene školarine, kao i prost prepis te priznanice na četvrtini tabaka. Roditelj je dužan da spremi kod nadležnih vlasti overene prepise poreskog uverenja, ako ima više dece, jer original mora prdati, gde se plaća cela školarina. Bez originalnog uverenja ili prepisa, nijedno se dete ne može upsati, a jenom predato uvjerenje ne može se povratiti.

Učenici, čiji roditelji plaćaju ispod 300.— dinara godišnje poreza, oslobođeni su plaćanja šklarine.

Svjedočanstva

Za niže razrede 10 din. u taks. markama, za više razrede 20 din. u taks. markama, za niži tečajni ispit 100 din. u taks. markama, za viši tečajni ispit 250 din. u taks. markama.

Za duplikat dačke knjižice plaća se u gotovom 10 din.

Za odobrenje polaganja popravnog ispita plaća se po 10 (deset) din. od predmeta, a privatni učenici još i 10 dinara po predmetu za školski fond i 5 (pet) dinara na molbu.

Za odobrenje polaganja razrednog ispita (po čl 54 Zakona o srednjim školama) plaća se za svaki predmet, po 30 (trideset) dinara u taks. markama i 5 (pet) dinara na molbu.

Za odobrenje polaganja razrednog ispita po čl. 52 Zakona o srednjim školama plaća se taksa 5 (pet) dinara na molbu.

Privatni ispiti

Za svaki niži razred plaća se u gotovu 40 din. za školski fond, 20 din. za zdravstveni fond i 45 din u taksenim markama.

Za svaki viši razred plaća se u gotovu 60 dinara za školski fond, 20 din, za zdravstveni fond i 65 dinara u taksenim markama.

Takse na molbe i uvjerenja

Na svaku molbu, prijavu i pretstavku lijepi se 5 din u taks. markama.

Za svaki prilog uz molbu, ako nije taksiran, 2 din u taks. markama.

Na molbu za administrativno uvjerenje 25 din. u taks. markama (5 din na molbu i 20 dinara za uvjerenje).

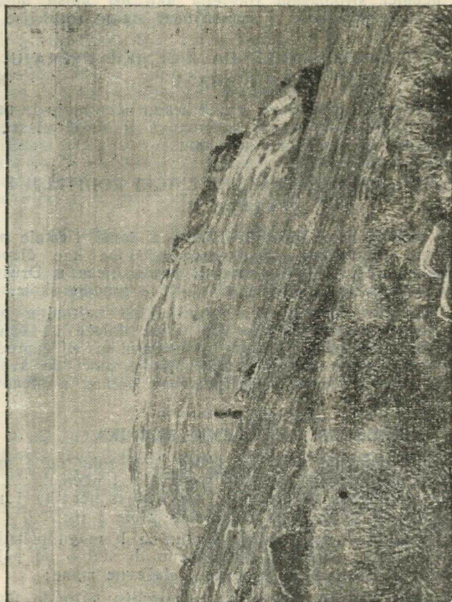
Za uvjerenje u toku školske godine:

a) za niže razrede 15 din. u taks. markama (5 din. na molbu i 20 din za uvjerenje).

b) za više razrede 25 din. u taks. markama (5 din na molbu i 10 din za uvjerenje)

Banovinska dažbina

Za izgradnju, popravak i izdržavanje srednjih škola plaća se u Savskoj banovini banovinska dažbina od 200 dinara godinu (najedanput ili pola pri upisu, a pola na početku drugog semestra). Roditelji koji imaju više od dvoje djece

Proljeće u Primorju

u državnim srednjim školama (klasičnim ili realnim gimnazijama ili učiteljskim školama) koji su namještenici ili penzioneri s prinadležnostima do 3000 dinara mesečno bez ikakvog drugog dohotka plaćaju polovicu pomenute dažbine Od plaćanja banovinske učeničke dažbine mogu biti oslobođeni učenici siromašnih roditelja ako pri upisu donesu uvjerenje nadležne vlasti o siromašnom stanju roditelja.

UPUTA ONIMA KOJI ŽELE DA UČENIKE PRIMAJU NA STAN I HRANU

Nitko ne smije primiti na stan i hranu učenike prije nego što za to dobije odobrenje učenikove školske vlasti, a po saglasnosti sa školskim liječnikom.

NA ŠTO TREBA DA PAZE UČENIČKI RODITELJI i STARATELJI

Gdje god pri školi postoji Zajednica doma i škole preporučuje se roditeljima učenika da pristupe kao članovi u tu zajednicu, i da upišu sebe ili svoju djecu u Društvo za podupiranje siromašnih učenika dotične srednje škole.

Isto se tako roditeljima i stateljima najtoplije preporučuje da u školskoj godini što češće dolaze u školu i obavještavaju se kod direktora i nastavnika o napredku svog djeteta, jer će na taj način najbolje moći da svome djetetu u pravo vrijeme pruže potrebnu pomoć u njegovoj nauci i napredku.

PREGLED I LIJEČENJE UČENIKA

Godišnje najmanje dva put imaju se u roku od 6 mjeseci podvrći liječničkom pregledu nastavnici i učenici.

Ovim pregledima se utvrđuje razvijenost učenika i njihova sposobnost za redovno pohađanje škole i to:

1) Za početnike za narodnu školu, da li mogu pohađati školu ili ih treba osloboditi privremeno ili stalno od pohađanja škole s obzirom na tjelesne i duševne mane;

2) Za sve učenike, da li im je potrebna naročita njega od strane roditelja i nastavnika i kakva; opće zdravstveno stanje učenika i potrebne mjere za njihovu zdravstvenu zaštitu.

FOND ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU UČENIKA

Za vršenje zdravstvene zaštite učenika i pomaganje socijalnih mjera osnovan je pri Državnoj hipotekarnoj banci poseban fond za zaštitu učenika.

Svaki učenik (ili učenica) dužan je pri upisu u koji god razred srednje škole da plati školskoj upravi unaprijed za narodnu školsku godinu 20 dinara u gotovu novcu za ovaj zdravstveni fond. Ovu taksu plaćaju i privatni učenici. Pod srednjim školama u ovom smislu razumijevaju se: klasične gimnazije, realne gimnazije, realke, učiteljske škole, trgovačke i srednje tehničke, umjetničke, stručne i zanatske škole, porezničke, nudiliske i škole za sestre pomoćnice, građanske škole, privatne ili javne, državne ili samoupravne.

Svaki slušalac redovni ili vanredni na kojem od univerziteta ili viših škola (pedagoških, ekonomsko-komercijalnih, veterinarskih) dužan je da za svaki semestar unaprijed pri upisivanju plati 30 dinara u gotovom novcu.

POMOĆI I POVLASTICE ZA UČENIKE

Stipendije i pripomoći

Siromašni i dobri učenici (koji su odličnog vladanja i učenja) mogu dobiti stipendiju. Smatra se da je učenik siromašan ako njegovi roditelji ne plaćaju više od 5 dinara godišnjeg neposrednog poreza, bez ličnog poreza i prireza;

Pripomoći i stipendije daje u prvom redu Fond siromašnih učenika dotične srednje škole, pa onda razna humana i dobrotvorna društva i zaklade.

Porodični dodatak.

Svaki državni službenik ima pravo na porodični dodatak za djecu. Taj dodatak prima državni službenik za dijete, do šesnaeste godine starosti, makar ne pohađalo nikakve škole. Kad dijete pređe šestnaestu godinu starosti mora svaki službenik podnijeti uvjerenje svom nadleštvu, da mu je dijete redovan učenik ma koje škole. Ovo pravo na porodični dodatak gubi službenik, kad mu dijete navrši 24 godine starosti.

Mjesečne đačke karte

Po svim većim gradovima učenici mogu dobiti mjesečne karte za tramvaje uz povlaštenu cijenu

Učenici koji ne stanuju u gradu gdje im je škola mogu dobiti željezničke mjesečne karte.

Povlastice za vožnju na državnim željeznicama

Svi učenici imaju 50% popusta na državnim željeznicama za putovanje svojim kućama i natrag.

Objava za ovu povlasticu važi za 6 putovanja između stanice mjesta gdje se nalazi škola i stanice stalnog stanovanja đaka, uz naplatu polovice vozne cijene u II ili III razredu brzih i putničkih vozova, i to:

1) u početku školske godine, od 15 augusta do 16 novembra,

2) 14 dana prije i 15 dana poslije Božićnih praznika, odnosno Ramazana.

3) 14 dana prije i 15 dana poslije Uskršnjih praznika, odnosno oba Bajrama.

4) pri svršetku školske godine, od 1 juna do 31 jula.

Obrazac objave može se kupiti na željezničkim stanicama a stoji 2 dinara.

ŠKOLSKI IZLETI

Za školske izlete može se dobiti kartu od četvrtine cijene III. razreda, putničkih i mješovitih vlakova za najmanje 10 đaka, ili ako se plati za 10 đaka. Za brze vlakove, ako vožnja ide preko 151 km. ili ako se plati za najmanje 151 km.

Na svakih 10 đaka može da dođe po jedan **nastavnik**, s pogodnošću od pola cijene od obične.

Prijava za školske izlete ima se podnijeti 24 sata prije, glavaru stanice. U njoj se ima naznačti cilj i dan putovanja, broj vlaka, ulazna i izlazna stanica, broj đaka i ime nastavnika.

Štipendije (blagodejanja) za učenike učiteljskih škola

Odlični ili vrlo dobri a siromašni učenici učiteljskih škola mogu dobivati državnu pomoć u obliku stipendije (blagodejanja) u koliko je takva pomoć budžetom predviđena u dotičnoj školskoj godini.

Odličnim smatra se onaj učenik koji na kraju prvog polugodišta ima više odličnih nego vrlo dobrih ocjena bez i jedne dobre, a vrlo dobrim onaj koji ima više vrlo dobrih nego odličnih ocjena bez i jedne dobre.

Odličnim učenicima daje se mjesečno 300, a vrlo dobrim 250 dinara.

Izuzetno, dok kredit traje, može se izdavati na ime pomoći 200 dinara mjesečno i siromašnim učenicima koji imaju jednu dobru ocjenu, a sve ostale vrlo dobre ili odlične.

Liječenje učenika u kupalištima

Po riješenju ministarstva narodnog zdravlja Zbr. 16.861 od 16. V. 1922. i po odluci Ministarstva prosvjete SNbr. 9150 od 27. VI. 1922. učenici koji se po uvjerenju školskoga liječnika trebaju da liječe u kupalištima, ne plaćaju kupališne takse i takse za kupanje. Za tu svrhu moraju imati uvjerenje školskoga liječnika i legitmaciju u kojoj se treba pozvati na gornja riješenja.

UPUTSTVA ZA ONE KOJI PO SVRŠENIM SREDNJIM ŠKOLAMA POLAZE NA VISOKE ŠKOLE

Po svršenoj srednjoj školi (gimnaziji, realnoj gimnaziji ili realci na jedan od fakulteta) mogu se učenici upisati na univerzitetu.

Obavještenja o upisu objavljuje pojedini fakultet putem novina i na oglasnim pločama u zgradi univerziteta.

U Kraljevini Jugoslaviji postoje univerziteti u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani.

Univerzitet u Beogradu ima 8 fakulteta 1) pravni u Beogradu, 2) pravni u Subotici, 3) filozofski u Beogradu, 4) filozofski u Skoplju, 5) pravoslavni bogoslovski u Beogradu, 6) medicinski u Beogradu, 7) tehnički u Beogradu, 8) poljoprivredno-šumarski u Zemunu.

Univerzitet u Zagrebu ima 7 fakulteta (svi u Zagrebu), i to: 1) pravni, 2) filozofski sa farmaceutskim odsjekom, 3) katolički bogoslovski, 4) medicinski, 5) veterinarski, 6) tehnički i 7) poljoprivredno šumarski.

Univerzitet u Ljubljani ima 5 fakulteta: 1) pravni, 2) filozofski, 3) katolički bogoslovski, 4) medicinski i 5) tehnički.

Osim toga svršeni učenici klasičnih gimnazija, realnih gimnazija, realki i trgovačkih akademija mogu se upisati u Ekonomsku komercijalnu visoku školu u Zagrebu, koja ima rang univerziteskoga fakulteta.

Za studije u inostranstvu moraju se učenici obratiti za dozvolu našem Ministarstvu prosvjete.

ВОЈНА ДУЖНОСТ

На регру овање се иде у оној календарској години у којој се навршава 20 година старости. Тко је на томе регрутовању проглашен привремено неспособним мора ићи на регрутовање сваку годину док не наврши 25 година.

6 месеци служе богослови, и то као болничари. Ако у 4 године не постају свећеници, морају служити редовно.

9 месеци служе они који су навршили најмање 6 разреда средње или њој сличне школе, ако кроз то време начине испит за резервног официра, или са успехом сврше школу за резервне официре — у противном служе 14 месеци.

Поред неспособних, војничке дужности могу бити ослобођени и они који су једини хранитељи неспособних чланова обитељи, који живе од пољоделства или од личнога рада а не плаћају на годину више од 20 динара пореза. Ослобађа већ сама комисија. Жалба се шаље војном округу; на решење војног округа дивизијској области, против ове на Министарство војске и морнарице. Али се шаљу увек преко војнога округа.

Сваком се ђаку на молбу може одложити служење док заврши науке, али не даље преко 27 година живота.

Ко је неспособан, мора плаћати војницу. Војна дужност иде од навршене 21. године до 40 код оперативне војске, од 40—50 код резерве.

У случају мобилизације могу се позвати сви мушкарци од 18—55 године.

Чланови Сокола краљ. Југославије уживају нарочите олакшице при одслужењу војног рока у кадру.

O OSIGURANJU

Osiguranje je u svom sadanjem stepenu razvitka postalo jedna od najvažnijih privrednih grana i malo koja struka ima tako tesne veze sa privredom kao što to ima osiguranje. Danas se bez osiguranja ne može ni zamisliti postojanje industrije, trgovine, saobraćaja, poljoprivrede i uopće bilo koje pojave privrednog života, jer one ne samo da su u vezi nego su i ovisne od osiguranja.

Svaka stvar izložena je neprestano mogućnosti oštećenja ili uništenja, svakoj osobi prijeti stalno opasnost da bude povredjena ili usmrćena ili da bude pozvana na odgovornost za svojom krivicom ili nehatom prouzrokovanu štetu. Tako na pr. požar uništava ili oštećuje zgrade, fabrike i ostala dobra; roba pretrpi štetu prilikom transporta; grad potuče ljetinu; lopovi pokradu novac, nakit, robu i drugo; uslijed krivice ili nehata bude učinjena šteta nekoj trećoj osobi bilo na njenom tijelu bilo na njenoj imovini, pa po zakonu treba nadoknaditi učinjenu štetu; uslijed nezgode ili bolesti pojedinac postaje trajno ili privremeno nesposoban za rad i privređivanje, a nastupi li smrt dotičnoga, te osobe koje je on izdržavao gube svoga hranitelja; udaja ženske djece, školovanje i ostali izdatci za obezbeđenje dječje budućnosti iziskuju novčane žrtve itd.

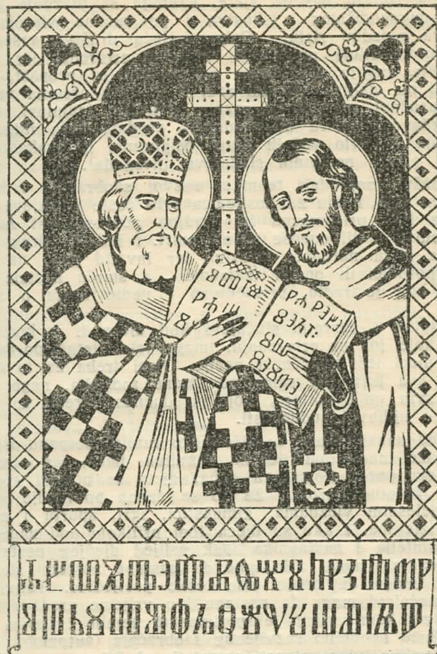
Ako bi nastupio jedan od pomenutih događaja t. j. ako bi takav događaj imao za posljedicu uništenje ili samo i oštećenje dobara, umanjenje redovnih prihoda ili potrebu za izvanrednim izdatcima, u većini slučajeva bilo bi vrlo teško, a čak i nemoguće da se šteta pokrije iz redovnih prihoda, pa bi oštećeno lice moralo ili obustaviti rad ili tražiti pozajmicu, da bi moglo početi iznova sa radom odnosno da bi bilo u mogućiosti da obnovi svoje preduzeće. Prirodno je dakle, da je mogućnost uništenja i oštećenja dobara i teškoća pokrića nastale štete iz redovnih sredstava

dovela ljude na pomisao, da je potrebno potražiti lijeka ovom zlu, kako bi se navedene štetne posljedice čim lakše uklonile.

Tako se je došlo najprije do svijesti, da je jedino nagomilavanje novca, t. j. štednja ,u mogućnosti, da takve štetne posljedice spriječi ili barem umanji, jer u tom slučaju oštećena osoba može svoju uštedjevinu upotrijebiti za pokriće nastale štete. Ali koliko god je štednja dobra i na svom mjestu, ona ipak nije u stanju ,da pomenutom cilju u potpunosti odgovori, jer je neizvjesno i nemoguće predvidjeti kada će štetni događaj nastupiti, pošto on nije ovisan od naše volje, i kolika će šteta biti. Ovakav događaj može nastupiti i ranije t. j. i u vremenu kada dotčno lice nije bilo još u mogućnosti, da povremenom štednjom nakupi iznos potrebit za pokriće nastale štete, a u tom slučaju dolazi se opet do onog stanja koje smo ranije spomenuli.

Sletstveno tome došlo se je postepeno do ubeđenja, da je, mjesto da pojedinac u cilju obezbeđenja od šteta sam štedi, najbolje ako se oi udrudi sa drugim osobama koje imaju iste ciljeve i iste interese po načelu: »jedan za sve i svi za jednoga«. Čim u takvoj zajednici interesa bude što veći broj osoba, koje daju svoje prinose za slučaj nastupanja neželjnog štetnog događaja ,to će i iznosi tih prinosa za svakog pojedinog člana biti to manji. Ako na pr. izgori jedna kuća u vrijednosti od Din 50.000.— to bi ta šteta za pojedinca bila ogromna, a u koliko je to cjelokupna njegova nepokretna imovina, ta bi ga šteta mogla dovesti i do prosjačkog štapa Ako se je on pak za takve vrste šteta bio udruŽio sa 1000 drugih osoba, koje su se obavezale, da će jedan drugome na ravne dijelove naknaditi nastalu štetu, to bi svaki član imao da plati samo po Din 50.— i time bi oštećenome bila dana mogućnost da se obešteti.

Na ovom principu razvila se je ideja osiguranja, pa je tako došlo do udruženja koja su se počela baviti osiguravajućim poslovima. U početku su takva udruženja bila ograničena na područje jednog mjesta ili sreza dok postepeno nisu proširila svoj krug djelovanja na jednu ili više država, ujedinjujući tako ogroman broj ljudi, međusobno nepoznatih, ali sa istim interesima. Osiguravajuća društva prikupljaju na ovaj način velika novčana sredstva u vidu premija osiguranja, pa su u stanju da zadovolje sva potraživanja po štetama u smislu ugovora o osiguranju (police), kojim

Sv. Ćiril i Metod

garantuju isplatu nastale štete. Premija se utvrđuje na osnovu dugogodišnjeg iskustva i po računu vjerojatnosti šteta za pojedini rizik. Osiguravajuća društva vrše time blagotvoran uticaj na razvoj narodne privrede, jer isplatom štete čuvaju oštećenoga od materijalne propast, omogućujući mu dalji nesmetani rad, a viškove premija vraćaju opet narodnoj privredi u raznim oblicima (zajmovi, kupovina državnih papira od vrednosti, gradnja kuća itd.).

Jedna od vrlo važnih grana osiguranja je svakako osiguranje protiv nesretnih slučajeva (nezgoda).

Današnji napredak tehnike, razvoj saobraćaja i brzina kojom se živi, imaju za posljedicu vrlo česte slučajeve, koji stvaraju bilo privremenu bilo trajnu nesposobnost za rad i privređivanje ili donose sobom smrt. I jedno i drugo prouzrokuje štetu narodnoj imovini, jer invalid pada na teret svojoj porodici ili općini (zajednici), a smrću nestaje subjekata, koji je radio, privređivao i vodio brigu o svojoj djeci.

Međutim i nesretni slučajevi kod djece t. j. kod onih osoba, koje još ne privređuju, imaju vrlo štetne posljedice, jer na djeci leži budućnost nacije. Djeci treba za to da se posveti sva briga ne samo od strane roditelja, nego i od strane svih onih faktora, koji po dužnosti treba da vode računa o njihovoj budućnosti.

Pored nauke danas se više nego ranije, potpuno ispravno, polaže mnogo na tjelesni razvitak djece, jer očvršćenjem tjela pored bogatstva duha, dijete će postati sposobnije za životnu borbu. Za to se danas posvećuje velika briga tjelesnim vježbama, gimnastici, igri, športu i zajedničkim izletima. I ako su djeca tom prilikom pod nadzorom svojih učitelja i nastavnika ipak uslijed dječjeg nestašluka i neopreznosti mogu vrlo lako da nastupe nesretni slučajevi, koji mogu da imaju vrlo teške posljedice. Takvi nesretni slučajevi mogu da nastanu i u vrijeme predavanja, a osobito prilikom vršenja eksperimenata hemije i fizike. Isto tako uslijed neobično razvijenog saobraćaja (automobili itd.) postoji velika vjerovatnost nesretnih slučajeva za vrijeme puta u i iz škole

Djeca, kojima se desi nesretan slučaj, bilo u školi, bilo izvan iste i koja uslijed toga postanu invalidi, u mnogo su gorem položaju od svojih zdravih drugova, jer je njima potrebna naročita njega, a više puta i naročiti način vaspi-

tanja, da bi ih se izvelo na put kao za život sposobne jedinke. Ovu njegu i vaspitanje mogu roditelji teško da namire iz svojih redovnih sredstava, jer je to skopčano sa većim idatcima. Ali i najmanji nesretan slučaj, koji bi imao za posljedicu ma samo i prolazno onesposobljenje, zahtjeva veće troškove i idatke oko liječenja djeteta. Roditelji nisu uvijek u stanju da ovakove troškove podnesu ima na žalost i takvih slučajeva, gdje su inače dosta lake nezgode imale za djete teške posljedice, jer roditelji nisu imali sredstava da te posljedice blagovremeno otklone.

Osiguranje protiv nesretnih slučajeva (nezgoda) ima tu svrhu da u ovakvim prilikama pruži pomoć, jer ono naknađuje izdatke oko liječenja, a u slučaju invaliditeta djeteta obezbeđuje odgovarajuću rentu, odnosno osigurani kapital, čime vrši svoju blagotvornu funkciju u narodnoj privredi.

PODMLADAK CRVENOG KRSTA

Društvo crvenog krsta je svakako jedna od najplementijih ustanova čovječanstva.

Član Podmladka crvenog krsta može biti svaki učenik (učenica) osnovnih, srednjih i drugih škola, slušalac univerziteta i viših škola i svaki omladinac van škole, do punoljetnosti, koji se upiše i od nadležnog odbora primi u članstvo.

Školski odbori Podmladka crvenog krsta i njegove secije obrazuju se u početku školske godine, a najdalje do 15 oktobra. Njihova funkcija traje godinu dana.

Starješina škole i dva đačka roditelja izabrana na diteljskom sastanku, a koji su članovi Društva crvenog krsta, sa starješinama razreda čine školski odbor Podmladka.

U srednjim školama, pri kojima ne postoje školski odbori, starješina škole sa starješinama razreda čine: »Školski odbor Podmladka crvenog krsta«.

U osnovnim, srednjim i njima odgovarajućim školama obrazuju se **đački pododbori.** Ovi se pododbori obrazuju u početku školske godine, a najkasnije do 1 novembra, i to

u svakom razredu (osim prvog i drugog razreda osnovne **škole), u kome se upiše najmanje 20 članova; u protivnom** članovi višeg razreda obrazuju odbor. Pododbor čine: pretsjednik, sekretar, blagajnik i njihovi zamjenici, koje biraju članovi.

Rad đačkih pododbora vrši se po upustvima i pod nadzorom predsjednika školskog odbora, razrednih starješina, odnosno nastavnika, koje izabere školski odbor.

Ovaj se pododbor sastaje bar jedanput mjesečno na p-ziv predsjednika, a po potrebi saziva svoje članove ra- poučnih predavanja ili savjetovanja o tekućim poslovima.

Prihodi su Podmladka crvenog krsta: članski ulozi, zarada, dobit od priredaba, dobrovoljni prilozi, legati i zavještanja.

Godišnji članski ulog članova Podmladka crvenog krsta iznosi 4 dinara.

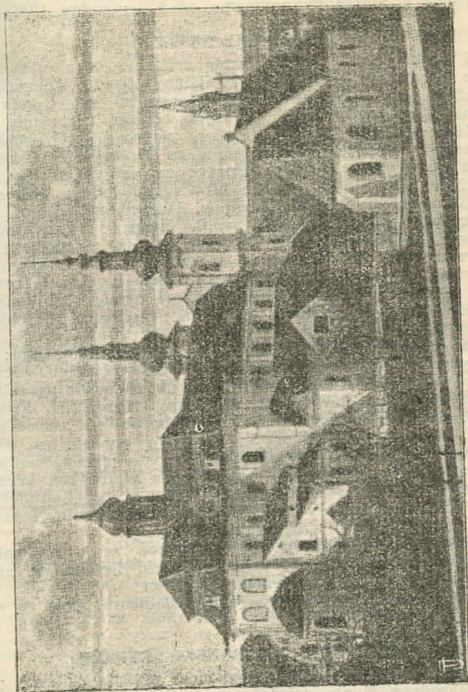
Prihode Podmladka prikupljaju nadležne školske vlasti preko đačkih pododbora.

Podmladk crvenog krsta proslavlja dan Podmladka crvenog krsta svake godine jedne nedjelje mjeseca aprila. Toga dana drže se po školama svečanosti, akademije, javna predavanja, konferencije roditeljski sastanci, javne manifestacije, pozorišne pretstave i zabave, kojom se prilikom vidno manifestuju ideje Podmladka crvenog krsta i njegov rad.

Osim toga Padmladak aktivno učestvuje u proslavi Materinskog dana, dana mira, dana trezvenosti, dana protiv tuberkuloze, Dječjeg dana i drugih prirdeaba i proslava kojima se propagira njegovanje i čuvanje zdravlja i međusobna ljubav.

Jedan od najvažnijih zadataka Podmladka jeste: razvijati kod mladeži osjećanja čovjekoljublja i smisao za razumijevanje tuđe nevolje, bijede i oskudice. Zato se Podmladku preporučuje da po mogućnosti osniva svoje humane i socijalne ustanove kao što su: priručna apoteka za prvu pomoć, ambulante, školske kuhinje, kupališta, igrališta, radionice ručnog rada itd.

Za izlete i ekskurzije Podmladak crvenog krsta se može koristiti povlasticama uz četvrtinu cijene iz § 16 željezničke tarife, kada su grupe veće od 10 članova Svako putovanje po ovim povlasticama mora se blagovremeno prijaviti šefu polazne stanice propisanim formularom.

Crkva „sv. Ćirila i Metoda u Velehradu sa grobom sv. Metoda

Osim toga Podmladak crvenog krsta može se koristiti i svim drugim povlasticama koje su navedene u čl. 42 Zakona o Društvu crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije obnarodovanog u Službenim novinama od 5 septembra 1933 god.

FERIJALNI SAVEZ

U svakoj školi, gdje se nađe najmanje 10 učenika može se obrazovati podružnica Ferijalnog saveza. Zadatak je podružnice da vrši upis članova, sprovodi propagandu po nalogu Upravnog odbora i oblasnog odbora, organizuje zajedničke ekskurzije svojih članova, rukovodi propagandnim akcijama u svome mjestu i stara se da svi njeni članovi dobiju na vrijeme potrebne isprave za putovanje. Na čelu podružnice stoji odbor koji se bira svake godine. Rad svake podružnice stoji pod nadzorom školskih vlasti.

Ferijalni savez traži od svojih članova: 1) da uplate 35 dinara godišnje kao članski ulog; 2) da se obavežu da će preko ferija primiti jednoga ferijalca na stan i hranu na jedan dan ako naiđe ili da plati 10 dinara na ime dobrotvorine; 3) da šire ideje Ferijalnog saveza svuda i na svakom mjestu, i 4) da sudjeluju u svim priredbama Ferijalnog saveza.

Za uzvrat pruža Ferijalni savez svojim članovima: 1) povlasticu 50 posto popusta na svim državnim željeznicama Kraljevine Jugoslavije i parobrodima; 2) 50 posto na željeznicama Dobrljin—Drvar; 3) besplatnu vožnju na Krivajskoj šumskoj željeznici; 4) 50 posto popusta na svima prugama Jadranske plovidbe; 5) 50 posto popusta na svim prugama Dubrovačke plovidbe; 6) 50 posto popusta na brodovima društva »Boka«; 7) povlastice u planinskim kućama turističkih društava; 8) besplatnu hranu i stan kod dobrotvora u cijeloj našoj zemlji; 9) prenoćište u svim svratištima ;i 10) boravak u ljetovalištima.

Ljetovališta Ferijalnog saveza nalaze se u najljepšim krajevima Dalmacije i Slovenije. Na čelu ljetovališta stoje obavezno nastavnici, nastavnice i liječnici

Ljetovanje na mjesec dana stoji 700 dinara. Upis se vrši do 28 juna svake godine.

PODMLADAK JADRANSKE STRAŽE

Naša narodna sloboda i mogućnost razvoja na svim poljima narodnog života najuže su vezane sa Jadranom.

Zato i Jadranska straža, kao budni čuvar našega Jadrana spada svakako među naše najvrijednije rodoljubne ustanove. Sjedište joj je u Splitu, dok svoje odbore ima u svima mjestima naše domovine. Tako svaki onaj, tko želi i hoće, da nam na Jadranu bude osigurana budućnost, kao narodu i kao državi, ima mogućnost da se upiše za člana Jadranske straže i da svojom neznatnom godišnjom članarinom potpomogne njezin veliki cilj.

Stoga se i učenicima svih škola najtoplije preporučuje da se upisuju u Podmladak Jadranske straže. Članovi Podmladka u svakoj školi **biraju između sebe odbor. U** organizaciji Podmlatka u svakoj školi mogu da postoje različite sekcije: literarna, muzička, sportska td. Dobro sprovedena organizacija Podmlatka Jadranske straže može, dakle u sebi da obuhvati sav vanškolki rad i nastojanje učenika

Članarina je minimalna. Iznosi mjesečno obično od 0.50 — 2 dinara.

PODMLADAK AERO-KLUBA »NAŠA KRILA«

Zadatak je ove organizacije da širi među školskom omladinom ljubav prema aeronautici upoznavanje s konstrukcijom aviona, a napose modelarstvo kao sport, koji je vrlo omiljen kod školske omladine u drugim državama.

Na čelu Podmlatka u svakoj školi stoji odbor, koji izabiru članovi između sebe na jednu godinu dana. Rad podmadka stoji pod nadzorom jednoga nastavnika kao pokrovitelj .

Podmladak obično održava posebne tečajeve u kojima se pod stručnim vodstvom izrađuju modeli.

Članarina iznosi obično po 1 dinar mjesečno, a služi za nabavku alata i materijala.

SAVEZ TREZVENE MLADEŽI

Savez trezvene mladeži je udruženje koje se bavi prosvjećivanjem i odgajanjem omladine Kraljevine Jugoslavije u duhu ideje trezvenosti. Osnovan je 1907 u Beogradu, a obnovio **je svoje djelovanje 1920.**

Zadatak je Saveza da omladinu prosvjećuje i odgaja u duhu potpune uzdržljivosti od uživanja alkoholnih pića, duhana i ostalih opojnih tvari, da je organizuje i sprema za borbu protiv uobičajenog upotrebljavanja alkoholnih pića i pušenja duhana, kako bi na taj način stvorio što više dru-

štvu i narodu korisnih pojedinaca. Savez radi na tome da se njegovi članovi kloneni ostalih štetnih navika koje rđavo utiču na razvitak mladog organizma, kao i svih štetnih djela koja škode dostojanstvu pojedinca i ugledu omladine uopće Mjesto svih tih uživanja i nedostojnih navika Savez nastoji da pribavi svojim članovima korisne zabave i uživanja koja unapređuju uopće i idu na stvaranje novih, boljih, fizičkih, umno i moralno jakih generacija i da im da što više poticaja za stvaranje najviših vrijednosti.

Temeljne jedinice Saveza su **Kola trezvene mladeži.** Ona se mogu osnovati u svakoj srednjoj i sličnoj školi, zavodu, internatu, radionici i slič. ustanovi gdje se nađe najmanje 10 lica voljnih da prime na sebe obavezu potpunog uzdržavanja od alkoholnh pića, duhana i sl. Na **osnovnim** školama mogu postojat Kola samo onda ako se na njoj nađe pogodno nastavno lice koje je trezvenjak i koje je voljno da vodi Kolo. Svaki član Kola plaća mjesečno 2 dinara članarine. Za tu članarinu dobiva besplatno savezni list »Glasnik«, koji izlazi u dvomjesečnim sveskama. U mjestima u kojima postoje više od 3 Kola mogu se formirati **Mjesna središta.** Zadatak Mjesnih središta je da organizuju zajednički rad Kola u jednom mjestu i da ostvarenjem saradnje raznih Kola razvijaju trezvenjačku svijest i drugarske odnose između članova Svako Kolo ima i **povjerenika** koji mora biti član Jugoslavenskog saveza trezvenosti, a kojega postavlja uprava Saveza trezvene mladeži. Povjerenici, kao iskusniji članovi, rukovode rad na Kolima i Mjesnim središtima kako bi savezni program bio što potpunije ostvaren. Predstavnici Kola iz čitave zemlje sastaju se jednom godišnje na **glavnu skupštinu** koja se održava svake godine u drugom mjestu. Na ovoj **skupštini** bira se i uprava Saveza.

U svrhu što uspješnije propagandne ideje trezvenosti Savez svake **godine u toku jedne nedjelje priređuje** preko svojih organizacija u čitavoj zemlji **Proslavu trezvenosti.** Radi pretresanja pitanja šireg značaja, pojačane propagande i manifestovanja snage pokreta Savez priređuje u zajednici sa Jugoslavenskim savezom trezvenosti (u kome su učlanjeni trezvenjaci iznad 18 godina), **kongrese.** Dosad je održano 5 takvih kongresa.

Savez izdaje svoj list »Glasnik« u kome sarađuju većinom srednjoškolci, članovi saveznih Kola. Savez izdaje i

Jubilarne marke 1050-godišnjice smrti sv. Ćirila i Metoda

raznovrsni propagandni materjal protv alkohola (brošire, slike, knjige itd.).

• Za sva objašnjenja valja se obraćati na adresu Saveza trezvene mladeži (Beograd, pošt. pret 138 ili Pašićeva ul. 6). U Zagrebu na adresu Mjesnog središta S. t. m., Medulićeva ul. 34 II. kat.

NEŠTO O FOTOGRAFIJI I FOTOGRAFIRANJU

Iako prvi početci fotografije padaju u god 1825 ipak se ove godine tek navršava okruglo jedno stoljeće od kako je uspjelo prvi fotografski snimak fiksirati t. j napraviti fotografiju koju daljnji uticaj svijetla nije više mogao mijeniti.

Poslije toga vremena nicali su izumitelji na polju fotografije kao gljive iza kiše, ali se sve do šezdesetih godina prošlog stoljeća nije jako daleko došlo. U to doba pada pronalazak fotografske tzv. suhe ploče za snimanje dakle onakove kakova se i danas upotrebljava, za razliku od dotadanjih mokrih (kolodiu) ploča koje je trebalo svaki puta pred samo snimanje tek napraviti.

Epohalan izum na polju fotografije pada isto nekako u to doba, a sastojao se je u tome, da se je za fotografski snimak potreban na svjetlo osjetljivi (reagirajući) sloj, (emulzija) počelo nanositi mjesto na staklenu, na celuloidnu podlogu. Tako su nastali filmovi. Najveća zasluga za proizvodnju, promet i usavršavanje filmova pripada Georgu Eastmanu (čitaj Žorž Istmen) utemeljitelju već odavna u cijelome svijetu poznate firme »KODAK« jedne od najstarijih i najvećih fabrika cjelokupnog fotografskog materijala.

Zanimljivo je na ovom mjestu istaknuti dalekovidnost pok. Georga Eastman-a. On je govorio: da će budućnost fotografije počivati samo na filmu Mi danas znademo, da je ta njegova pretpostavka skoro 100 posto ispunila jer iz dana u dan manja je potrošnja fotografskih ploća dok se filmovi u svim granama fotografije više i više troše, pače se bez filmova današnja moderna, recimo rade napredna fotografija, nemože ni zamisliti. Jednom je zgodom Eastman rekao: »Svaki bi odrastao čovjek trebao da posjeduje barem jedan »Kodak« (foto-aparat)«. Iako još tako daleko nismo ipak je dnevno sve veći broj foto-amatera u svijetu, a

Jubilarne marke 1050-godišnjice smrti sv. Ćirila i Metoda

što je još mnogo korisnije za napredak fotografije da ne nastoje samo odrasli ljudi, da što prije postanu sretni i zadovoljni posjednici »Kodaka« već to u još većoj mjeri čini naša omladina, pa čak i oni najmlađi koji su tek povirili u školu, dakle nisu još ni ugrijali školsku kluku. Koliko mi je puta kao oduševljenom foto-amateru koji je odavno uvidio odgojnu moć fotografnje od dragosti zaigralo srce, kada sam vidio kako roditelji svojoj djeci poslije završetka školske godine kupuju kao dar fotografski aparat mjesto kojekakovih beskorisnih event. i štetnih igračaka. Fotografija oplemenjuje, uči nas gledati i zapažati sve ono što je oko nas u domu i vani lijepo i oku ugodno, tjera nas najzad na razmišljanje i prosuđivanje što može samo da bude u toku života od koristi, a naročito za naše najmlađe kojima ćemo mi jednog dana da napravimo mjesta. Dužnost nam ali nalaže, da im do toga mjesta pokažemo put i to pravi put.

Firma »Kodak« o tome vodi mnogo računa. Uvjeren sam, da danas malo kojega imade (osim onih koji zato nikad neće doći u obzir) kojima nije poznato, da je »Kodak« prošle godine bacio na tržište jedan savršeno jednostavan a ipak solidno izrađen i dobar foto-aparat pod imenom BABy BROWNIE, (čitaj Bebi brauni). Taj cio iz bakelita napravljeni aparatić opremljen je dobrim objektivom (lećom) i daje »oštre« (jasno ocrtane) slike u ugodnom dovoljno velikom formatu 4 puta 6.5 cm. Aparat stoji svega Din 75.— pristupačan je dakle i materijalno slabo stojećim slojevima. Ja lično imao sam prilike vidjeti gdje su seljačgorštaci silazili u grad do kojeg su imali pola dana hoda i kupovali Baby Brownie aparate za svoju djecu jer su dobro svršili osnovnu školu. Mislim, da je ta jedna činjenica dovoljna, da se procijeni današnja vrijednost i misija koju vrši Kodak Baby aparat za malo para.

Ko još nije vidio takav aparat trebao bi da ode do prvog foto-trgovca i da oa pogleda. Jer po imenu sudeći izgleda da je to samo nešto za djecu; ali nije tako. Taj je aparat za svakoga pa i za onoga koji bi eventualno mogao više da potroši za aparat savršenije konstrukcije ali mu se neda mnogo misliti i razbijati glavu sa raznim zaslonima, eksponažama, metražama itd.

Kod Baby Brownie aparata opet se obistinjuje jedna želja i poznata izreka Georga Eastmana. Njegova je želja bila

fotografiranje tako ujednostavniti, da bi bilo pristupačno i najširim slojevima; svaki bi čovjek, bez obzira na njegov stepen naobrazbe morao biti u stanju fotografirati. Njegova je krilatica u tome pogledu bila: »**Pritisnite na dugme, sve ostalo učinićemo mi**«. To je zaista Kodak Baby Brownie aparat u punoj mjeri ispunio Kod toga aparata zbilja ne treba drugo uraditi već pritisnuti na okidač i nakon osmog snimka izvaditi film, odnijeti ga foto-trgovcu na izradu dobiti gotovo fotografije!

Onaj, čija »kesa« ili džep njegovih roditelja dozvoljava, da se malo dublje u nj zahvati nabaviće odmah ili poslije Baby Brownie aparata, kada je dakle došao na apetit fotografiranja« Kodak aparat savršenije kostrukcije, dobre korigirane optike itd. Velik je izbor takovih Kodak aparata a prema njihovoj konstrukciji i opremi nisu skupi. Evo nekoliko takovih aparata. Tu je iza Baby Brownie najprije JIFFy (čitaj: DŽifi) isto format 4 puta 6.5 cm. Zatim dolazi serija zaista dobrih KODAK JUNIOR »620« aparata za format slike 6 puta 9 cm. i raznim objektivima jakosti 1:8, 8, 1:7, 7, 1:6, 3, i 1:4, 5 sa raznim zaporima, sa i bez ugrađenog automatskog odapinjača itd. Kodak Juniori proizvode se i za lijepi format slike 6.5 puta 11 cm.

Specijalni tip su Kodak DUO aparati u koje dolaze smotani filmovi za veličinu 6 puta 9 ali se dobiva dupli broj snimaka dakle 16 komada formata 4 puta 6.5 cm

Za snimke na normalnom kino filmu (36 snimaka puta 36 m m na 1.60 m 35 m m kinofilma) izrađuje Kodak jedan u svakom pogledu odličan aparat opremljen najboljim objektivima svjetlosne jakosti 1:3,5. To je aparat koji se zove RETINA. Kvaliteta ovog aparata daleko nadmašuje njegovu cijenu. Pošto snmc formata 24 puta 36 m m tek u povećanju dolaze do izražaja to je Kodak uz Retinu konstruisao i jedan odličan i praktičan, a ipak jeftin aparat za povećanje »Retina snimaka«.

Najzad dolazi najnovije remek djelo Kodak foto-aparata, a to je Kodak REGENT aparat za 6 puta 9 film kod kojeg se ali osim formata 6 puta 9 može snimati i u formatu 4.5x6cm. Sam aparat imade savremeni oblik bez ikakovih izbočina i uglova jednostavan u rukovanju, solidno i čvrsto građen, a ipak lagan. Posjeduje ugrađeno mjerilo za odstajanje (distancu) savršene Schneider li Zeiss objektive itd.,

jednom riječju Kodak »Regent« je foto-aparat koji je dorasao svim zahtjevima napredne fotografije.

Toliko o aparatima Sa samim foto-aparatom, pa bio to i najbolje konstrukcije nemogu se jasno napraviti snimci. U tu svrhu treba još nešto, a to je film i to dobar film, jer i najbolji aparat neće nas zadovoljiti, ako nemamo dobar film kao podlogu za kasniju pozitivnu sliku (gotovu foto grafiju). S druge strane i sa aparatom manje savršene konstrukcije mogu se polučiti dobri rezultati, ako se za snimanje uzme **dobar film. Kod kupovanja filma prema** tom nesmije nikada cijena da igra ulogu već samo kvaliteta.

Radi ograničenog prostora navešću ovdje samo dvije vrste filmova s kojima će moći svaki amater da postigne skoro sve ono što želi. To je prvo **Kodak Verichrome film;** ortohromatski film sa 23⁰ i 28⁰ Scheinera osjetljivosti, daje osim crvene boje u pravim niansama u crno-bijeloj slici, izjednačuje uslijed svog naročito udešenog osjetljivog sloja u velkoj mjeri razlike u osvjetljenju, ima zaštitni sloj protiv svjetlosnih kolobara (anti-halo sloj) itd., ovo je univerzalni film za svaku priliku koji i bez žutog filtera daje lijepe izrazite oblake i odgovarajući ton neba.

Kodak Panatomic film posjeduje sve osebine naprijed navedenog Verichrome filma povrh toga je pankromatski tj. reagira ispravno na sve boje dakle i crvenu i imade vanredno sitno zrno koje dozvoljava najveća povećanja. Ovaj film nije dakle samo univerzalan, on je i idealan, a samo je malenkost skuplji od Verichrome filma Osjetljivost mu je 26⁰ Sch.

Aamater dakle koji raspolaže sa jednim od navedenih Kodak aparata i filmova mora polučiti dobre rezultate. Ako uzto svoje kopije sam kopira ili kod kopiranja zahtjeva da mu se kopiraju na Kodak **»Velox«** papiru koji slici daje ne hladno crni ili zelenkasti već idealni plavkasto-crni ton, a povećanja da mu se naprave na Kodak Bromsrebrenim papirima, koji se proizvode u 10 raznih površina, onda će mu fotografija tek pružiti ono zašta je i predestinirana tj. lijepu uspomenu, trajno veselje i zadovoljstvo.

Konačno treba još i to znati, da fotoorafija danas nije samo sport i zabva, već kulturna potreba svakog naprednog čovjeka.

KODAK d. s. o. j. ZAGREB
Praška ul. 2.

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

Kraljevina Jugoslavija deli se na devet banovina i to:

1 DRAVSKA sa sedištem u Ljubljani,
2 SAVSKA sa sedištem u Zagrebu,
3 VRBASKA sa sedištem u Banjaluci,
4 PRIMORSKA sa sedištem u Splitu,
5 DRINSKA sa sedištem u Sarajevu,
6 ZETSKA sa sedištem u Cetinju,
7 DUNAVSKA sa sedištem u Novom Sadu,
8 MORAVSKA sa sedištem u Nišu,
9 VARDARSKA sa sedištem u Skoplju.

BEOGRAD SA ZEMUNOM I PANČEVOM SAČINJAVA SAMOSTALNU UPRAVU GRADA BEOGRADA KAO PRESTOLNICE.

Po broju stanovništva približno će banovine imati:

1. DRAVSKA 1,120.549,
2. SAVSKA 2,603.633,
3. VRBASKA 1,008.190,
4. PRIMORSKA 882.920,
5. DRINSKA 1,693.073,
6. ZETSKA 910.350,
7. DUNAVSKA 2,310.220,
8. MORAVSKA 1,452.967,
9. VARDARSKA 1,656.348,
10. BEOGRAD, ZEMUN I PANČEVO 291.733 (uprava grada Beograda).

Po površini banovine idu ovim redom:

1. DRAVSKA 15.936 km²,
2. SAVSKA 36.897 km²,

3. VRBASKA 20.558 km^2,
4. PRIMORSKA 19.417 km^2,
5. DRINSKA 29.273 km^2,
6. ZETSKA 32.322 km^2,
7. DUNAVSKA 28.160 km^2,
8. MORAVSKA 25.271 km^2,
9. VARDARSKA 39.566 km^2.

Kraljevina Jugoslavija ima 13,929.988 stanovnika na tlu od 248.987 četvornih kilometara. Na 1 km^2 dolazi 48.3 stanovnika. Međom opseže 4583 km, od toga morskom 1563 km.

Najdulja je rijeka Sava, koja je duga 712 km. Tok Dunava u kraljevini Jugoslaviji mjeri 593 km. Iza Dunava dolazi Morava, duga je 500 km, a iza nje Vardar, koji je dug 370 km.

Najveće je jezero Skadarsko, ima 360 četvornih kilometara. Prespansko mjeri 288 km^2 i leži 800 m visoko nad morem. Bohinjsko mjeri 6.5 km^2 i leži 690 m nad morem, a Bledsko samo 3.3 km^2.

Srba i Hrvata ima 8,964.673, Slovenaca 1 milijun 24.716, a 202.927 drugih Slavena; 513.472 Nijemaca, 472.409 Madžara, 441.740 Arbanasa, 183.148 Rumunja, 12.825 Talijana i 201.368 ostalih. Srba, Hrvata i Slovenaca ima prema tome 82.7% a manjina 17.3%.

Po vjeri: pravoslavnih ima 46.6% ili 5,602.227, rimokatolika 39.4% ili 4,735.154, muslimana 11.2% ili 1,337.687, evangelika 1.8% ili 216.847, izraelaca 0.5% ili 64.159, grkokatolika 0.35% ili 41.597, i različnih 0.15% ili 19.652.

Izvan Kraljevine Jugoslavije ima Srba, Hrvata i Slovenaca: u Italiji 554.000, u Grčkoj 294.000, u Austriji 171.960, u Madžarskoj 120.000, u Rumunjskoj 52.000, u Albaniji 30.000.

U Udruženim državama Sjeverne Amerike ima Srba, Hrvata i Slovenaca 635.000, u Južnoj Americi 90.000, u Novoj Zelandiji 3.000 i u Egiptu 3.000.

U svemu živi izvan Kraljevine Jugoslavije 1,986.000 Srba, Hrvata i Slovenaca.

A svih Srba, Hrvata i Slovenaca ima prema tome 14,003.323.

Kraljevina Jugoslavija je ustavna, parlamentarna i nasljedna monarhija. Službeni je naziv države: Kraljevina Jugoslavija.

НАРОДНА ПОВИЈЕСТ

Срби, Хрвати и Словенци доселили су се крајем 6 вијека.

Само 627—658; Људевит Посавски 819—823.

Борна 814—821; Трпимир 845—854; Домагој 865—876; Бранимир 879—890.

Томислав, краљ 914—928.

Петар Крешимир 1058—1073; Звонимир 1076 до 1089.

1102 погибија Петра Свачића, крунисање Коломана.

Властимир Просигојевић 835—839; Часлав Клонимировић 931—960.

Михајло, краљ, 1050—1081; Бодин Михајловић 1081—1151.

Бела IV 1235—1270.

Павао Шубић 1292—1299.

Људевит Велики 1342—1382.

Хрвоје Вукчић Хрватинић 1397.

Матија Корвин 1458—1490.

Стеван Немања 1165—1196; Стеван Првовјенчани 1217; св. Сава, Душан Силни 1331—1355. Битка на Косову 1389, пропаст Србије 1459.

Бан Кулин 1170—1204; Стјепан Твртко I. 1353—1391; пропаст Босне 1463.

Сандак Хранић 1448; пропаст Херцеговине 1482. Пропаст Зете 1499.

1526 битка на Мохачком пољу; Хабсбурговци: Фердинанд I.

Никола Шубић Зрински брани Сигет 1566.

Сељачка буна, Матија Губец 1573.

Леополд I: погибија Зринских и Франкопана 1671.

1690 велика сеоба Срба у Угарску.

1699 мир у Карловцима.

1740—1780 Марија Терезија; 1780—1790 Јосип II.

1804 први устанак Срба против Турака: Карађорђе 1815, други 1817. Милош Обреновић, кнез Србије. 1830 признање кнежевине.

1806 Наполеонова Илирија.

Државоправна борба Хрвата с Мађарима 1791—1830; од 1830 до рата с Мађарима 1848.

Фрањо Јосип I 1848—1916. Запосједнуће Босне 1878.

Петар II Петровић Његош 1830—1851; Никола I 1860—1918.

Србија се прогласила независном 1878; 1882 краљевином.

Петар Велики Ослободилац 1903—1921; Хрвати протјерали бана Куен-Хедерварија

1908 окупација Босне.

1912—1913 балкански ратови.

1914—1918 свјетски рат.

1918 ослобођење и уједињење; Александар I.

PITANJE IZ SRPSKO-HRVATSKO-SLOVENAČKE KNJIŽEVNOSTI

Srpsko-hrvatsko-slovenačka književnost dijeli se u prvo, drugo i treće doba. Prvo doba ide od sv. Ćirila i Metodija, u 9 vijeku, do kraja 15 vijeka; drugo od kraja 15 vijeka do početka 19.

Prvo doba

Crkvena književnost: Sv. Ćiril i Metodije; osam najstarijih staroslovenskih spomenika i kasniji spomenici srpsko-hrvatske crkvene književnosti; feudalna književnost: Vinodolski zakonik, Dušanov zakonik; zabavna i poučna književnost.

Drugo doba

Dubrovačko-dalmatinska književnost: Šiško Menčetić i Džore Držić, Hanibal Lucić, Petar Hektorović, Mavro Vetranić, Andrija Čubranović, Marin Držić, Ivan Gundulić, Junije Palmotić, Ivan Bunić-Vučićević, Antun Gleđević, Ignjat Đorđić. Propast renesanse, u 18 vijeku.

Pokret reformacije: Primož Trubar, književnost u Istri, književnost u Hrvatskoj. Pokret katoličke reformacije: književnost u Dalmaciji; književnost u Bosni, Matija Divković u 17 vijeku; književnost u Slavoniji: Antun Kanižić, u 18 vijeku, pretstavnik renesanse Matija Petar Katančić.

Pavao Ritter-Vitezović, prethodnik prosvjećenja.

Juraj Križanić slavenofil.

Srpska crkvena reformacija.

Prosvećenje, 18 vijek: Andrija Kačić Miošić, Tito Brezovečki, Nikola Škrlec, Matija Antun Reljković, Zaharija

Stefanović Orfelin, Dositje Obradović, Pavle Solarić, Milovan Vidaković.

Treće doba

Ilirski pokret: Ljudevit Gaj. Romantika. Narodna piesme. Jernej Kopitar, Vuk Stefanović-Karadžić, Gaj, Janez Bleiweiss, Valentin Vodnik, Jovan sterija Popović, Petar Petrović Njegoš, Ivan Mažuranić, France Prešeren, Branko Radičević, Stanko Vraz, Ivan Trnski, Petar Preradović, Narodni preporod u Dalmaciji: Medo Pucić, Matija Ban.

Apsolutizam: Janko Jurković, Fran Levstik, Mirko Bogović, Luka Botić, Jovan Subotić, Josip Stritar.

Jovan Jovanović, Simon Gregorčić.

Srpska omladina: Stevan Vlad. Kaćanski, Đuro Jakšić, Laza Kostić.

Josip Jurčić, August Šenoa.

Akademska romantika: Franjo Marković, Vojislav Ilić, Josip Eugen Tomić, Čedomil Mijatović.

Realizam: Evgenij Kumičić, Ante Kovačić, Ksaver Šandor Đalski, Josip Kozarac, Vjenceslav Novak, Milovan Glišić, Laza Lazarević, Janko Veselinović, Simo Matavulj, Janko Kersnik.

Anton Aškerc.

Stevan Sremac, Branislav Nušić.

Janko Leskovar.

Ivo Vojnović, Silvije Strahimir Kranjčević, Ivan Cankar, Oton Župančić.

Jovan Dučić, Milan Rakić, Aleksa Šantić, Svetislav Stefanović, Sima Pandurović, Vladimir Vidrić, Dragutin Domjanić, Vladimir Nazor, Danica Marković.

Borisav Stanković, Petar Kočić, Milutin Uskoković, Isidora Sekulić, Milica Janković, Dinko Šimunović, Josip Kosor, Milan Ogrizović, Marija Jurić Zagorka, Srđan Tucić, Joza Ivakić, Franjo Horvat-Kiš.

Jovan Skerlić, Bogdan Popović, Dragutin Prohaska, Ivan Prijatelj.

Evropske države

	km	stanovnika	Glavni grad
Kraljevina Albanija kralj Ahmed Zogu I.	28.000	780.000	Tirana
Republika Andora	452	5.000	Andora
Republika Austrija	85.000	6.071.000	Wien
Kraljevina Belgija, kralj Leopold III.	30 488	7 500 000	Bruxelles
Kraljevina Bugarska, kralj Boris I.	105.000	4 860.000	Sofija
Republ. Češkoslovačka, predsjednik dr. Edvard Beneš	140.468	13,602.000	Prag
Kraljevina Danska, kralj Kristijan X	44 400	3,290.000	Kopenhagen
Republika Estonska	47.500	1,109.000	Reval
Republika Finska	387.000	3,290.000	Helsinki
Republika Francuska, predsjednik Lebrun	536.000	39,602.000	Paris
Republika Gdansk	1.914	356 000	Gdansk
Kraljevina Grčka, kralj Gjuro II.	128.000	5 000 000	Atena
Kraljevina Italija, kralj V. Emanuel III.	311.000	42,000 000	Rim
Kneževina Lichtenstein	159	11.000	Lichtenstein
Republika Litva	48.000	2,160.000	Kovno
Republika Lotiška	67.791	1,854.000	Riga

	km	stanovnika	Glavni grad
Vojvodina **Luxenburg**	2.586	264.000	Luxenburg
Kraljevina **Madžarska**, kralj. upravitelj Horthy	91.700	7,946,000	Budapest
Kneževina **Monako**	1.5	23.000	Monako
Republika **Njemačka**, predsjednik Adolf Hitler	470.000	59,200.000	Berlin
Kraljevina **Holandija**, kraljica Wilhelmina	34.000	6,977 000	Haag
Kraljevina **Norveška**, kralj Haakon VII.	323.000	2,650 000	Oslo
Republika **Poljska**, predsjednik Ignacij Moscicki	386.000	30,100.000	Varšava
Republika **Portugal**, predsjednik general Carmona	92 000	6,450.000	Lisabon
Kraljevina **Rumunjska**, kralj Karol II.	295.500	16,500 000	Bukurešt
Sovj. republika **Rusija**, predsjednik pučkih komesara Staljin	21,352 000	147,000 000	Moskva
Republika **San Marino**	61	11.000	San Marino
~~Republika **Španija**, predsjednik Azanja~~	505.000	21,000.000	Madrid
Kraljevina **Švedska**, kralj Gustav V.	448.000	5 850 000	Stockholm
Republika **Švicarska**	41.000	3,900 000	Bern
Republika **Turska**, predsjednik Mustafa Ataturk	28 000	2,891.000	Ankara
Kralj. Velika **Britanija**, kralj ~~Eduard VIII.~~	314.000	47,000.000	London

Eduard VIII je abdicirao

Raširenost najvažnijih jezika:

Kineski - - - - - -	435 miliona
Hinduski - - - - - -	230 miliona
Engleski - - - - - -	163 miliona
Njemački - - - - - -	91 milion
Španski - - - - - -	80 miliona
Ruski - - - - - -	70 miliona
Francuski - - - - - -	45 miliona
Talijanski - - - - - -	41 milion
Ukrajinski - - - - - -	35 miliona
Portugalski - - - - - -	32 miliona
Poljski - - - - - -	22 miliona
Rumunjski - - - - - -	12,5 miliona
Japanski i korejski - -	80 miliona
Staroindijski - - - -	66 miliona.
Afrikanski - - - - -	62 miliona
Malajsko-polineski - -	60 miliona
Tibetanski - - - - -	40 miliona
Turkestanski - - - - -	25 miliona
Srpsko-Hrvatski - - -	16 miliona

NEPRAVILNI FRANCUSKI GLAGOLI

Oblici idu ovim redom: krupno štampan infinitiv, zatim futur, prezent, aorist, particip, perfekta; prezent konjuktiva ako nije pravilan.

aller: irai; je vais, tu vas, n. allons, i. vont; j'allai;
ići allé, e*; j'aille.

envoyer: enverrai; j'envoie; j'envoyai; envoyé, e.
poslati

assaillir: assaillirai; j'assaille; j'assaili; assaili.
napasti

cueillir: cueillerai; je cueille; je cueillis; cueilli, e.
brati

dormir: je domirai; je dors, n. dormnos; je dormis; dormi
spavati

fuir: je fuirai; je fuis, n. fuyons; je fuis; fui, e.
bježati

sentir: je sentirai; je sens; n. sentons; je sentis; senti, e.
osjećati, mirisati

servir: je servirai; je sers, n. servons; je servis;
služiti servi, e.

---

* Gdje uz particip perfekta nije dodano e, znači da se on nikada ne mijenja.

vêtir: part. perf. vêtu, e. Drugi oblici nisu obični
odjenuti Mjesto njih upotrebljavaju se oblici glagola **habiller, mettre des habits.**

offrir: j'offrirai; j'offre; j'offris; offert, e.
nuditi

ouvrir: j'ouvrirai; j'ouvrue; j'ouvris; ouvert, e.
otvoriti

tenir: je tiendrai; je tiens; n. tenons, i. tiennent;
držati je tins, n. tînmes, v. tintes, i. tinrent; tenu, e.

venir: jer viendrai; je viens; je vins, tu vins, il
doći vint; enu, e.

acquérir: j'acquerrai; j'acquiers, n. acquérons, i.
steći acquérent; j'acquis; acquis, e.

courir: je courrai; je cours, n. courons; je cou-
trčati rus; couru, e.

mourir: je mourrai; je meurs, n. mourons, i. meu-
umrijeti rent; je mourus; mort, e.

apercevoir: j'apercevrai; j'apercois, n. aperce-
opaziti vons, i. aperçoivent; j'aperçus; aperçu, e.

falloir: il faudra; ili faut; il fallut; il fallu; il faille.
morati, trebati

pleuvoir: il pleuvra; il pleut **(kiša pada);** il plut; plu; ili pleuve.

pouvoir: je pourrai; je peux, n. pouvons, i. pe-
moći uvent; je pus; pu; je puisse. — U prvom licu sg. prez. upotrebljava se i oblik puis, i to u pitanjima i negativnim likovima, na pr. Puis je? — Je ne puis.

savoir: saurai; je sais, n. savons, i. savent; je
znati sus; su, e; je sache; imperativ; sache; part. **prez.: sachant.**

valoir: je vaudrai; je vaux, n. valons, i. valent;
vrijediti je valus; valu, e; je vaille, n. valions, i.
vaillent.

vouloir: voudrai; je veux, n. voulons, i. veulent;
htjeti je voulus; voulu, e; veuille, n. vouilions, i.
veuillent; imperativ; veuillez (imajte dobrotu).

voir: verrai; je vois, n. voyons, i. voient; je vis;
vidjeti vu. Složenice pourvoir (brinuti se za što, opskrbiti nekoga nečim), i prévoir (predviđati), imaju futur: je **pourvorai** i je **prévorai.**

s'asseoir: je m'assiérai; je m'assieds, n. n. asse-
sjesti yons, i. s'asseyent je m'assis; assis, e.

battre: batrai; je bats; il bat, n. battons; je
tući battis; battu, e.

coudre: coudrai; je couds, n. cousons, i. cousent;
šiti je cousis; cousu, e.

suivre: suivrai; je suis, n. suivons; je suivis;
slijediti suivi.

vaincre: vancrai; je vaincs, il vanc, n. vain-
pobijediti cons; je vaincuis; vaincu, e.

vendre: vendrai; je vends, il vend, n. vendons;
prodati je vendis; vendu, e.

conduire: je conduirai; je conduis, n. conduisons,
voditi i. conduisent; je conduisis; conduit, e.

craindre: craidrai; je crains, n. craignons, i.
bojati se craignent; je craignis; craint, e.

écrire: écrirai; j'écris, n. écrivons, i. écrivent;
pisati j'écrivis; écrit, e.

nuire: nuirai; je nuis, n. nuisons, i. nuisent; je
škodjeti nuisis; nui.

dire: dirai; je dis, n. disons, v. dites, i disent; je
reći dis; dit, e.

faire: je ferai; je fais, n. faisons, v. faites, i. font;
činiti je fis; fait, e; je fasse.

confire: confirai; je confis, n. confisons, i. confi-
voće ukuhati u šećeru sent; je confis; confit, e.

suffire: je suffirai; je suffis; je suffis; suffi.
dotjecati

mettre: metrai; je mets, il met, n, mettons; je
staviti, metnuti mis; mis, e.

prendre: prendrai; je prends, n. prennons, i.
uzeti prennent; je pris; pris, e.

rire: je rirai; je ris, n. rions, i, rient; je ris; ri.
smijati se

obsoudre: absodrai; j'absons, n. absolvons, i.
razriješiti absolvent; — absous, absoute.

boire: boirai; je bois, n. buvons, i. boivent; je
piti bus; bu, e.

conclure: je conclurai; je conclus, n. concluons,
zaključiti i. concluent; je conclus; conclu, e.

connaître: je connaîtrai; je connais, n. connais-
poznavati sons, i. connaisent; je connus; connu, e.

croire: croirai; je crois, n. croyons, i. croient;
vjerovati je crus; cru, e.

croître: croîtrai; je croîs, n. croissons, i. crois-
rasti sent; je crûs; crû; crue.

lire: je lirai; je lis, n. lisons, i. lisent, je lus;
čitati lu, e.

moudre: moudrai; je mouds, il moud, n. moulons,
mljeti il moulent; je moulus; moulus, e.

plaire: plairai; je plais, il plaît, n. plaisons, i.
sviđati se plaisent; je plus; plu.

naître: naîtrai; je nais, il naît, n. naissons, i. **roditi se** naissent, je naquis; né, e.
vivre: vivrai; je vis, n. vivons, i. vivent; je **živjeti** vécus; vécu.

NJEMAČKI JAKI I NEPRAVILNI GLAGOLI

Oblici idu ovim redom: krupno štampan infinitiv, zatim 3 lice prezenta, imperfekt, particip perfekta.

Glagoli obeleženi zvezdicom mogu se menjati i po slaboj promeni, ali često u drugom značenju.

backen = peći; bäckt, buck, backte, gebacken
befehlen = zapovedati; beffehlt, befahl, befohlen
beginnen = početi; begann, begonnen
beissen = ujesti; biss, gebissen
bergen = kriti; birgt, barg, geborgen
bersten = pući; birst, barst, geborsten
bewegen*) = pobuditi, pokrenuti na nešto; bewegt, bewog, bewogen
biegen = saviti; bog, gebogen
bieten = nuditi; bot, geboten
binden = vezati; band, gebunden
bitten = moliti; bat, gebeten
blasen = duvati; bläst, blies, geblasen
bleiben = ostati; blieb, ist gebliben
(er)bleichen*) = ugasiti se, umreti, pobledeti; erblich, ist erblichen
braten = peći; brät, briet, gebraten
brechen = lomiti, slomiti se; bricht, brach, hat, ist gebrochen
brennen = goreti; brannte, gebrannt

bringen = doneti; brachte, gebracht
denken = misliti; dachte, gedach
dingen*) = činiti se; es dinkt, deuchte, gedeucht mich
dürfen = smeti; darf, darfte, gedurft
empfehlen = preporučiti; empfiehlt, empfahl, empfohlen
essen = jesti; isst, ass, gegesen
fahren = voziti, voziti se; fährt, fuhr, hat, ist gefahren
fallen = pasti; fällt, fiel, gefallen
fangen = uhvatiti; fängt, fing, gefangen
fechten = boriti se, (mačem); ficht, focht, gefochten
finden = naći; fand, gefunden
flechten = plesti; flicht, flocht, geflochte
fliegen = letjeti; flog, ist geflogen
fliessen = teći; fliss, floss, ist geflossen
fressen = žderati; friest, frass, gefressen
frieren = zepsti, mrznuti se; fror, gefroren
gären*) = vreti, previrati; gor. gegoren
gebären = roditi; gebiert, gebar, geboren
geben = dati; gibt, gab, gegeben
gedeihen = uspevati, rasti; gedieh, ist gedihen
gehen = ići; geht, ging, ist gegangen
gelingen = poći za rukom; es gelingt, es gelang, es ist gelungen
gelten = važiti ili vrediti; gilt, galt, gegolten
geniessen = uživati, jesti, piti; genoss, genossen
geschehen = dogoditi se, desiti se; es geschieht, es geschach, es ist geschehen
gewinnen = dobiti; gewann, gewonnen

giessen = liti; goss, gegossen
gleichen = ličiti; glich, glich, geglichen
gleiten = klizati se, kliziti; glitt., ist gegliten
glimen*) = tinjati; glomm, geglommen
graben = kopati; gräbt, grub, gegraben
greifen = hvatati; griff, gegriffen
halten = držati; haltet, hielt, gehalten
hängen = visiti; hängt, hing, gehangen
hauen = tući, biti; hieb, gehauen
heben = dići; hebt, hob, gehoben
heissen = zvati se, zapovedati; hiess, geheissen
helfen = pomoći; hilft, half, geholfen
kennen = poznavati; kannte, gekannt
klimmen* = puzati se; klomm, ist geklommen
klingen = zvoniti, zvečati; klang, geklungen
kneiffen = štipati; kniff, gekniffen
kommen = doći; kam, ist gekommen
können = moći, umeti; kann, konnte, gekonnt
kriechen = militi, puziti; kroch, ist gekrochen
laden = tovariti, pozvati; lädt, lud, geladen
lassen = ostaviti; läst, liess, gelassen
laufen = trčati; läuft, lief, gelaufen
leiden = trpjeti; litt, gelitten
leihen = pozajmiti, lieh, geliehen
lesen = čitati; liest, las, gelesen
liegen = ležati, nalaziti se; lag, gelegen
(er)löschen*) = ugasiti se; erlischt, erlösch, ist erlöschen
lügen = lagati; log, gelogen
mahlen = mljeti; mahlt, mahlte, gemahlen
meiden = izbegavati, kloniti se; mied, gemieden
messen = meriti; misst, mass, gemessen

melken = musti; molk, gemolken
mögen = moći, htjeti; mag. mochte, gemochte
müssen = morati; muss, musste, gemusst
nehmen = uzeti; nimmt, nahm, genommen
nennen = imenovati, nazvati; nannte, gennant
pfeifen = zviždati; pfiff, gepfiffen
preisen = slaviti; priess, gepriesen
quellen = teći, izvirati; quillt, quoll, ist gequollen
raten = savetovati; röt, riet, geraten
reiben = trljati; rieb, gerieben
reisen = kidati se, cepati se; riss, hat, ist, gerissen
reiten = jahati; ritt, ist geritten
rennen = trčati, juriti; rannte, ist gerannt
riechen = mirisati; roch, gerochen
ringen = boriti se, hrvati se; rang, gerungen
rufen = zvati, vikati; rief, gerufen
salzen = soliti; salzt, salzte, gesalzen
saufen = lokati, piti; säuft, soff, gesoffen
saugen*) = sisati, upijati; sog, gesogen
schaffen*) = stvoriti; schuff, geschaffen
(er) schallen*) = odjekivati, oriti se; erschallt, erscholl, erschollen
scheiden = razdvojiti; schied, hat, ist geschieden
scheinen = svetliti, sijati; scien, geschien
schelten = karati; schilt, schalt, gescholten
scheren*) = šišati, strići, schor, geschoren
schieben = gurati; schob, geschoben
schliesen = pucati, ubiti; schoss, geschossen
schläfen = spavati; schlaft, schlief, geschlafen
schlagen = tući; schlägt, schlug, geschlagen

schleichen = puziti, šuljati; schlich, ist geschlichen
schleifen*) = oštriti, klizati; schliff, geschliffen
schliessen = zaključati, (zaključni ugovor); schloss, geschlossen
schlingen = obaviti, viti se; schlang, geschlungen
schmeissen = baciti; schmiss, geschmissen
schmelzen = topiti se; schmiltz, schmolz, geschmolzen
schneiden = seći, rezati; schnitt, geschnitten
(er) **schrecken***) = uplašiti se; erschrickt, erschrackt, ist erschrocken
schreiben = pisati; schrieb, geschrieben
schreien = vikati, derati se; schrie, geschrien
schreiten = koračati; schritt, ist geschritten
schweigen = ćutati; schwieg, geschwiegen
schwellen*) = naduti se, oteći; schwillt, schwoll, geschwollen
schwimmen = plivati; schwomm, ist geschwommen
schwinden = nestati, izčeznuti; schwand, ist geschwunden
schwingen = mahati, vitlati; schwang, geschwungen
schwören = zakleti se; (schwor), geschworen
sehen = viditi; sieht, sah, gesehen
senden*) = poslati; sandte, gesandt
sieden = vreti, ključati; sott, gesotten
singen = pjevati; sang, gesungen
sinken = tonuti; sank, ist gesunken
sinnen = misliti, razmišljavati; sann, gesonnen
sitzen = sjediti; sass, gesessen

sollen = trebati; soll, sollte, gesollt
spalten = cepati; spaltet, spaltete, gespalten
speien = pljuvati, bljuvati; spie, gespien
spinnen = presti; spann, gesponnen
sprechen = govoriti; spricht, sprach, gesprochen
spriessen = niknuti, izbiti; spross, ist gesprossen
springen = skakati, skočiti; sprang, ist gesprungen
stechen = ubosti, bosti; sticht, stach, gestochen
stehen = stajati; stand, gestanden
stehlen = ukrasti; stiehlt, stahl, gestohlen
steigen = penjati se; stieg, ist gestiegen
sterben = umreti; stirbt, starb, ist gestorben
stieben = rasuti; stob, ist gestoben
stossen = bosti, tući; stösst, stiess, gestossen
stinken = smrditi, zaudarati; stank, gestunken
streichen = mazati, gladiti; strich, gestrichen
streiten = biti se, tući se, prepirati se; stritt, gestritten
tragen = nositi; trägt, trug, getragen
treffen = pogoditi; trifft, traf, getroffen
treiben = tjerati; trieb, getrieben
treten = stupiti, ući; tritt, trat, hat, ist getreten
trinken = piti; trank, getrunken
trügen = prevariti; trog, getrogen
tun = činiti; tat, getan
verderben = pokvariti se; verdirbt, verdarb, hat, ist verdorben
verdriessen = dosaditi; es vedrisst, verdross, verdrossen mich
vergessen = zaboraviti; vergisst, vergass, vergessen

verlieren = izgubiti; verlor, verloren
vachsen = rasti; wächst, wuchs, ist gewachsen
(er) wägen = rasudjivati, razmišljati; erwog, erwogen
waschen = prati; wäscht, wusch, gewaschen
weben*) = tkati; webt, wob, gewoben
weichen*) = uzmicati; wich, gewichen
weisen = pokazati; wies, gewiesen
wenden*) = okretati; wandte, gewandt
werben = vrbovati, kupiti u vojsku, prositi devojku; wirbt, warb, geworben
werfen = baciti; wirft, warf, geworfen
wiegen*) = težiti, biti težak; wog, gewogen
winden = obaviti, obavijati; wand, gewunden
wissen = znati; weiss, wusste, gewusst
wollen = htjeti; will, wollte, gewollt
zeichen = okriviti; zieh, geziehen
verzeichen = oprostiti; verzieh, verziehen
ziehn = vući, ići; zog, hat, ist gezogen
zwingen = primorati; zwang, gezwungen

NAJVEĆE GRAĐEVINE

Efelov toranj u Parisu	300	m
Radio-toranj Kenigswusterhausen	283	m
Radio toranj u Nauenu	260	m
Radio-toranj u Eilvese kraj Hanovera	215	m
Volvort Building Nju-Jork	236	m
Life Insurance Komp. Nju-Jork	208	m
Singer Komp. Nju-Jork	186	m
Vašingtonov stup	170	m
Gradska vijećnica u Filadelfiji	163	m
Stolna crkva u Ulmu	163	m
Stolna crkva u Kelnu	155,5	m
Heopsova piramida	151	m
Katedrala u Ruenu	146,8	m
Crkva sv. Nikole u Hamburgu	144	m
Crkva sv. Stjepana u Beču	143	m
Stolna crkva u Strasburgu	142,3	m
Crkva sv. Martina u Landšutu	141	m
Hafra piramida	138	m
Crkva sv. Petra u Rimu	137,5	m
Radio - toranj u Berlinu	135	m
Notre - Dame u Anversu	134,7	m
Katedrale u Amienu	131,6	m
Crkva sv Petra u Berlinu	129	m
Stolna crkva u Frajburgu	125	m
Katedrala u Anversu	123	m
Katedrala u Salisburiju	122,8	m
Toranj Terazo u Kremoni	121	m
Katedrala u Firenci	118	m
Akvedukt u Spoletu	116	m
Crkva sv. Petra u Hamburgu	113	m
Crkva sv. Pavla u Londonu	111	m
Gradska kuća u Briselju	110,6	m
Katedrala u Milanu	108	m
Stolna crkva u Zagrebu	105	m
Dašu piramida	100	m
Kip slobode u Nju-Jorku	100	m
Crkva sv. Marka u Nju-Jorku	100	m
Gospojini tornjevi u Minhenu	99	m
Crkva sv. Marka u Veneciji	99	m

MJEPE

A. Дужине

1 км (километар) = 1000 м. 1 Мм (мириаметар) = 10 км, = 10.000 м, 1 м = 10 дм (дециmет.) = 100 цм (центимет.) = 1000 мм (милимет.).

Међународне дужине:

1 географ. миља = 7420.4 м (15 миља = 1^0 на екватору). 1 морска миља = 1852 = 6076.25, 1 енгл. миља = 1853.2 м = 6080.

У употреби су још:

Енглеска: 1 јард = 0:914382м, 1 foot = 0:304794 м, inch (col) = 0:0253995 м, 1 м = 1:09363305 јарда = 3:2808992 foot = 39:370793 inches (colov.). У трговини = 12 јарда = 11 м.

Русија: 1 аршин = 0:7142 м, 1 врста = 500 = 1066.8 м 1 = 3 аршина, 1 аршин = 16. 1 м је 0:469, 1 = 2:336 м, 1 = 1:829 м (у дубину).

Северна Америка: 1 јард = 0:914402 м. Остало као у Енглеској.

Јапан: 1 ри = 300 tchô = 3927 м, 1 tchô = 60 кен = 09:08 м. 6 кен = 6 shaku = 1:81 м; 1 shaku = 10 сну = 0:302 м, 1 сну = 10 бц = 0:032 м, 1 м = 3:3003 shaku.

Б. Површина:

1 $м^2$ (квадратни метар) = 100 $дм^2$ = 10.000 $цм^2$ = 1,000.000 $мм^2$) 1 а (ар) = 100 $м^2$, 1 ха (хектар) = 100 а = 10.000 $м^2$, 1 $км^2$ (квадратни километар) = 100 ха = 10.000 а = 1,000.000 $м^2$, 1 $Мм^2$ (квадратни мириаметар) = 100 $км^2$ = 10.000 ха = 1,000.000 а = 100 милијуна $м^2$.

В. Текућина:

1 л (литра) = 10 дл (децилит.) = 100 цл (центилит.), 1 хл (хектолит.) = 100 л

Г. Утези:

1 кг (килограм) = 100 дкг (декаграма) = 1000 г (грама), 1 дкг = 10 г, 1 q = 100 кг, 1 т (тона) = 10 q = 1000 кг, 1 г = дг (дециграма) = 100 цг (центиграма) = 1000 мг (милиграма).

Међународни утег:

1 карат = 205 мг.

PREGLED VAŽNIJIH FIZIKALNIH VELIČINA

Jedinice za merenje:

a) sile: 1 din (CGS—sustav) je sila koja masi od 1 grama daje akceleraciju 1 cm.

b) rada: 1 erg = rad 1 dina na putu 1 cm (1 din×1 cm)

1 kgm (kilogrammetar) je rad 1 kg na putu 1 m.

10^7 erga = 1 Joule. (Iste mere vrede i za energiju).

c) efekta: 1 erg/sek. (sekundni erg)
1 Joule/h (1 Joule na sat) = 1 vat (Watt)
100 vata = 1 hektovat; 1000 vata = 1 kilovat (KW); 9.81 vat = 1 kgm/s
75 kgm/s = 1 HP (konjska sila) = 736 vata.

d) pritiska: 1 at (atmosfera fiz.) = 1.033 kg na 1 cm^2; 1 at (atmosf. tehnička) = 1 kg na cm^2.

e) elektr. potencijal: (rad, koji se obavi kad se iz donese naboj 1 u tačku udaljenosti od izvora elektricitete = r) : 1 volt (V) = $^1/_{300}$ ESJ (elektrostatske jedinice).

f) Električni naboj (E) meri se u ESJ i kulonima (Coulomb, Cb) : 1 Cb = 3.10^9 ESJ.

g) Jakost el. struje (I) meri se amperima (A). 1 A izluči u sekundi 0.001118 g srebra.

h) Otpor (R) el. struje meri se omima (Ohm) 1 Ω = otpor stupca žive pri 0^0 C sa 1 mm^2 preseka i dužine 106.3 cm.

i) Kapaciteta el. struje meri se faradima 1 farad = 9.10^{11} cm;

$$V = \frac{Cb}{\therefore}; I = \frac{E}{R}$$

j) Množina topline meri se kalorijama. Jouleova toplina:

$$Q = I.^2 R. 0{,}239 \text{ gramkalorija.}$$

HEMIJA

Pregled hemijskih elemenata

po redoslijedu jezgrine mabitosti i uz oznaku imena, pokrate i atomske težine:

1	Vodik — hidrogenij	H	1,0078
2	Helij	He	4,002
3	Litij	Li	6,94
4	Berilij	Be	9,02
5	Bor	B	10,82
6	Ugljik — karbonej	C	12
7	Dušik (azot) — nitrogenij	N	14,008
8	Kisik — oksigenij	O	16
9	Fluor	F	19
10	Neon	Ne	20,18
11	Natrij	Na	22,997
12	Magnezij	Mg	24,32
13	Aluminij	Al	36,97
14	Silicij	Si	28,06
15	Fosfor (ph)	P	31,04
16	Sumpor — sulfur	S	32,06
17	Hlor	Cl	35,457
18	Argon	Ar	39,94
19	Kalij	K	39,104
20	Kalcij	Ca	40,07
21	Skandij	Sc	45,1
22	Titan	Ti	47,9
23	Vanadij	V	50,95
24	Hrom	Cr	52,01
25	Mangan	Mn	54,93
26	Željezo — ferrum	Fe	55,84
27	Kobalt	Co	58,94
28	Nikal	Ni	58,69
29	Bakar — cuprum	Cu	63,57
30	Cink	Zn	65,38
31	Galij	Ga	69,72
32	Germanij	Ge	72,6
33	Arzen	As	74,96
34	Selen	Se	79,2
35	Brom	Br	79,916
36	Kripton	Kr	82,9
37	Rubidij	Rb	85,45

38	Stroncij	Sr	87,63
39	Itrij	y	88,93
40	Cirkonij	Zr	91,22
41	Niobij	Nb	93,5
42	Molibden	Mo	96
43	Mazurij	Ma	—
44	Rutenij	Ru	101,7
45	Rodij	Rh	102,9
46	Paladij	Pd	106,7
47	Srebro — argentum	Ag	107,8
48	Kadmij	Cd	112,41
49	Indij	In	114,8
50	Kositar — stanubij	Sn	118,7
51	Antimon	Sb	121,76
52	Telur	Te	127,5
53	Jod	J	126,93
54	Ksenon	x	130,2
55	Cezij	Cs	132,81
56	Barij	Ba	137,36
57	Lantan	La	138,9
58	Cerij	Ce	140,13
59	Prazeodim	Pr	140,13
60	Neodim	Nd	144,27
61	Ilinij	Il	—
62	Samarij	Sm	150,4
63	Europij	Eu	152
64	Gadolinij	Gd	157,3
65	Terbij	Tb	159,2
66	Disprozij	Dy	162,5
67	Holmij	Ho	163,5
68	Erbij	Er	167,7
69	Tulij	Tu	169,4
70	Iterbij	yb	173,5
71	Kasiopeij	Cp	175
72	Hafnij	Hf	178,6
73	Tantal	Ta	181,5
74	Volfram	W	184
75	Renij	Re	186,3
76	Osmij	Os	190,9
77	Iridij	Ir	193,1
78	Platina	Pt	195,2
79	Zlato — aurum	Au	197,2

80	Živa — hydrargium	Hg	200,61
81	Talij	Tl	204,4
82	Olovo — plumbum	Pb	207,21
83	Bizmut	Bi	209
84	Polonij	Po	—
85	n e p o z n a t		
86	Emanacij ili radon Em ili	Rn	222
87	n e p o z n a t		
88	Radij	Ra	226
89	Aktinij	Ac	—
90	Torij	Th	231,1
91	Protaktinij	Pa	—
92	Uran	U	238,2
93	vidi na str.		

Hemijske formule simbolički obilježuju kvalitativno i kvantitativno **hemijske spojeve i tok hemijskih procesa na pr.** Hg Cl2 + Ca J2 = CaCl2 + HgJ2. T. zv. **strukturne formule** kazuju atomski poređaj i povezanost unutar molekule koji po činjenici **izomerije** (orto, meta, para) mora biti prostoran.

———

»**Značaj hemije** (izdanje »Luče«, Beograd 1934) je vrlo interesantan uvod u ovu nauku s prirodno-filozofskog gledišta našeg naučenjaka Dr. F. Bubanovića

MATEMATIČKE FORMULE

1. ARITMETIKA

Potencija i potenciranje.

$$a^m \cdot a^n = a^{m+n}$$

$$a^m : a^n = a^{m-n};$$

$$(a^m)^n = a^{m \cdot n};$$

$$(a \cdot b)^m = a^m \cdot b^m;$$

$$\left(\frac{a}{b}\right)^m = \frac{a^m}{b^m}$$

$$1^m = 1;\ 0^m = 0$$

$$a^1 = a;\ a^0 = 1;$$

$$(-a)^{2n} = a^{2n};$$

$$(-a)^{2n+1} = -a^{2n+1};$$

$$a^{-n} = \frac{1}{a^n};\quad (a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2;$$

$$(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3;$$

$$a^2 - b^2 = (a+b)(a-b);$$

$$a^3 - b^3 = (a-b)(a^2 + ab + b^2);$$

$$a^3 + b^3 = (a+b)(a^2 - ab + b^2);$$

Binomni stavak:

$$(a+b)^n = a^n + \binom{n}{1} a^{n-1}b + \binom{n}{2} a^{n-2}b^2 + \binom{n}{3} a^{n-3}b^3 + \ldots + \binom{n}{n-1} ab^{n-1} + b^n;$$

$$(a-b)^n = a^n - \binom{n}{1} a^{n-1}b + \binom{n}{2} a^{n-2}b^n - \binom{n}{3} a^{n-3}b^3 + \ldots \pm \binom{n}{n-1} ab^{n-1} \mp b^2;$$

Radiciranje.

$$\sqrt[n]{a} \cdot \sqrt[n]{b} = \sqrt[n]{ab}$$

$$\sqrt[n]{a} : \sqrt[n]{b} = \frac{\sqrt[n]{a}}{\sqrt[n]{b}} = \sqrt[n]{\frac{a}{b}}$$

$$\left(\sqrt[n]{a}\right)^m = \sqrt[n]{a^m} \quad \sqrt[n]{a^m} = a^{\frac{m}{n}};$$

$$\sqrt[m]{\sqrt[n]{a}} = \sqrt[mn]{a} = \sqrt[n]{\sqrt[m]{a}};$$

$$\sqrt[n]{a^m} = \sqrt[n \cdot r]{a^{m \cdot r}} = \sqrt[n:r]{a^{m:r}};$$

$$a\sqrt[m]{b} = \sqrt[m]{a^m b};\quad \sqrt[-n]{a} = \frac{1}{\sqrt[n]{a}};$$

$$\frac{x}{\sqrt{a}} = \frac{x}{a}\sqrt{a};\quad \frac{x}{\sqrt[n]{a}} = \frac{x}{a}\sqrt[n]{a^{n-1}};$$

$$\frac{x}{\sqrt{a} \pm \sqrt{b}} = x \cdot \frac{\sqrt{a} \mp \sqrt{b}}{a-b};$$

$$\frac{x}{\sqrt{a \pm \sqrt{b}}} = \frac{x\sqrt{a \pm \sqrt{b}}}{a \pm \sqrt{b}} = \frac{x\sqrt{a \pm \sqrt{b}}\,(a \mp \sqrt{b})}{a^2 - b};$$

$$\sqrt{a \pm \sqrt{b}} = \sqrt{\frac{a + \sqrt{a^2 - b}}{2}} \pm \sqrt{\frac{a - \sqrt{a^2 - b}}{2}};$$

$$\sqrt[3]{+1} = +1$$

$\sqrt[3]{-1} = -1$ $\qquad$ $i^{4n} = +1$

$\sqrt{+1} = \pm 1$ $\qquad$ $i^{4n+1} = +i$

$\sqrt{-1} = \pm i$ (imag. jedinica $\qquad$ $i^{4n+2} = -1$

$\sqrt{-a} = i\sqrt{a}$ (imag. broj $\qquad$ $i^{4n+3} = -i$

JEDNADŽBE

a) Linearne

$$ax + b = 0 \qquad x = -\frac{b}{a}$$

$$\left.\begin{matrix} a_1x + b_1y = c_1 \\ ax + by = c \end{matrix}\right\} x = \frac{b_1c - c_1b}{ab_1 - a_1b} \text{ i } y = \frac{ac_1 - a_1c}{ab_1 - a_1b}$$

b) Kvadratne

$$x^2 = a \quad x_{1,2} = \pm\sqrt{a}; \quad ax^2 + bx + c = 0$$

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

Koreni su: a) realni, ako je $b^2 > 4ac$
b) realni i jednaki ako je $b^2 = 4ac$
c) kompleksni, ako je $b^2 > 4ac$

$$x^2 + ax + b = 0$$

$$x_{1,2} = -\frac{a}{2} \pm \sqrt{\frac{a^2}{4} - b} \qquad \begin{matrix} x_1 + x_2 = a \\ x_1 \cdot x_2 = b \end{matrix}$$

$$(x - x_1)(x - x_2) = x^2 + ax + b$$

c) Simetrične

a) $ax^3 + bx^2 + bx + a = 0$
$a(x^3 + 1) + bx(x + 1) = 0$
$(x + 1)(ax^2 - ax + a + bx) = 0$

b) $ax^4 + bx^3 + cx^2 + bx + a = 0$

$$a\left(x^2 + \frac{1}{x^2}\right) + b\left(x + \frac{1}{x}\right) + c = 0; \quad x + \frac{1}{x} = y$$

$a(y^2 - 2) + by + c = 0$ itd.

c) $ax^5 + bx^4 + cx^3 + cx^2 + bx + a = 0$
$a(x^5 + 1) + (x^3 + 1) + cx^2(x + 1) = 0$
$(x + 1)(ax^4 - ax^3 + ax^2 - ax + a + bx^3 - bx^2 +$
$+ bx + cx^2) = 0$ itd.

Logaritmi

$$\log (ab) = \log a + \log b;$$

$$\log \frac{a}{b} = \log a - \log b;$$

$$\log a^n = n \log a;$$

$$\log \sqrt[n]{a} = \frac{1}{n} \log a;$$

$$b^n = a$$

$$n = b \,.\, \log a;$$

Osnova prirodnog logaritma: $e = 2.71828....$

Progresije:

a) Aritmetičke:

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$s_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) = \frac{n}{2}[2a_1 + (n-1)d]$$

Interpolacija

$$d = \frac{b-a}{m+1}; \text{ (}m\text{=broj interp. članova)}$$

b) Geometrijske:

$$a_n = a_1 \cdot q^n - 1$$

$$s_n = a_1 \cdot \frac{q^n - 1}{q - 1} = \frac{q^n a_1 - a_1}{q - 1}$$

za $q < 1$ i $n = \infty$, je $s_\infty = \frac{a_1}{1-q}$

Interpolacija

$$q = \sqrt[m+1]{\frac{b}{a}}$$

Kamatni računi.

$$a_n = aq^n;\quad q = 1 + \frac{p}{100}$$

$$a = \frac{a_n}{q^n} \qquad q = \sqrt[n]{\frac{a_n}{a}} \qquad n = \frac{\log a_n - \log a}{\log q}$$

$$s_n = r\,\frac{q^n - 1}{q-1} \qquad S = aq^n \pm r\,\frac{q^n-1}{q-1}$$

Primedba: n = broj godina, a = osnovni kapital, q = kamatni faktor, r = renta, s_n = suma, S = stalan kapital $\pm$ rente.

Kombinacije.

$$P_n = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \ldots n = n!$$

$$P_n(\alpha, \beta, \gamma) = \frac{n!}{\alpha!\beta!\gamma!}$$

$$K_n^r = \frac{n(n-1)\ldots(n-r+1)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \ldots r} = \binom{n}{r} = \frac{n!}{r!\,(n-r)!}$$

$$K_n^{p,r} = \frac{n(n+1)(n+2)\ldots(n+r-1)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \ldots r} = \binom{n+r-1}{r}$$

$$V_n^r = n(n-1)\ldots(n-r+1) = \binom{n}{r}\, r! = \frac{n!}{(n-r)!}$$

$$V_n^{p,r} = n^r$$

Binomne potencije:

$$\binom{n}{r} = \binom{n}{n-r} \qquad \binom{n+1}{r} = \binom{n}{r} + \binom{n}{r-1}$$

$$(a+b)^n = a^n + \binom{n}{1}a^{n-1}b + \binom{n}{2}a^{n-2}b^2 + \ldots + \binom{n}{1}a \cdot b^{n-1} + b^n$$

II. GEOMETRIJA

Planimetrija.

Trokut: $P = \frac{ah}{2} = \underbrace{(a+b+c)}_{2s} \cdot \frac{\varrho}{2} = \varrho s = \frac{abc}{4r} = \sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}$ (Heronov stavak)

Pitagorin poučak:

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$h^2 = p \cdot q$; (h = visina hipotenuze; p i q = projekc. katete na hipotenuzu)

Istostrani trokut:

$$P = \frac{a^2}{4}\sqrt{3};\quad h = \frac{a}{2}\sqrt{3}$$

Pravokutnik: $P = ab$

Romb i deltoid: $P = \frac{d_1 \cdot d_2}{2}$

Kvadrat: $a = \frac{d}{2}\sqrt{2} \qquad d = a\sqrt{2} \qquad P = a^2 = \frac{d^2}{2}$

Trapez: $P = \frac{a+b}{2} \cdot v$

Mnogokut (pravilni): $P = \frac{n \cdot a}{2} \varrho$

$r : s_{10} = s_{10} : (r - s_{10}) \ldots$ **(sectio aurea; zlatni rez)**

$s_{10} = \frac{r}{2}(\sqrt{5} - 1)$

$S_n : s_n = r : \sqrt{r^2 - \frac{s_n^{\,2}}{4}}$

$s_n = \sqrt{2r\left(r - \sqrt{r - \frac{s_n^2}{4}}\right)}$

Zbroj svih dijagonala: $s = \frac{n}{2}(n-3)$;

Jedan unutrašnji ugao: $\alpha = \frac{180^0\,(n-2)}{n}$

Krug: $O = 2r\pi \quad P = r^2\pi = \frac{d^2\pi}{4}$

$\pi = 3{\cdot}1415926 \ldots \; log\ \pi = 0{\cdot}49715 \ldots$

$l = 2r\pi \frac{\alpha}{360} = r \cdot arc\alpha$ (dužina luka);

sektor $= \frac{lr}{2} = r^2\pi \frac{\alpha}{360} = \frac{r^2}{2}\ arc\alpha$

$arc\alpha = \frac{r\alpha}{180}$

Stereometrija.

Prizma: $P = 2B + pl$; $V = B \cdot v$;

Piramida: $P = B + pl$; $V = \frac{B \cdot v}{3}$;

Prikraćena (krnja) piramida: $P = B + b + pl$

$V = \frac{v}{3} \cdot \left(B + b + \sqrt{B.b}\right)$

Valjak (cilinder): $P = 2r\pi(r+v)$; $\quad V = r^2\pi v$;

istostranični: $(v = 2r)$; $\quad P = 6r^2\pi$; $\quad V = 2r^3\pi$;

Stožac: $P = r\pi(r+s)$; $\quad V = \frac{r^2\pi v}{3}$;

istostraničan stožac: $(s = 2r)$; $\quad P = 3r^2\pi$;

$V = \frac{r^3\pi}{3}\sqrt{3}$;

prikraćeni (krnji) stožac: $P = [R + r^2 + (R + r)s]\pi$;

$V = \frac{\pi v}{3}(R^2 + Rr + r^2)$;

Kugla: $P = 4r^2\pi$; $\quad V = \frac{4}{3} r^3\pi$;

kuglina kapica: $P = 2R\pi r = (r^2 + v^2)\pi = s^2\pi$;

Kuglin pojas: $P = 2r\pi v$;

Kuglin isečak (sektor): $V = \frac{2}{3} R^2\pi v$;

Kuglin otsečak (segment); $V = \frac{v^2\pi}{3}(3R - v)$

Kuglin sloj: $V = \frac{v\pi}{6}(3r_1^2 + 3r_2^2 + v)$

Elipsoid: $V = \frac{4}{3} abc\pi$

Trigonometrija.

$sin\alpha = \frac{a}{c} \quad cos\alpha = \frac{b}{c} \quad tg\alpha = \frac{a}{b} \quad cotg\alpha = \frac{b}{a}$

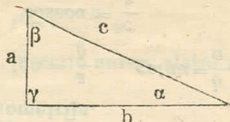
$sec\alpha = \frac{c}{b} \quad cosec\alpha = \frac{c}{a}$

$\sin^2\alpha + \cos^2\alpha = 1$

$1 + tg^2\alpha = sec^2\alpha$

$cotg^2\alpha + 1 = cosec^2\alpha$

$tg\alpha = \frac{\sin\alpha}{\cos\alpha} = \frac{1}{cotg\alpha}$

Funkcijske vrednosti:

	0^0	30^0	45^0	60^0	90^0	120^0	150^0	180^0
sin	0	1/2	$1/2\sqrt{2}$	$1/2\sqrt{3}$	1	$1/2\sqrt{3}$	1/2	0
cos	1	$1/2\sqrt{3}$	$1/2\sqrt{2}$	1/2	0	—1/2	$-1/2\sqrt{3}$	—1
tg	0	$\frac{1}{\sqrt{3}}$	1	$\sqrt{3}$	∞	$-\sqrt{3}$	$\frac{1}{-\sqrt{3}}$	0
cotg	∞	$\sqrt{3}$	1	$\frac{1}{\sqrt{3}}$	0	$\frac{1}{-\sqrt{3}}$	$-\sqrt{3}$	—∞

$\sin(90^0 \pm \alpha) = \cos\alpha$

$\cos(90^0 \pm \alpha) = \mp\sin\alpha$

$tg(90^0 \pm \alpha) = \mp cotg\alpha$

$cotg(90^0 \pm \alpha) = \mp tg\alpha$

$\sin(180^0 \pm \alpha) = \mp\sin\alpha$

$\cos(180^0 \pm \alpha) = -\cos\alpha$

$tg(180^0 \pm \alpha) = \pm tg\alpha$

$cotg(180^0 \pm \alpha) = \pm cotg\alpha$

$\sin(-\alpha) = -\sin\alpha$

$\cos(-\alpha) = \cos\alpha$

$tg(-\alpha) = -tg\alpha$

$cotg(-\alpha) = -cotg\alpha$

$\sin(\alpha \pm \beta) = \sin\alpha\cos\beta \pm \cos\alpha\sin\beta$

$\cos(\alpha \pm \beta) = \cos\alpha\cos\beta \mp \sin\alpha\sin\beta$

$$tg(\alpha \pm \beta) = \frac{tg\alpha \pm tg\beta}{1 \mp tg\alpha\, tg\beta}$$

$$cotg(\alpha \pm \beta) = \frac{cotg\alpha\, cotg\beta \mp 1}{cotg\beta \pm cotg\alpha}$$

$\sin 2\alpha = 2\sin\alpha\cos\alpha$

$\cos 2\alpha = \cos^2 a - \sin^2 a$

$\sin\alpha = 2\sin\frac{\alpha}{2}\cos\frac{\alpha}{2}$

$$tg\,2\alpha = \frac{2\,tg\alpha}{1 - tg^2\alpha} \qquad \cos a = \cos^2\frac{a}{2} - \sin^2\frac{a}{2}$$

$$cotg\,2\alpha = \frac{cotg^2\alpha - 1}{2\,cotg\alpha} \qquad 1 + \cos\alpha = 2\cos^2\frac{\alpha}{2}$$

$$1 - \cos\alpha = 2\sin^2\frac{\alpha}{2}$$

$$\sin\alpha + \sin\beta = 2\sin\frac{\alpha+\beta}{2}\cos\frac{a-\beta}{2}$$

$$\sin\alpha - \sin\beta = 2\cos\frac{\alpha+\beta}{2}\sin\frac{a-\beta}{2}$$

$$\cos\alpha + \cos\beta = 2\cos\frac{\alpha+\beta}{2}\sin\frac{\alpha-\beta}{2}$$

$$\cos\alpha - \cos\beta = -2\sin\frac{\alpha+\beta}{2}\sin\frac{\alpha-\beta}{2}$$

$$tg\,\alpha \pm tg\,\beta = \frac{\sin(\alpha \pm \beta)}{\cos\alpha \cdot \cos\beta}$$

Sinusov stavak:

$$a : b : c = \sin\alpha : \sin\beta : \sin\gamma$$

Kosinusov stavak:

$$a^2 = b^2 + c^2 - 2bc\cos\alpha$$
$$b^2 = a^2 + c^2 - 2ac\cos\beta$$
$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab\cos\gamma$$

Tangentni stavak:

$$(a+b):(a-b) = tg\frac{\alpha+\beta}{2} : tg\frac{\alpha-\beta}{2}$$

Molweidowe jednadžbe:

$$(a+b):c = \cos\frac{\alpha-\beta}{2} : \sin\frac{\gamma}{2}$$

$$(a-b):c = \sin\frac{\alpha-\beta}{2} : \cos\frac{\gamma}{2}$$

Stavak o polovičnim kutevima:

$$(2s = a+b+c);\ tg\frac{\alpha}{2} = \sqrt{\frac{(s-b)(s-c)}{s(s-a)}}$$

$$\sin\frac{\alpha}{2} = \sqrt{\frac{(s-b)(s-c)}{b \cdot c}} \quad \cos\frac{\alpha}{2} = \sqrt{\frac{s(s-a)}{b \cdot c}}$$

$$P = \frac{a \cdot b}{2}\sin\gamma = r \cdot s;\ tg\frac{\alpha}{2} = \frac{r}{s-a}$$

$$a = \frac{s \cdot \sin\frac{\alpha}{2}}{\cos\frac{\beta}{2}\cos\frac{\gamma}{2}} = \frac{r \cdot \cos\frac{\alpha}{2}}{\sin\frac{\beta}{2}\sin\frac{\gamma}{2}}$$

Analitika.

Pravac:

$$d = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2}$$

$$tg\,\alpha = a = \frac{y_1 - y}{x_1 - x}$$

$d = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$; udalj. 2 točaka

P = ploština trokuta sa uglovima $A(x_1 . y_1)$, $C(x_2 . y_2)$, $C(x_3 . y_3)$:

$$P = \frac{1}{2}[x_1(y_2 - y_3) + x_2(y_3 - y_1) + x_3(y_1 - y_2)]$$

Jednadžba pravca, koji na ordinatnoj osi čini otsečak b a sa apscisom zatvara kut α ($tg\,\alpha = a$) glasi:

$$y = ax + b$$

$y - y_1 = a(x - x_1)$ ... jednadžba pravca kroz jednu točku $M(x_1 y_1)$

$y - y_1 = \frac{y_1 - y_2}{x_1 - x_2}(x - x_1)$ . . . jedn. pravca kroz 2 zadane točke

$y = ax$ . . . jedn. pravca kroz koord. početak

$tg = \frac{a_1 - a_2}{1 + a_1 . a_2}$; $a_1 = a_2$ ($\parallel$ pravci)
$a_1 . a_2 = -1$ ($\perp$ pravci)

$d = \pm \frac{y_1 - ax_1 - b}{\sqrt{1 + a^2}}$ . . . daljina točke M(x_1,y_1) od pravca $y = ax + b$

Krug:

$(x-p)^2 + (y-q)^2 = r^2$

$S(p,q)$ je središte kruga, r = polumer

$x^2 + y^2 = r^2$ . . . središna jedn. kruga ($p = q = 0$)

Tangenta u točki A (x_1,y_1):

$(x-p)(x_1-p) + (y-q)(y_1-q) = r^2$

$xx_1 + yy_1 = r^2$ . . . ako je $p = S = O$

Elipsa:

$b^2x^2 + a^2y = a^2b^2$ $\quad e^2 = a^2 - b^2$ (e je žarišna razdaljina)

Tangenta u točki A (x_1,y_1):

$b^2xx_1 + a^2yy_1 = a^2b^2$

$P = ab\pi$

Hiperbola:

$b^2x^2 - a^2y^2 = a^2b^2$ $\quad e^2 = a^2 + b^2$

$y = \pm\frac{a}{b}x$ . . . asimptote

Tangenta u točki A (x_1,y_1):

$b^2xx_1 - a^2yy_1 = a^2b^2$

Parabola: $y^2 = 2px$

Tangenta u točki A (x_1,y_1): $yy_1 = p(x + x_1)$

$P = \frac{2}{3}x_1y_1$ . . . ploština isečka između koordinata x_1y_1 i parabole

---

Kvadrat i kub brojeva od 1 do 100

Broj	Kvadrat	Kub	Broj	Kvadrat	Kub
1	1	1	26	676	17576
2	4	8	27	729	19685
3	9	27	28	784	21952
4	16	64	29	841	24389
5	25	125	30	900	27000
6	36	216	31	961	29791
7	49	343	32	1024	32768
8	64	512	33	1089	35937
9	81	729	34	1156	39304
10	100	1000	35	1225	42875
11	121	1131	36	1296	46656
12	144	1728	37	1359	50653
13	169	2197	38	1444	54872
14	196	2744	39	1521	59319
15	225	3375	40	1600	64000
16	256	4096	41	1681	68921
17	289	4913	42	1764	74088
18	324	5832	43	1849	79507
19	361	6859	44	1936	85185
20	400	8000	45	2025	91125
21	441	9261	46	2116	97336
22	484	10648	47	2209	103823
23	529	12167	48	2304	110592
24	576	13824	49	2401	117649
25	625	15625	50	2500	125000

Broj	Kvadrat	Kub	Broj	Kvadrat	Kub
51	2601	132651	76	5776	438976
52	2604	140608	77	5929	456533
53	2809	146877	78	6084	474552
54	2916	157464	79	6241	493039
55	3025	166375	80	6400	512000
56	3136	175656	81	6561	531441
57	3249	185193	82	6724	551368
58	3364	195112	83	6889	571787
59	3481	205379	84	7056	592704
60	3600	215000	85	7225	614125
61	3721	226981	86	7396	636056
62	3844	238328	87	7569	658503
63	3969	250046	88	7744	681472
64	4096	262144	89	7921	701969
65	4225	274625	90	8100	729600
66	4356	287496	91	8281	753571
67	4489	300763	92	8464	778688
68	4624	314432	93	8649	807358
69	4761	328509	94	8836	830584
70	4900	343000	95	9025	857375
71	5041	357911	96	9216	884736
72	5184	373248	97	9404	912673
73	5329	389017	98	9604	941192
74	5476	405224	99	9801	970299
75	5625	421875	100	10000	1000000

Recipročni brojevi, kvadratni koren, kubni koren i logaritam cijelih brojeva od 1 do 10.

Broj	Recipročan broj	Kvadratni koren	Kubni koren	Logaritam
1	1,00000	1,00000	1,00000	0,00000
2	0,50000	1,42421	1,25992	0,30103
3	0,33333	1,73205	1,44224	0,47712
4	0,25000	2,00000	1,57840	0,60206
5	0,20000	2,23608	1,70997	0,69897
6	0,16666	2,44948	1,81712	0,77815
7	0,14285	2,64575	1,91293	0,84510
8	0,12500	2,82842	2,00000	0,90309
9	0,11111	3,00000	2,08008	0,95424
10	0,10000	3,16267	2,15443	0,00000

Sunčev sistem

PLANETA	Prečnik 1000 km.	Srednja udaljen. od Sunca mil. km.	Vrijeme obrtanja oko Sunca
Sunce	1390	—	—
Merkur	4,8	58	88 dana
Venus	12,7	108	224 dana
Zemlja	12,7	149	365 dana 5 sati 48 3/4 m.
Mars	6,8	226	687 dana
Jupiter	143,9	775	4332 dana 5 sati
Saturn	117,3	1418	10759 dana 2 sata
Uranus	50,3	2853	30688 dana 4 sata
Neptun	62,4	4477	60181 dan 1 sat

Okretanje zemlje i mjeseca

Najmanja udaljenost Zemlje od Sunca	146,000.000 km.
Najveća udaljenost Zemlje od Sunca	151,000.000 km.
Dužina zemljine putanje (putanje koju Zemlja obiđe za godinu dana)	9.350,000.000 km.
Brzina kojom se Zemlja po svojoj putanji kreće - - - - - - -	29,5 km. u sek.
Udaljenost Mjeseca od Zemlje - -	384.000 km.
Vrijeme za koje Mjesec obiđe oko Zemlje - - - - - - - - - -	27 dana 7 s. 43 m.
Brzina kojom se kreće Mjesec oko Zemlje - - - - - - - - - -	1 km. 1 sek.
Prečnik Mjeseca - - - - - -	3.482 km.

Zemljina kugla

Prečnik duž osovine - - - - - -	12.712,7 km.
Prečnik na ekvatoru - - - - - -	12.755,6 km.
Dužina meridijana - - - - - -	40.070,4 km.
Dužina ekvatora - - - - - - - -	40.003,4 km.
Zapremina - - - - - - - -	1,082.841 kub. km.
Masa (težina) - - - - - - -	5977 triliona
Srednja gustina (gustina vode 1) -	5,5
Površina - - - - - - - - -	510,000.000 km²

Zemlja i voda

	Cijela zemaljska kugla		Sjeverna polulopta		Južna polulopta	
	Površina 1000 km.	%	Površina 1000 km.	%	Površina 1000 km.	%
Zemlja	146.500	29	98.750	39	47.750	19
Voda	363.500	71	156.250	61	27.250	81

Veličina kontinenata i oceana

Azija	44,000.000 km²
Afrika	30,000.000 „
Sjeverna Amerika	23,000.000 „
Južna Amerika	12,000.000 „
Europa	10,000.000 „
Australija	7,000.000 „
Veliki ocean sa ostalim morima	180,000.000 „
Atlanski ocean sa ostalim morima	106,000.000 „
Indijski ocean sa ostalim morima	75,000.000 „

NAJVAŽNIJA OSTRVA

Europa

Velika Britanija	229.000 km²
Island	104.000 „
Nova zemlja	92.000 „
Špicberška ostrva	65.000 „
Sicilija	26.000 „
Sardinija	24.000 „
Korzika	9.000 „
Kreta	9.000 „

Azija

Malajski arhipelag 1,496.000 km² (Borneo 755.000 km² Sumatra 435.000 km², Celebes 180.000 km², Java 126.000 km²) Japanska ostrva 400.000 km² (Hondo 226.000 km, Jeso 78.000 km², Hiušiu 36.000 km², Formoza 35.000 km, Šikoku 18.000 km, Kurilen 16.000 km), Sahalin 75.000 km².

Amerika

Grenland	2,170.000 km²
Bafinova zemlja	611.000 „
Kuba	120 000 „
Haiti	77.000 „

Afrika

Madagaskar	586.000 km²

Australija

Nova Gvineja	775.000 km²
Novi Seland	265.000 „
Tasmanija	68.000 „

NAJVAŽNIJA POLUOSTRVA

Europa

Skandidavsko	800.000 km²
Pirinejsko	584.000 ,,
Balkansko	468.000 ,,
Apeninsko	149.000 ,,
Kola	120.000 ,,
Kanin	10.000 ,,

Azija

Arabija	2,730.000 km²
Indija	2,088.000 ,,
Mala Azija	506.000 ,,
Kamčatka	264.000 ,,
Koreja	152.000 ,,

Amerika

Labrador	1,300.000 km²
Kalifornija	143.000 ,,
Florida	110.000 ,,
Jukatan	73.000 ,,
Aljaska	6.000 ,,

Australija

ork	195.000 km²

NAJVEĆA JEZERA

Europa

Kaspijsko Jezero	438.000 km²
Ladoga	18,000 ,,
Onjega	9.000 ,,
Vener	6.000 ,,
Melar	1.700 ,,
Bodensko	500 ,,
Mađore	200 ,,
Ciriško	90 ,,

Azija

Aralsko	69.000 km²
Bajkalsko	35.000 ,,
Balkaško	21.000 ,,

Amerika

Auterija	19.000 km²
Nikaragua	8.000 ,,
Atabaska	7.000 ,,

Afrika

Viktorija	69.000 km²
Tanganjika	35.000 ,,
Njasa	31.000 ,,

NAJVIŠE PLANINE

Europa

Mont Blank	4.810 m
Monte Roza	4.638 m
Jungfrau	4.166 m
Etna	3.313 m
Olimp	2.985 m

Azija

Mont Everest	8.882 m
Gaurisankar	6.130 m
Elbrus	5.630 m

Afrika

Kilimanđoro	5.893 m

Amerika

Akonkagua	7.053 m
Mak Kingli	6.240 m
Čimboraso	6.000 m

Australija

Mont Viktorija	5.100 m
Mont Tausend	2.241 m

Najveće rijeke na zemlji

Rijeka	Duljina u km.	Porječje u 1000 km²
EVROPA		
Volga	3400	1500
Dunav	2900	800
Dnjepar	2100	520
Dvina	1800	540
Don	1800	430
Pečora	1600	330
Rajna	1300	240
Dnjestar	1300	80
Laba	1200	140
Visla	1100	100
Loara	1000	120
AZIJA		
Ob-Irtiš	5300	2900
Jenisej	5200	2500
Janksekiang	5000	1800
Lena	4600	2300
Amur	4500	2000
Mekong	4200	810
Hoangho	4100	980
Ind	3000	1700
Ganges	3000	1700
Syr	2900	960
Eufrat	2600	880

Rijeka	Duljina u km.	Porječje u 1000 km²
AFRIKA		
Nil	6000	2800
Kongo	4200	3700
Niger	4200	2100
Zambezi	2700	1300
Oranje	1900	960
Kubango	1900	880
AMERIKA		
Misisipi	6600	2200
Amazonka	5500	7000
Mackensie	4500	1700
Rijeka sv. Lovrinca	3800	1300
La Plata	3700	3100
Jukon	3600	820
Rio Grande	2800	570
Orinoko	2200	940
Kolumbija	2000	600
Kolorado	2000	500
AUSTRALIJA		
Muray-Darl	2500	700

Antropometar

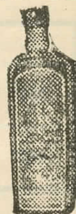
Pravilno razvijeno dijete:

Sa godina	visina		težina	
	muško	žensko	muško	žensko
1	84	83	12,45	11,95
2	92	91	14,45	13,95
3	98	97	16,2	15,45
4	103	102	17,7	16,7
5	108	106	20,0	18,5
6	114	112	22,6	20,7
7	119	117	24,6	22,6
8	124	122	27,0	24,6
9	129	127	29,5	25,6
10	134	132	32,0	28,6
11	139	138	34,5	31,5
12	144	145	37,0	36,2
13	150	152	40,4	41,1
14	156	158	44,3	48,5
15	157	160	45,0	50

N a p o m e n a:

Ako tvoja visina i težina ne odgovara gornjim podacima savjetuj se sa liječnikom.

Ručni zapisnik

za škol. god. 1936/37

Razred III b

Odjelenje katolici

Ocjena za	5	4	3	2	1
vladanje	odlično	vrlo dobro	dobro	slabo	loše
uspjeh	odličan	vrlo dobar	dobar	slab	rđav

5 3 3 5 3 5

Tek. br.	Prezime i ime	Nauk vjere	Materin. jezik	Latinski	Grčki	Niemački	Francuski	Matematika	Zemljopis
1	Zrić Vilim iz Gospića	2	3	–	/	3	3	3	3
2	Aufmeser Emil II b	5	2	–	/	3	3	3	3
3	Božić II d	4	4	–	/	4	4	3	5
4	Bubanović Aleksandar II b		4	–	/	–	–	–	–

5 5 3 4 5 4

Povijest	Prirodopis	Fizika	Kemija	Nacr. geomet.	Filoz. propedeutika	Prost. crtanje	Higijena	Pisanje	Pievanje	Gimnastika	Ručni rad	Opaske
3	/	2	/	9	/	–	3	/	–	3	/	[illegible]
4	/	3	–	–	/	3	3	–	/	3 oprošten	–	oprošten gimnastike Z.
4	/	5	–	–	/	5	4	–	/	4	/	[illegible]
–	/	–	–	–	/	–	–	–	/	–	/	[illegible]

Tek. br.	Prezime i ime	Nauk vjere	Materin. jezik	Latinski	Grčki	Njemački	Francuski	Matematika	Zemljopis
5	Čipčić Miljenko II kl. gimn. Zgb.	—	3	—	—	—	—	—	—
6	Dobrović (flunk) Zdravko II d	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Grabrijan [illegible] II b	3	3	—	—	—	—	4	—
8	Josipović Vladimir II kl. gimn. Zgb. ponovac	—	3	—	—	—	—	—	—

Povijest	Prirodopis	Fizika	Kemija	Nacr. geomet.	Filoz. propед.	Prost. crtanje	Higijena	Pisanje	Pjevanje	Gimnastika	Ručni rad	Opaske
3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Zgb. II [illegible]
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible] raz. star. flunk [illegible]

Tek. br.	Prezime i ime	Nauk vjere	Materin. jezik	Latinski	Grčki	Njemački	Francuski	Matematika	Zemljopis	Povijest	Prirodopis	Fizika	Kemija	Nacr. geomet.	Filoz. proped.	Prost. crtanje	Higijena	Pisanje	Pievanje	Gimnastika	Ručni rad	Opaske
9	Kalin Franjo II b	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	Kostanjšek Rudolf I d	—	4	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]
11	Lenart Vilko II	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]
12	Marold Branko I d	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Tek. br.	Prezime i ime	Nauk vjere	Materin. jezik	Latinski	Grčki	Njemački	Francusk	Matematika	Zemljopis
13	Medanić Čedomir II a	3	3	—	—	2	3	2	3
14	Medanić Dorotea II d [illegible]	2	3	—	—	2	3	2	3
15	Miklaušić Milivoj II b	4	2	—	—	—	—	—	—
16	Magoš Boris nadbiskupska	4	5	—	—	4	4	5	4

Gimnazija Kalote

Tek. br.	Povijest	Prirodopis	Fizika	Kemija	Nacr. geomet.	Filoz. proped.	Prost. crtanje	Higijena	Pisanje	Pjevanje	Gimnastika	Ručni rad	Opaske
13	3	2	—	—	—	—	3	4	—	—	4	—	[illegible]
14	3	—	2	—	—	—	3	3	—	—	3	—	[illegible]
15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]
16	5	4	—	—	—	—	3	4	—	—	2	—	[illegible]

Tek. br.	Prezime i ime	Nauk vjere	Materin. jezik	Latinski	Grčki	Njemački	Francusk	Matematika	Zemljopis
	Kovačela	—	—	—	—	—	—	3	—
17	Josip II d	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pijanić	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Lenderotti II d	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pozvnić	—	—	—	—	—	—	—	—
19	~~[illegible]~~ II d	—	—	—	—	—	—	—	—
	Božnjak	—	—	—	—	—	—	3	—
20	Branko II b	—	—	—	—	—	—	—	—

Tek. br.	Povijest	Prirodopis	Fizika	Kemija	Nacr. geomet.	Filoz. proped.	Prost. crtanje	Higijena	Pisanje	Pievanie	Gimnastika	Ručni rad	Opaske
	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ukor [illegible]
17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]
	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]	—	oslobođen gimnastike
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Tek. br.	Prezime i ime	Nauk viere	Materin. jezik	Latinski	Grčki	Njemački	Francuski	Matematika	Zemljopis	Povijest	Prirodopis	Fizika	Kemija	Nacr. geomet.	Filoz. proped.	Prost. crtanje	Higijena	Pisanje	Pievanje	Gimnastika	Ručni rad	Opaske
	Šutefa	3	4	—	—	3	3	3	3	3		3	—	—		3	3	—		3	—	
21	Egbert II b	4	4	—	—	3	3	5	4	4	—	4	—	—	—	5	4	—	—	4	—	
	Štampar III a (ponavlja)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
22	Ivan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Tropan			—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
23	Zdravko II a	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Valković III b (ponavlja)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
24	Marko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Tek. br.	Prezime i ime	Nauk vjere	Materin. jezik	Latinski	Grčki	Njemački	Francuski	Matematika	Zemljopis	Povijest	Prirodopis	Fizika	Kemija	Nacr. geomet.	Filoz. proped.	Prost. crtanje	Higijena	Pisanje	Pievanje	Gimnastika	Ručni rad	Opaske
25	Žagar Slavko III b (ponovac)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]
26	Kozinar Viktor ponovac Iz II m. r. g. Zgb.	3	3	—	/	3	3	4	3	1		3	—	—	—	3	3	—	—	3	—	ukor. razr. star. [illegible]
		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Tek. br.	Prezime i ime	Nauk vjere	Materin. jezik	Latinski	Grčki	Njemačk	Francusk	Matematika	Zemljopis	Povijest	Prirodopis	Fizika	Kemija	Nacr. geomet.	Filoz. oroped.	Prost. crtanje	Higijena	Pisanje	Pjevanje	Gimnastika	Ručni rad	Opaske

Zapamti, Micika:

Lijepo očišćene cipele sa divnim sjajem poput zrcala — omogućuje Ti

jedino Šmolpasta.

Kupuj dakle uvijek

samo Šmol

USPJEH VI-tog NAPREDNOG NATJEČAJA »ĐAČKOG KALENDARA U ŠKOLSKOJ GODINI 1935 36

Riješenja postavljenih zadataka glase:

1) **Zagonetna posjetnica:** Student prava

2) **Kriptogram:** Svagdje nek se čitaju dobre knjige

3) **Križaljka:**

OKOMITO: 1. Ral. 2. Opal. 3. De. 4. Japan. 5 Keln. 6 Liza. 7. Prima. 8. Su. 9. Emil. 10. Tal. 12. Le 13. Oslad. 15. Aveta. 16. Ra. 19. K. S. (Karmelo Štambuk) 21. N N. 24. Kateoorički. 26 Imaginacija 28. Karakorum 31. Apologija 32. Sto 33. Ta 34 Ira 35. Abo. 37. R. L (Radoslav Lopašić) 38. Dok 39. En 40. Aroma 41 Anali 43. Ra 45. Ili 47. Ana 51. K. I. (Krsto Ivanović) 52. Zlo 54. Era 55. Epa 57. Lim 58. A. N. (Antun Nemčić) 60. I. H. (Ivan Hoić) 62. Astma 63. Do 65. Urota 67 Brača 70. Skica 71 Gnida 73. Pakt 74. D N. (Dragutin Neuman) 75. Upao 76. Eter 77. Ta 79. Zeno 80. Gea 81. A. K. (Ante Kovačić) 82. N B. (nota bene tj. da bome) 84. Lar 86. Aa 90. Ob.

VODORAVNO: 1. Rod 2 J. K. (Josip Kozarac) 6. L. P. (Luka Purić) 8. Set 11. Apel 13. Oae 14. Ira 16 Kuma 17. La 18 Eksplozivna 22. H. 23. L. K (Ladislav Kraljević) 25. Slankamen 26. Il 27. A. K. (Ante Kovačić) 29. A. N. (Antun Nemčić) 30. At 31 A. M. (Andrija Medulić) 32. Stadt. 34. Ida 36. Arpad 39. Etera 40 Araba 42. Logor 44. Noga 45. Ira 46. Ona 48. Lika 49. Okolo 50. Anton 51. Karo 53. Ime 55. Ela 5). Gala 59. Iliri 61. Arapi 63. Dicin 64 Očuhu 66. Asa 67. Bojin 68 Km 69. R. S. (Rudolf Otrohal) 71. Gr 72. Aj 73. Pi 74. Dokumenat 78. Ar 80. Ga 81. Antipatičan 84. Im 85. Erar 87. Aca 88. Eda 89. Zona 91. Aka 92. Ao 93. Ra 94. Bor

Podijeljene nagrade

a) **Glavne:** Sva 3 zadatka pravilno su riješili i bili izžrijebani te dobivaju glavne nagrade ovi učenici: Radica Slavko, Split, (gitara), Goričar Zoran, Ljubljana, Lampl Renata, Čakovec (kaseta za manikiranje); Andrija Tomašek, Varaždin (Tivar odijelo); Miličić Stjepan, Split (đačka budilica); Popović R. Vaso, Beograd (1 pribor za tenis igru); Šupe Miško, Šibenik (bisernica); Velimirović P. Tasko, Skoplje (dvokolica); Kamenjak Miroslav, Zagreb (nogometna lopta sa priborom); Szentgörgyi Deseö, Novigrad (radio aparat tipe Philips na 6 cijevi); Tkalčić Zdravko, Zagreb (ogrlica); Miličić Petar, Hvar (kompletna violina sa kutijom); Čiga Ivan, Zagreb (Tivar odijelo); Fejzagić Hamdija, Sarajevo (sve knjige za V. r. real gimnazije); Machiedo Mroš, Split (mandolina); Vodušek Leopolda, Maribor (šivaća mašina); Grgić Mirko, Slav. Požega (brijaći aparat); Đorđević T. Nikola, Niš (pisaća garnitura); Vicelić Zoran, Split (toaletna garnitura); Turčić Ljerka, Karlovac (garnitura za ručni rad); Trajan Ciko, Travnik risača, garnitura); Majsec Viktor harmonika).

b) **Utješne:** Anton Dražić, K. Kambelovac, Marinko Dražić, uč. VII. raz. real gimn., Split, Komes Stjepan, uč. VI. razr. franj. kl .oimn Varaždin, Ivan Horvat, uč. IV. r. gimn Varaždin, Rosenberg Feliks, uč. IIa razr. realne gimn. Varaždin, August Strnak, uč. R. razr. franj. realne gimn., Varaždin, Krašovec Adolf, uč. Ib razr. realne gimn., Varaždin, Marijan Tomerlin, VIIIb razr. II. kl. gimn Zagreb, Slavko Cvekan, maturant II kl. gimn. Zagreb, M. Dujaković, student, Zagreb, Benedikt Čiga, student teol., Zagreb, Cikajlo Djula, uč. III. razr. real gimn. Petrovgrad, Viktor Kamenik, uč. VII raz. kl. gimn. Maribor, Ljerka Turčić uč. VI. razr. gimn., Karlovac, Vendelin Gassmann, prv. uč. VII razr. kl. gim., Zagreb.

UPOZORENJE

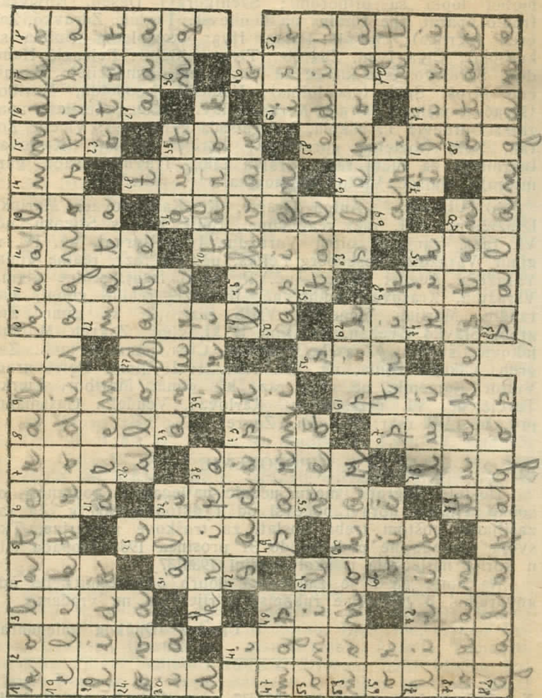
Dostale nagrade mogu učenici-natjecatelji podignuti osobno u našoj upravi počevši od 1 oktobra 1936 g. Za razašiljanje poštom treba poslati za troškove poštarine. Tko svoju nagradu ne podigne do 31 prosinca 1936 propada ista u korist natjecanja u škol .godini 1936/37.

Na upite da li je zagonetka dobro odgonetnuta ne odgovaramo, a primljene rukopise i riješenja ne vraćamo.

Uprava »Đačkog kalendara«

Na riješavanje za škol g. 1936/37 postavljaju se ovi zadaci:

KRIŽALJKA

VODORAVNO: 1. Rodjak u pobočnoj liniji (tudj.) 10. Danski pjesnik prošlog vijeka (autor drame »Fulvia«) 19. Usatanovljivanje živčane bolesti pomoću elektr. struje. 20. Glasovito kupal. u Italiji. 21. Dragi kamen. 22. Ime čuvene špijunke. 23. Obrisan 24. pok. zamjen. žen. rod 26. Grad u južnoj Australiji, južno istočno od Adelaide. 29. Tri jednaka vokala. 30. Magareće oglašivanje 31. veznik 33 Jedna niža vrsta vodozemaca 34. Njemački dobro 36. Inicijali velikog ruskog književnika (autor komedije Revizor) 37. Neimaština 39. Rijeka u Grčkoj na Peloponezu 40. Kartaška igra. 42. Čovjek koji uživa u mučenju drugog. 44 Ko posudjuje novac na previsoke kamate 47. Kratica vel. Američkog film poduzeća 49. zimsko jelo (dativ) 50. Kontinent (njem. pravopis) 51. Ime Kompozitora Bajića. 53. Američki dramaturg (fonetski) 55 Koprena 57. Njem. dolina 58. Mitološki kraljević koji je riješio zagonet. sfinge 59. Mjesto u Juž. Braziliji na rijeci Passo-Fundo pritoci rijeke Urugvay 61. latin tako (fonet.) 63. Onoga koji nevidi (ekavski) 65. Engleski ili 66. Kočijaški rekvizit 67. Beograd. dječji šaljivi tjednik 69. Otok u novim Hebridima 70. Latn. da 71. Vrst pjesnika 73. Ime mnogih franc. kraljeva (fonet.) 74. Lavlje glasanje 76. Prastanovnici Balkana 78 Luka Alžira 79. Zemlja u Aziji 81. Roditelj. 82. Otočje tihog Oceana 83. Vrst male ptice sa dug krilima koja živi na Sudanskom otočju.

OKOMITO: 1. Ožiljak koji ostaje iza operacije 2. Žen. ime ili juž. plod 3. Drama Krleže 4. Veznik 5. Dva ista suglasnika 6. Vremen. razdoblje 7. Uloga 8. Žen. ime 9 Vrst minerala 10. Uplivna dvor. stranka 11) Žen. ime 12. Muško ime 13. Rijeka u prov Antafagasti u Čileu 14. Kitova kost 15. Krat. za netto 16. Ime film. glumice Parlo 17 Inicijali imena i prezime norveškog pjesnika rodj. 1871 18. Čuveni japanski državnik i predratni ministar pravde 25 Geološka formacija zemlje 27. Naziv za bijelo pamuč. platno u pred. Indiji 28. Visočje u pred. Aziji 31 Latin. umjetno 32. Nakladnik 34. Prezime zagreb. kazališ. režisera 35 Nastamba za dom. životinje 38. Gradić na jugu savezne države MISSISIPI nedaleko luke Golf-Port. 40. Vjersko društvo kod starh Grka 41. Bagateliše, pottjenjuje 43. Jesmo 54. Naš otok na Jadranu 46. Obezbeden 47 Razgovor sam sa sobom 48. Stari egipat. bog 51. Medjunarodni jezik 52. Koludrice, none 54. Mjesto u Juž. Nigeriji istočno od Je-

zera Lekki-Lagoon 56 Proizvod mlijeka 58. Pogovor knjizi 60. Latin. ovaj (fonet.) 61. Rijeka u podzemlju 62. Vrh u Armeniji 64. Grčki predlog 67. Boja sred. rod 68. Vrst kolača 72. Mjera za zemlju 73. Gaj, šumica 75. Blato 77. Ime naše film. glumice 79. Ova 80. predlog.

Magični kvadrat

1	2	3	4	5
m	i	r	a	n
2 i	m	u	n	a
3 r	u	d	i	n
4 a	n	i	n	a
5 n	a	n	o	s

1. Staložen, tih 2. Sposobna da se odbrani od zaraznog oboljena 3. Djelo Turgenjeva 4. Dan velikog proštenja u Samoboru kraj Zagreba 5. Aluvij.

ZAGONETNA POSETNICA

Dr. Tvorac Ž.

Drvotržac

zanimanje?

POSTUPAK

1) Izrađena riješenja postavljenih zadataka treba čitljivo potpisana označivši točno ime, prezime, školu, razred i mjesto školskog i ferijalnog prebivališta, dostaviti na naslov: **»Ćirilometodski nakladni zavod natječaj za »Đački kalendar« 1936/37, Zagreb, Gundulićeva ul. 24,** i to poštom preporučeno ili osobno za vrijeme uredovnih sati predati.

2) Na poleđini kuverte u kojoj se šalju rješenja mora biti točno označeno ime, prezime, razred, škola te mjesto školskog i ferijalnog **boravišta.**

3) Preporuča se **poštanski recepis ili broj** urudžbenog zapisnika o primopredaji sačuvati.

4) Zadaci se imaju poslati ili predati najdalje do zaključno 30 aprila 1936. god. Na riješenja stigla iza ovog roka neće se moći uzeti u obzir

5) Izvještaj o dobivenim nagradama biće štampan u »Đačkom kalendaru« za škol. god. 1937/38 dok će dobitnici glavnih nagrada biti i zasebno pismeno obaviješteni.

NAGRADE

Nagrade se dijele na: 1) glavne i 2) utješne.

1) Glavnu nagradu može dobiti onaj natjecatelj koji pravilno riješi sva tri postavljena zadatka i bude izrijeban.

2) Utješnu nagradu dobiće naprotiv onaj koji je vrlo blizu pravilnom potpunom riješenju svih triju zadataka. Glavnih nagrada u velikoj vrijednosti kao: radio aparat, šivaća mašina, gramofon, risaća garntiura, dvokolica, fotografski aparat itd imade 20 i utješnih nekoliko hiljada u lijepim i zahvalnim predmetima.

Našim prijateljima i marljivim natjecateljima želimo u ovogodišnjem natjecanju dobru **zabavu i sretan** uspjeh.

Uredništvo »Đačkog kalendara«

ZA ŠKOLU

su nepoderiva samo

„SOKO“ ODELA

Obradujte svoju dečicu pa im kupite novo, trajno i praktično odelo, trenčkot, nepromočivi „Hubertus“ za kišne dane „tirolske“ pantalonice, đačke i matroske kape, u prodavnici

„SOKO“ ODELA

Prodavnice:

„SOKO“ ODELA

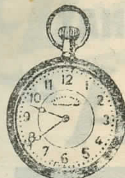
BEOGRAD: Kolarčeva ul. br. 7.
Kralja Aleksandra ul. br. 26 (ugao Frankopanove)
Kralja Aleksandra ul. br. 118 (preko puta Student. Doma)

ZEMUN: Kralja Aleksandra ulica br. 5.

Vukovar, Karlovac, Kragujevac, Kraljevo, Kranj, Pirot, Kruševac, Leskovac, Ljubljana, Maribor, Niš, Novi Sad Sarajevo, Smederevo, Sombor, Trbovlje, Ćuprija, Celje, Murska-Sobota, Šabac itd.

---

lje sa cljenama?

Budilice počam od **Din 45·-** dalje
Ddžepni satovi od **Din 50·-** dalje

1 Šlifano staklo na sat Din 2·—.
1 Kazalo na džepni sat Din 3·—

Popravci od Din 20·— dalje uz jamstvo.

Neslomiva stakla dobijete za sve vrsti ručnih i džep satova

OSKAR HORVATIĆ urar i draguljar

Zagreb, Bakačeva ul. 10

BESPLATNO

dobijete katalog, treba ga samo zatražiti.

Besplatna pouka u sviranju.

Izravno sa tvornice odn. tvorn. skladišta nudjati možemo Vama:

Harmonike od Din **69·-**
Violine „ „ **69·-**
Gitare „ „ **138·-**
Mandoline „ „ **95·-**

MEINEL & HEROLD
d. s. o. j. skl. tvornice glazbala MARIBOR br. 406

DJEVOJAČKI INTERNAT

„VESNA"

ZAGREB, STRELJAČKA ULICA 7

TELEFON 98-91

prima na stan i potpunu opskrbu učenice za sve zagrebačke srednje škole sviju vjeroispovijesti. Prefektice, koje su dipl. filozofkinje, prate pitomice u škole, na šetnje, kazališta itd. Za vrijeme učenja dobivaju učenice savjesnu i stručnu poduku u grupama i pojedinačno, a osobito u jezicima i matematici.

PRIMAJU SE UČENICE IZ SVIH BANOVINA, JER INTERNAT IMADE ODOBRENJE MINISTARSTVA PROSVJETE S. N. BR. 25767/1934 DA MOŽE UPISIVATI U ZAGREBAČKE SREDNJE ŠKOLE DJEVOJČICE IZ CIJELE DRŽAVE.

PROSPEKTI SE ŠALJU NA ZAHTJEV.

Union

čokolada

kakao

bonboni

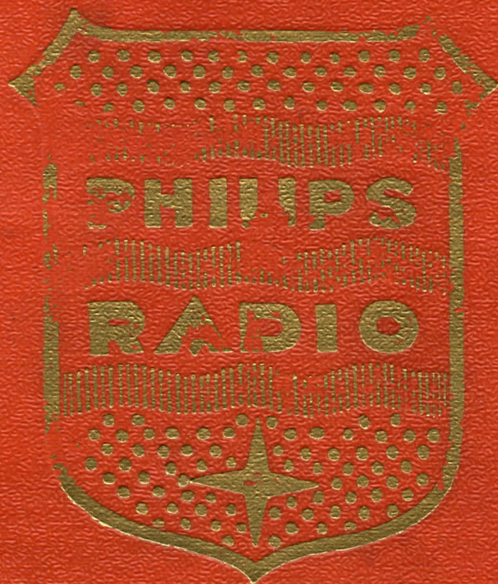
KONVIKT BL. KRIZINA

U ZAGREBU

Posebna zgrada (4 sprata), najljepša četvrt grada Zagreba. Neposredna blizina nove gimnazije (realne i klasične). Oko 200 soba sa 1 ili 2 kreveta. Tekuća voda u svakoj sobi. U konvikt se primaju slušači svih visokih škola (studenti) i učenici svih srednjih i njima sličnih škola bez razlike vjeroispovijesti. Srednjoškolci stanuju odvojeno te ne dolaze u vezu s visokoškolcima. - Za sve detaljne upute treba se obratiti na: Ravnateljstvo Konvikta bl. Krizina u Zagrebu (Tvrtkova 5)

SREDNJOŠKOLSKI KONVIKT

GYMNASIUM

PHILIPS
RADIO